

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR,
GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
2'nci Toplantı
1 Mart 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Emrullah İşler'in, Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar'ın, Yükseköğretim Kurulunun faaliyetleri hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

2'nci Toplantı

1 Mart 2022 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 15.06'da açıldı.

Komisyon Başkanı Emrullah İşler, Komisyon gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar tarafından, Yükseköğretim Kurulunun faaliyetleri hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 18.36'da toplantıya son verildi.

1 Mart 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.06

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Yükseköğretim Kurulundan gelen değerli katılımcılar, Komisyon toplantımızı açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Emrullah İşler'in, Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bugünkü toplantımızda Sayın Yükseköğretim Kurulu Başkanımız, Kurul faaliyetleriyle ilgili üyelerimizi bilgilendirecektir.

Hepinizin bildiği üzere Türkiye'deki tüm yükseköğretim kurumlarını çatısı altında toplayan YÖK; 8 milyonun üstünde öğrenci, 180 bini aşkın öğretim elemanı, 129'u devlet, 74'ü vakıf üniversitesi ve 4'ü vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere 207 yükseköğretim kurumuyla oldukça geniş bir kesim için çalışmalar ve koordinasyon görevi yürütmektedir.

Sayın Başkanımız Profesör Doktor Erol Özvar'ın 30 Temmuz 2021 tarihinde göreve gelmesinden bu yana birçok başlıkta değişiklikler ve iyileştirmelerin hayata geçirilmeye başlandığını görüyoruz. Bu dönemde YÖK; öğretim elemanlarının akademik performansını artırmak, üniversitelerin kendi büyük veri tabanlarını oluşturması için yeni projeler geliştirmek, yükseköğretim sistemimizin uluslararasılaşmasını çok yönlü bir biçimde artırmak vesair birçok alanda gayret göstererek toplumsal beşerî sermayeyi artırmaya, ekonomik büyüme kapasitesine ve kalkınmaya katkıda bulunmaya ve bölgesel eşitsizlikler, gelir dağılımı, dezavantajlı gruplara beceri kazandırma gibi pek çok sosyal olayda rol oynamaya odaklanan bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şimdi, anılan faaliyetlerle ilgili bilgi vermek üzere sözü Başkanımıza bırakıyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

III.- SUNUMLAR

1.- YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar'ın, Yükseköğretim Kurulunun faaliyetleri hakkında sunumu

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun Değerli Başkanı, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli basın mensupları, sevgili misafirler; öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlarım.

Bu milletin evinde, çatısı altında sizlerle birlikte olmaktan dolayı öncelikle memnuniyetimi ifade etmekle konuşmama başlamak isterim.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Sayın vekillerimize, muhterem vekillerimize Yükseköğretim Kurulunun faaliyetleri hakkında kısaca bilgi verdikten sonra son günlerde Yükseköğretim Kurulunun üniversite sınavına girişle alakalı yapmış olduğu değişiklikler hakkında da bilgilendirici mahiyette bazı bilgileri sizlerle paylaşmayı arzu ederim.

Sayın Başkanım, süre konusunda ben tabii kendim bir şey ayarladım ama...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yine de hani konu sayın vekillerimizin mutlaka değerlendirme ve soruları...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ne kadarlık bir sunum Hocam? Vekillerimizin de...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Churchill’e sormuşlar işte: “Konuşur musunuz bir toplantıda?” “Konuşurum.” demiş. ““Ne kadar konuşayım?”” demiş. “Efendim, iki saat konuşsanız yeter. Ne kadar süre istersiniz?” “Bir gün yeter.” demiş. “Peki, biraz daha kısaltsak, bu iki saat çok olacak galiba Sayın Churchill.” demişler. “Ne kadar konuşayım?” demiş. “Yirmi dakika yeter.” demişler, “O zaman bir hafta lazım.” demiş Churchill.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam biz sizin irfanınıza bırakıyoruz, top sizde.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Dört aylık süreyi kullandınız zaten, dolayısıyla on dakika konuşma yetiyor, dört ay hazırladınız ya.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, siz en güzel konuşmayı yaparsınız, bekliyoruz.

Buyurun, platform sizin Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Fasih konuşmaya çalışacağım efendim, gayret edeceğim.

Efendim, Yükseköğretim Kurulunun temel hedefi, tabii, Türkiye’de yükseköğretim alanında en başta ülkemizin yetişmekte olan beşerî sermayesinin yani genç insanların bilgi, beceri ve yetkinliklerinin artırılması veya bu hususta gerekli çalışmaları yapmak üzere üniversitelerle birlikte bir koordinasyon içinde gayret sarf etmesidir. Yükseköğretim Kurulu Anayasa’dan ve kanundan aldığı yetkilerle Türkiye’de yükseköğretimi koordine eden, yükseköğretime rehberlik eden en önemli kurumlardan, en önemli müesseselerden bir tanesidir.

Tabii, sizlerin de gayet iyi bildiği gibi Yükseköğretim Kurulunu bakanlıklardan işlev açısından ayıran belki en temel farklılıklardan bir tanesi üniversiteler ile Yükseköğretim Kurulu arasındaki tüzel kişiliklerden kaynaklanan farklılıklardır. Bakanlıkların taşra teşkilatı vardır ve bütün taşra teşkilatı bakanlığa aittir ama yükseköğretim alanında üniversiteler, yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Kurulunun taşra teşkilatı değildir. Üniversiteler birer bağımsız tüzel kişiliğe sahip kurumlardır. Bu açıdan, Yükseköğretim Kurulu ile üniversiteler arasındaki ilişkiyi bakanlık ile bakanlığın mahallî teşkilatına ait birimler arasındaki ilişkilerle karıştırmamak lazım gelir. Bu, fevkalade önemli bir husustur. Üniversitelere devletimizin tanıdığı -kanun ve Anayasa’yla- haklar otonomisi saklıdır. Bu açıdan, Yükseköğretim Kurulu bakanlıklardan çok farklı bir hukuki yapıya sahiptir. Kanun koyucu da bunu... Gerek Anayasa’da gerek kanunlarda gerek Yükseköğretime ait ilgili iç yönetmelik ve tüzüklerle bu çok açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Yükseköğretimin temel işlevi, üniversitelerin istikbale yönelik benimseyeceği politikalara, benimseyeceği stratejilere yön vermektir. Dolayısıyla Yükseköğretim büyük ölçüde koordine edici bir vazifeye veya misyona sahiptir diyebiliriz.

Şimdi, ben Yükseköğretim Kurulunun hedeflerini, misyonunu iki başlık altında çok kısaca sizlere arz etmek isterim değerli vekillerim. Şimdi, birinci olarak, öncelikle Yükseköğretimin temel endişelerinden bir tanesi, üniversitelerde eğitim öğretim gören öğrencilerin yani yükseköğretim öğrencilerinin, üniversite öğrencilerinin en üst düzeyde, en kaliteli bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olmasını sağlamak ve bunu gözetlemektir, buna nezaret etmektir. Yani Yükseköğretimin temel görevlerinden bir tanesi, eğitim öğretim süreçleriyle alakalıdır.

Yükseköğretim Kurulunun ikinci önemli işlevi ise üniversitelerin üstlenmiş olduğu ülkenin bilim ve teknoloji alanındaki bilgi birikimini ilerletebilmek, bilimsel bilgi donanımını daha ileriye götürmektir. Yükseköğretim Kurulunun üniversitelerle beraber aslında yapmaya çalıştığı şey, ülkenin bilgi birikimini daha ileriye taşımaktır. Bu açıdan, bu iki önemli işlevi bir araya getirebilecek kurumların; evvela, öncelikli olarak üniversitelerin sadece ülke çapında değil, uluslararası alanda saygınlığa sahip olabilmesi, uluslararası repütasyona sahip olabilmesi gerekir değerli arkadaşlarım. Şimdi, tabii, uluslararası saygınlık fevkalade önemli. Uluslararası saygınlık ancak bilime, teknolojiye, insanlığa yaptığınız katkıyla ölçülebiliyor. Yani insanlığa bilimsel ve teknoloji alanında yaptığınız katkı ölçüsünde gerek ulusal gerek uluslararası saygınlığı elde ediyorsunuz. Ulusal ve uluslararası saygınlığa sahip üniversiteler ise bugün dünyada yeni yeni son otuz kırk yılda gördüğümüz küresel rekabet içerisinde önemli noktalara geliyor. Üniversitelerimizin Yükseköğretim Kuruluyla beraber temel hedefleri arasında demek ki bu uluslararası saygınlığı elde etmek bulunuyor. Yükseköğretim Kurulunun üniversiteler ve kendi faaliyetleri bakımından dikkate aldığı önemli ikinci uğraşı alanı budur.

Peki, niçin bu kadar uğraşyoruz? Şundan dolayı: Ulusal ve uluslararası rekabette üniversitelerimizin öne çıkmasını istiyoruz. Ulusal ve uluslararası rekabette öne çıkan üniversiteler daha kaliteli öğrenci, daha fazla sayıda uluslararası öğrenci ve nitelikli öğretim elemanı veya bilim insanı vasıtasıyla ülkenin bilgi birikimine, bilimsel bilgi donanımına katkıda bulunmuş oluyor. Demek ki bu çift yönlü süreçte Yükseköğretim Kurulunun destek olduğunu veya bu konuda rehberlik ettiğini söyleyebiliriz.

Son yıllarda, sizlerin de gayet iyi bildiği gibi –aranızda da çünkü uzmanlar olduğunu ben biliyorum- üniversitelere yeni bir misyon biçildi. O da bilhassa 1980’li yılların sonlarından itibaren üniversitelerden artık sadece eğitsel ve salt bilimsel merakları tatmin eden kurum olmanın ötesinde ülkenin iktisadi kalkınmasına doğrudan katkı vermek gibi bir misyonu gerçekleştirmesi kendilerinden istendi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ticari anlamda söylemiyorsunuz tabii.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Değil, iktisadi kalkınma yani...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Söyleminiz o anlama geliyor da onun için... Yani sanki “İktisadi kalkınmasına üniversiteler de katkı sunsun.” derken “Ekonomik bir katkı sunsun.” gibi anlaşılıyor da.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yok, iktisadi kalkınmada rol oynama, onu kastediyoruz. İktisadi kalkınmada bir üniversitenin nasıl rol oynayacağını zannediyorum burada açıklamaya gerek yok yani hazırım zaten ne olduğunu gayet iyi bilir ama illa örnek vermeme benden isterseniz tabii ki nitelikli insan veya beşerî sermayenin artırılması veya beşerî sermayenin niteliğini artırmak diye cevap verebilirim sizlere. Bunun yanında, yüksek teknoloji ihtiva eden mal ve emtia üretimini temin edecek o bilgi birikimine de üniversite hocalarının üniversite-sanayi, üniversite-iş dünyası iş birliği kanalıyla katkıda bulunabileceğini de bir örnek olarak ifade etmek mümkündür. Bu açıdan, çok değerli vekillerim, üniversitelere biçilen yani ülkelerin ulusal, iktisadi gelişmesinde rol

oynama misyonu bütün dünyada zaten teslim edilen bir gerçek, teslim edilen bir hakikat ve bugün de Türkiye’de üniversitelere biçilen bu rol ülkemizin ulusal kalkınma planları içerisine girmiş vaziyettedir; bunun da altını bilhassa çizmek veya bunu vurgulamak isterim.

2000’li yıllardan sonra ise bütün dünyada olduğu gibi üniversitelerimizin üzerine düşen başka bir misyon daha gözlemlemeye başladık değerli vekillerim. Orada da bilhassa, çevre sorunları, iklim değişiklikleri, göç ve buna mümasil bütün insanlığı ilgilendiren, bütün insanlığı tehdit eden sorunların çözümünde üniversitelerin önemli bir müracaat veya başvuru kaynağı, başvuru mercisi olmaya başladığımı ifade edebiliriz. Bu açıdan, bilhassa Covid-19 salgınının güzel bir örnek, güzel bir vaka olduğu ifade edilebilir. Bilhassa son yıllarda gittikçe artan uluslararası tehditlerin, gerek sağlık alanında gerek iklim alanında gerek sosyal alanlarda gerek askerî çatışmalarda, bunların çözümünde, hâl yoluna konulmasında üniversitelere ciddi roller biçilmeye veya üniversitelerin kendisinden, bu sorunların çözümünde birtakım beklentilerin arttığına şahit olmaktayız. Bu gerçekten fevkalade önemli bir gelişme. Türkiye’de üniversitelerimiz bu bahsettiğim ulusal ve uluslararası konjonktüre gerçekten ayak uydurabilecek bir esneklik ve başarı sergilemiştir, bunu bilhassa ifade etmek isterim. Son yıllarda ortaya çıkan yani üniversitelerden beklentiler konusunda ortaya koyduğumuz çabalarla Türk üniversitelerinin, gerçekten dünya üniversiteleriyle mukayese edildiğinde, kayda değer bir başarı sergilediğini ifade etmek isterim. Burada, tabii, sorular kısmında “ranking”ler, sıralamalar meselesi gelirse onlara da inşallah, cevap verebilirim.

“Bütün bu ulusal ve uluslararası değişimler karşısında veya tehditler karşısında Türk üniversiteleri nasıl bir yol almalıdır, kendilerini nasıl reorganize etmelidir?” sorusunu soracak olursanız, ben size şu şekilde cevap vermek isterim: Üniversitelerimiz gerek ülkemizde gerek yurt dışında başarılı olacaksa öncelikle üniversitelerimizin kendi içlerinde güçlü yanlarına dayalı olarak farklılaşma yoluna gitmeleri gerekiyor ki Yükseköğretimin yaptığı en önemli işlerin başında bu gelmektedir. Yani yükseköğretim kurumları monolitik bir yapıda üniversite çağına gelen öğrencilere hizmet etmek veya o bildik yapılanması içinde faaliyet göstermektense rekabette güçlü olabildiği taraflarla farklılaşma yoluna gitmek durumundadır ki bu, dünyada gördüğümüz önemli değişimlerden bir tanesidir.

Biz Yükseköğretim Kurulu olarak, geçmişten bu yana yani daha önceki başkanlarımızın da her birinin katkılarıyla, bu söylediğim son hususta çok önemli mesafeler katettik. Türkiye’de artık bugün adına “araştırma üniversiteleri” dediğimiz yani bir araştırma üniversitesi olma yolunda önemli adımlar atılmış vaziyettedir; bu bir.

İkincisi, Sayın Cumhurbaşkanımızın da büyük çabalarıyla ortaya konulan, hemen hemen her bir şehirde açılan üniversiteler yoluyla bölgesel kalkınma misyonunu kendisine hedef almış üniversiteler ortaya çıkmıştır ki bu, farklılaşma bakımından gerçekten çok ama çok önemli bir gelişmedir değerli arkadaşlarım.

Bunun dışında, tematik ve eğitim öğretim ağırlıklı üniversite modelleri de bugün Türkiye’de elan ortaya çıkmaktadır yani biz üniversitelerimizi mümkün olduğu kadar değerli vekillerim, birbirinden farklılaştırmak suretiyle yükseköğretime ve ülkenin bilim ve teknoloji alanına katkı sağlamaya çalışıyoruz. Bütün üniversiteleri monolitik olarak görmek veya desteklemeye kalkışmanın doğru olduğuna inanmıyoruz. Yükseköğretimin akademik üretim odaklı yönetim anlayışının en temel sonuçlarından bir tanesi bu farklılaşmayı mümkün olduğu ölçüde artırabilmektir. Ben Yükseköğretim Kurulu –hasbelkader- Başkanı olmuş biri olarak, daha önce rektör olarak çalışmış biri olarak gerek üniversitemde gerek Yükseköğretim Kurulunda bu akademik üretim odaklı yönetim anlayışını müesses hâle getirmeye çalışıyorum. Bu fevkalade önemli. Tabii, burada önemli bir eleştiri gelebilir; “Performans odaklı çalışmak kaliteyi biraz arkada bıraktırır mı? Kaliteyi ikinci plana düşürür mü?”

diye sorulacak olursa ona “Hayır, olmaz.” diye cevap veririm. Zira, performansı odağa almak kaliteden ödün vermeyi gerektirmez, bunu bilhassa ifade etmek, dile getirmek isterim. Bu açıdan bakıldığında, demek ki Yükseköğretim Kurulu olarak son yıllarda yaptığımız aslında en önemli işlerden bir tanesi de üniversiteleri kendi içinde farklı misyonlara bölmek suretiyle ulusal ve uluslararası rekabette daha güçlü hâle getirmek olmaktadır. Bu, Yükseköğretim Kurulunun belki en önemli faaliyetlerinden bir tanesidir diye düşünüyorum.

Doğrusu size şunu anlatmak istemiyorum: Üniversite-iş dünyası, üniversite-sanayi iş birliği falan; onlar zaten bilinen hususlar ama daha ziyade basına, medyaya yansımayan bizim arka tarafta, mutfakta “Üniversitelerle münasebetlerimizi nasıl tanzim ediyoruz, nasıl regüle ediyoruz?” diye belki merak edilen sorulara -doğrusu, tabiri caizse- önden cevap vermeye çalışıyorum. Bu açıdan, bu yeni dönemde Yükseköğretim Kurulu olarak üzerinde durduğumuz akademik üretim odaklı anlayışın dışında bir ikinci önemli vizyonumuz daha var doğrusu -ki bunu stratejik bir hedef olarak da betimleyebilirsiniz- biz üniversitelerin kendilerine ait büyük verilere sahip olmasını veya inşa etmesini ifade ediyoruz. “Big data” dediğimiz... Burada bilgisayar ve bu alanda uzman vekillerimiz gayet iyi bilir, üniversitelerde, yükseköğretimde “big data”nın bir proje olarak vazedilmesi, bakın, sadece Türkiye’de değil sayın vekillerim, belki dünyada ilklerden bir tanesidir. Dünyada Yükseköğretim Kurulu olarak bizim bu yeni dönemde ortaya koyduğumuz Büyük Veri Projesi emin olun, Avrupa’da ve Amerika’da ilklerden bir tanesidir. Bugün Avrupa’da pek çok ülkede üniversitelerde, yükseköğretimde “big data” büyük veri inşası gündemde bile değil. Çok az büyük üniversite bunu yapıyor, bizim, ülke olarak 204 üniversiteye verdiğimiz ödevlerden veya Yükseköğretim Kurulu olarak takip ettiğimiz hedeflerden bir tanesi budur sayın vekillerim. Bunu niçin yapıyoruz? Bunu yapmamızın sebebi şudur: Biz inanıyoruz ki üniversiteler kendi verilerine sahip çıkarlarsa üniversiteleri daha etkin yönetirler ve bunun içerisinde makine öğrenimi, derin öğrenim, yapay zekâ vesaire, hepsi var. Şu anda biz bütün üniversitelerde her türlü bilgi süreçlerinin tamamını dijitalleştiriyoruz. Şu anda dijitalleşme seviyesi bazı üniversitelerde yüzde 100’e varmıştır sayın vekillerim, bu açıdan, üniversite yönetimleri önümüzdeki yıllarda çok daha etkin hâle gelecektir.

Üçüncü vizyonumuzu da sizlerle paylaşmak isterim ki bu bizim açımızdan fevkalade önemli, o da üniversitelerin bilim diplomasisine daha fazla vakit ayırmaları gerekiyor. Biz Yükseköğretim Kurulu olarak üniversitelerin bilim diplomasisi alanında ülkemizin gerek dış siyasetine gerek diplomasisine tabiri caizse sivil anlamda daha büyük katkı yapabileceklerine inanıyoruz yani diplomatlar ve milletvekillerinin yanı sıra bilim insanlarının kendi “network”lerini kullanmak, ilişki ağlarını kullanmak suretiyle, gerek Avrupa’da gerek Amerika’da gerek dünyanın diğer ülkelerinde temaslı oldukları insanlarla, bilim insanlarıyla, deyim yerindeyse, büyük bir birlik inşa etmesi ve ülkemizin çıkarlarını bu bakımdan savunabilmelerini çok arzu ediyoruz. Yani, diyoruz ki: “Bütün ‘network’lerimizi lütfen çalıştıralım.” Yeni dönemde üniversitelere biçtiğimiz, daha doğrusu üniversitelerden beklenti içinde olduğumuz önemli konulardan bir tanesi budur.

Dördüncüyle ben lafımı toparlayacağım -Sayın Vekilimizin işaret ettiği on dakikalık süreye mümkün olduğu kadar dikkat etmeye çalışıyorum- o da uluslararasılaşma konusu. Uluslararasılaşma konusunda sizlere bir hususun altını çizmek isterim. Yıllardır üniversitede çalışan bir hoca, uzun yıllar yurt dışında bulunmuş biri olarak söylüyorum; uluslararasılaşma son zamanlarda sadece bizim değil, bütün dünya üniversitelerinin gündeminde olan bir husustur. Sayın Cumhurbaşkanımızın işaret ettiği üzere, bizim bütün strateji belgelerimize giren bir husus var, o da ülke içinde uluslararası öğrenci sayılarını mümkün olduğu kadar artırabilmek. Bu önemli bir hedef gerçekten yani gerek iktisadi açıdan bakacak olursanız gerek kültürel açıdan gerek uygarlık vesair açılardan. Fakat, biz diyoruz ki: “Uluslararası öğrenci hareketliliğinin yanı sıra bizim ihtiyaç duyduğumuz başka bir şey daha var.”

Bunu konuşmamın başındaki uluslararası saygınlığa bağlamak istiyorum. Bizim, uluslararasılaşmayı biraz uluslararası saygınlık bağlamında ele almamız lazım. Eğer kurumlarımızın niteliğini, marka değerini muhafaza eder, onları, deyim yerindeyse, yerin dibine batırmazsak, neredeyse asırlık hâle gelen kurumlarımızın uluslararası sahnede benim naçizane kanaatimce daha fazla...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok önemli bir cümle kurdunuz Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani, benim de söylediğim şey şu...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Anlaşılan o ki Boğaziçini kurtaracaksınız Hocam, uluslararası üne sahip bir üniversiteyi kurtaracağız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sizden bu cümleyi duymak önemliydi.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – İnşallah, kurtarmaya... Üniversitelerimizin saygınlığı var hamdolsun, bunun da altını bilhassa çizmek isterim. Bu da nasıl olacak? Bu da uluslararası öğretim elemanlarının hareketliliğiyle çok yakından alakalı, bunu da ifade etmek isterim.

Buradan hızlı bir şekilde şuraya gelmek isterim: Yükseköğretim kurumlarımız gerçekten çok önemli, ülkemizde hizmet görüyor. Biraz üniversite sayılarımızı, biliyorsunuz, öğrenci sayılarımızı verip ondan sonra bu YKS sınavına girmiş olalım.

Şimdi, bugün vereceğim rakamlar tabii, çok şey olacak yani birlik, onluk ve yüzlük hanelerle ifade etmeyeceğim ama kabaca ifade etmeye çalışırsam 8,5 milyon civarında bir öğrencimiz var yükseköğretimde. Bu yükseköğretimdeki 8,5 milyon öğrencinin 4 milyon 600 bini örgün eğitimde yer alıyor, geri kalanlar ise açık öğretim veya uzaktan eğitim içerisinde yer almaktadır; bunu bilhassa ifade etmek isterim.

Şöyle bir güzel gelişme var: Son yıllarda -bu ülkenin, sizlerin, Meclisin de tabii muazzam bir emeği var, katkısı var- ülkemizde lisans kontenjanlarında fevkalade önemli gelişmeler yaşandı. Son yirmi yılda kontenjan sayılarımız 1 milyonu geçmiş vaziyettedir yani 1 milyon 10 bin civarında öğrencimize yükseköğretim kapılarını aralayan kontenjanımız var. Bu, hakikaten bu ülkenin başarısıdır, 1 milyon gencine üniversiteye erişme imkânı sağlamak, benim naçizane kanaatim, çok önemli bir başarıdır.

Şimdi, her yıl 1 milyonu aşkın öğrencimiz -liseyi bitiren öğrencilerimizi söylüyorum- üniversite sınavına giriyor; 1,5 katı kadar yani toplamda 2,6 milyon aday da -kim bunlar, hâlâ üniversitede okuyanlar veya mezun olmuş olanlar veya çok uzun yıllar önce mezun olup tekrar okumak isteyenler- üniversite sınavına giriyor. Yani, demem o ki son yıllarda öğrenci sayılarımıza nispetle kadro, kontenjan sayılarımız fevkalade artış kaydetmiş vaziyette. Ben bir matematik, basit bir değişim hesabı yaptım, eksponansiyel yıllık kadro ve kontenjan artış hızı üniversite aday artış hızının üstünde seyrediyor; bu çok çok önemli bir gelişme. Bu, şu demek: Yani, biz her yıl çok daha fazla sayıda öğrenciye kontenjan açabiliyoruz; bu önemli bir gelişme.

Şimdi, geçen yıla kadar sınavlarımız, bildiğiniz gibi TYT ve AYT olmak üzere 2 aşamalıydı; TYT'de 150, diğerinde 180 olmak üzere 2 baraj söz konusu idi. Hatta, biliyorsunuz, ağustos ayında yapmış olduğumuz bir çalışmayla barajlar 2 aşamada 150'den 140'a, 180'den 170'e çekilmiş idi. Bizim yaptığımız çalışmalar şunu gösterdi: Kontenjan sayılarının çokluğunu hesaba kattığınız zaman sınavın eleme usulü anlamını yitiriyor. Eleme usulü, büyük ölçüde talebin olduğu fakat o talebin ancak az bir kısmını karşılayan bir kontenjanın varlığında bir anlam ifade ediyor ama çok sayıda kadro veya kontenjan var ise eleme, üniversiteye girebilecek öğrenci sayısını kısıtlıyor.

Bununla alakalı olarak da değerli vekillerim, doğrusu bazı simülasyonlar da yaptık -benim yaklaşık dört dört buçuk aydır üzerinde çalıştığım ve kendi saham da olduğu için uğraştığım bir alan bu alan- bir çalışma gerçekleştirmiş olduk; 150 barajını ve 180 barajını kaldırmış olduk. Şöyle de bir hesap yaptık,

dedik ki: “Acaba, geçen sene -2021’de- ve ondan önce 2020’de ve 2019’da baraj olmasaydı ne olurdu?” Çünkü neticede bir karar alıyorsunuz, her şeyle bunun sonuçlarını hesap etmek zorundasınız. Tabii, çok ilginç neticeler ortaya çıktı. Doğrusu bu neticeleri de sizlerle biraz paylaşmak isterim.

Şimdi, geçen sene, 2021 yılında 2 milyon 607 bin öğrenci sınava girdi, Temel Yeterlilik Testi’nde barajı geçen yani 150 ve üzeri puan alan öğrenci sayısı 1 milyon 627 bin 539 idi. Buna göre, barajı geçip ön lisans yani iki yıllık programlara başvuran adayların oranı yüzde 62, sayısal olarak bakıldığında, 150 ve üzeri alan 1 milyon 600 bin kişi olduğuna göre geriye kalan 1 milyon insan dışarıda kalmış oldu. AYT ve/veya YDT’den 180 puan barajını geçip lisans programlarını tercih edebilen aday sayısı ise 876 bin idi yani yani 2,6 milyon öğrenci sınava girdi, dört yıllık lisans programlarını tercih edebilen de 876 bin.

İşte bu çok önemli bir manzara, biz bu manzarayı görünce... Ki şöyle de bir durum var: Bu öğrencilerimizden 2021 yılında -ona da baktım ben- hiç puan alamayan veya oturuma katılmayan, daha ağırlıklı olarak oturuma katılmayan öğrenci sayısı, toplam aday popülasyonunun yüzde 6 kadarı. Bunu da hesaba kattığımızda “Acaba bir simülasyon nasıl olur?” dedik. Hesabımız şunu gösterdi değerli vekillerim: Geçen sene için söylüyorum ki bununla siz önceki seneleri de rahatlıkla teşmil edebilirsiniz, eğer 2021 yılında TYT’de puanı hesaplanabilen öğrenciler baraj olmasa idi 2 milyon 393 bin olacaktı. Yani bu, şu demek oluyor: Ön lisans programlarını tercih edebilen, dikkat edin, programlara giren değil çünkü basında böyle konuşmalara biz de şahit oluyoruz ve fevkalade biz de üzülüyoruz doğrusu; gerçekten tanınmış, bilinmiş insanlar “Sınavsız üniversitelere giriyorlar, puansız üniversitelere giriyorlar, bunun kapısını açıyorlar.” demeye kalkıştılar ki hakikaten bunu söylemek için muhakemeyi bayağı zorlamak gerekiyor. Eğer baraj olmasaydı 750 bin aday, ön lisans programları için aldıkları puanlarla tercihlerde bulunabilecekti. Yani bizim yapmaya çalıştığımız şey değerli vekillerim, tercih tabanını genişletmektir, üniversiteye puansız öğrencileri sokmak değil, bu zaten mümkün de değil yani ne resmî olarak mümkün ne yasal olarak mümkün ne teknik olarak mümkün, hiçbir şekilde mümkün değil. Tabii, öğrenciler bu işi gayet iyi biliyorlar, onlar bu işin neresinde değişiklik olduğunu çok çok iyi biliyorlar sayın vekillerim. Bunu nasıl yaparız... Aynı şeyi AYT için de söyleyebilirim: Eğer baraj olmasa idi AYT’de 763.638 aday ilave olarak lisans programları için tercihte bulunma hakkı elde edeceklerdi. Bakın, üniversiteye girecek değil, üniversiteye kaydedilecek değil; bir daha altını çiziyorum çünkü o kadar çok bu ifade ediliyor ki biz her seferinde, bunu sürekli tekrar etmek durumunda kalıyoruz.

Şimdi, daha çarpıcı bir örnekle konuşmamı yapacağım, belki sorular kısmında daha iyi olur. Şimdi, biliyorsunuz, tercihler puan türlerine göre yapılır yani hepimizin bildiği gibi, sayısal, sözel, eşit ağırlık ve lisan. Her bir öğrenci bu 4 farklı puan türünde tercih yapma hakkına sahip olduğu için, tercih sayıları bakımından toplamda, havuzda barajla birlikte yaklaşık 3 milyon tercih vardı; eğer baraj olmasaydı tercih sayısı -yaklaşık olarak söylüyorum- 6 milyon olacaktı. Yani mevcut kontenjanlara çok ama çok daha fazla sayıda öğrencimiz tercihte bulunacaktı.

Peki, nasıl gireceklerdi? Onu da basitçe ifade etmeme lütfen müsaade edin ve tamamlamış olayım. Bakın, öğrenciler sınava girdiler, puanlarını aldılar, puanı hesaplanabiliyorsa -ki minimum puan 100 puandır, en yüksek puan 500 puandır- diyelim, çocuk 110 puan aldı; kendisine gelen başarı kâğıdını, sonuç belgesini 110 puan ve puan türlerine göre görüyor. Ayrıca gördüğü bir şey daha var, öğrenci sıralamasını görüyor, başarı sıralamasını. Tamam, sonra her sene olduğu gibi... Geçen sene veya bu sene bilmiyorum yakınlarınızdan sınavlara girenler oldu mu; benim en küçük oğlum geçen sene girmişti, beraber puanlarına baktık, kaç puan almış? Şu. Sıralaması ne? Bu. Hemen 2020 senesinde hangi üniversitede o puan türüne göre kaçınca sırada istediğimiz, tercih ettiğimiz bölüm varsa ona

bakıp onu yazıyorduk. Puan ve sıralamaya göre tercih yapılıyor sayın vekiller, burası önemli, puan ve sıralamaya göre sıralama yapılıyor yani başarı sırasına göre tercih sıralamasını yapıyorsunuz. Dolayısıyla, bu değişmedi, bu devam ediyor. Bundan sonra da öğrencilerimiz hangi programı tercih etmek istiyorlarsa başarı puanlarına ve başarı sıralamasına bakarak tercihlerini işaretleyecekler. Peki, böyle bir uygulama neyi getirecek? Bu uygulamanın getireceği şey şu: Diyelim, puanı düşük, nasıl girecek peki o programa? Çok basit, bilgisayar otomatik olarak çalışıyor, o programın kontenjan sayısı 20, o kontenjanı tercih eden 100 kişi var, en yüksek puandan, en yüksek sıralamadan en aşağı doğru cırt diye sıralıyor, 10 kişi bitti; “20” 20 kişi; “30” 30 kişi; bu kadar, aşağı doğru geliyor. Dikkat edin, bir...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Pardon Başkanım, hepsinde mi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Hepsinde, istisnasız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ama bir başarı sıralamasının olduğu bir de olmadığı üniversiteler yok mu?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yok, üniversiteler yok, onu en sona bıraktım, normalde en son söyleyeceğim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tercih hakkı vermeyecek zaten.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Onu en sona bıraktım.

Şimdi, normalde, bakın, şöyle diyelim: Bir programın kıymetini, bir, talep yani tercih belirliyor; iki, tercih sayısı belirliyor; üç, başarı belirliyor. Bakın, bu puanların yüksekliği ve alçaklığı bu üç koşula bağlı.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Yeniden söyleyebilir misiniz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Tabii, tercih, tercih sayısı, başarı; bu üçü.

Şimdi, biz bunu yaparken elbette kanunla bir mesleği icra etme yetkisini haiz olduğu programlarda dikkat edin, burası önemli, başarı sıralaması, puan sıralaması değil, bu da yanlış anlaşılıyor başarı sıralamasının şartını değiştirmedik çünkü orada bazı arkadaşlar dedi ki: “Ya, bir kısım puanları kaldırdınız, bir kısmını kaldırmadınız.” Hayır, öyle bir şey yok yani tıp, eczacılık, diş hekimliği, hukuk, mimarlık, öğretmenlik; bunlarda başarı puanı yok, burada sıralama var. Başarı sıralamasını asla değiştirmedik, onlar olduğu gibi durmaktadır. Yani siz tıba girmek istiyorsanız ilk 50 binde olacaksınız kardeşim, mühendislik istiyorsanız mühendislikte ilk 300 bin içinde olmak zorundasınız. Şimdi şu tartışılabilir, diyebilirsiniz ki: “Hocam, niye mühendislik 300 de örneğin, işte, mimarlık 250?” Bu tartışılabilir bir şey yani bu tartışmaya açık bir konu ama burada okumak istiyorsanız, siz başarı sıralaması içinde olmak zorundasınız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – TYT’si düşük, AYT’si yüksek...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – TYT’ye giren öğrenci ön lisans programlarına müracaat edebilir yani puanı düşükse girebilir, daha doğrusu tercih edebilir; puanı yetiyorsa...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Burada en çok rastlanan şey, dil öğrencilerinin genelde TYT’leri biraz daha düşük oluyor, AYT’si yüksek, TYT’si düşük, orada başarıyı neye göre hesaplıyorsunuz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yine aynı, değişen bir şey yok, aynı, hiçbir şey yok yani aldığı puan ve başarı sıralaması.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İİBF’lerde durum ne?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Onlarda başarı sıralaması yok. Derseniz ki: O tartışılır...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Her üniversite için başarı sıralaması vardır Başkanım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şöyle: Program olarak...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Başkanım, siz bitirin isterseniz, arkadaşlara soru için söz vereceğim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Peki, ne getirmiş oluyor? 1) Biz aslında tercih tabanını çok ciddi bir şekilde genişletmiş olduk. 2) O psikolojik baskı büyük ölçüde ortadan kalkmış oldu. 3) Daha fazla öğrencinin tercih yapma imkânına veya hakkına sahip olmasını sağlamış olduk. Bu, üniversiteye girmesi anlamına asla gelmiyor. Daha dinamik bir süreç olacak.

Peki, programların puanları artar mı, yükselir mi, düşer mi?

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Artar.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ona bir şey diyemeyiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kontenjanlar Hocam, boş kalan kontenjanlar?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ona bir şey diyemeyiz. Onu ne belirleyecek? 1) Bakın, yine talep belirliyor; öğrenci talep ediyor mu, etmiyor mu? 2) Yeterli sayıda ediyor mu, etmiyor mu? 3) Orayı tercih eden öğrencinin yeterli puanı var mı, yok mu? Bu tamamen öğrencinin, bakın, çok ciddi bir tercih, muazzam bir tercih şeyiyle alakalı. Bizim mesela şunu...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dönemsel değişebilir programları.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Kesinlikle değişebilir.

Bu konuda benim söyleyeceğim şey şu: Almış olduğumuz izlenim, bu sürecin daha dinamik hâle geldiği, daha fazla öğrencinin tercihte bulunabiliyor olmasının sisteme dinamizm kattığı.

Kalite düşer mi? Son olarak onunla konuşmamı bitireyim. Kalite çocukların üniversite, TYT veya AYT salt puanıyla alakalı değil. Mesela bakın, baraj varken sosyoloji bölümüne bir baktım ben “Sosyoloji bölümüne en yüksek puanla giren öğrenci kaçınıcı olmuş?” diye. Şimdi söylemeyeyim tam sırasını, hani oradan isim de belli oluyor; ilk 10’da diyeyim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yok, yok söyleyin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Girmeyeyim kişinin özeline. İlk 10’da. Peki, baraj varken sosyolojiyi, en son sosyolojiyi tercih etmiş öğrenci kaçla girmiş? 300 küsur bin. Bakın, bir tanesi 10’da, diğeri...

ŞENOL SUNAT (Ankara) - Buradan nereye varıyoruz, anlayamadım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şuraya varıyoruz, varmaya çalıştığımız şey şu: “Kaliteyi ilk 10’da, ilk 100’de, ilk binde giren öğrenciler getirir, diğerleri getirmez.” Yok böyle bir şey. Puanı yeten her öğrenci bir programa, baraj olsa da olmasa da... Bakın “Baraj kalite getirir.” diyorsunuz ya ona mukabele etmek için diyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Biz “nitelik” diyoruz Hocam, “kalite” demiyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Peki, “nitelik” diyelim, “kalite” yerine. Niteliği -Sayın Vekilimizin düzeltilmesiyle- belirleyecek olan, bundan sonra, üniversiteye, fakülteye, bölüme girdikten sonra eğitim öğretim süreci olacaktır. Yani çocuk, o programın kazanımlarını adamakıllı çalışıp elde ettiğinde, o programın kalite güvencesinden istifade etmiş oluyor. Eğer başarılı olamazsa o programın kazanımlarından bir şeyi elde etmesi mümkün değil ister 10’uncu olsun ister bininci olsun ister 300 bininci olsun. Dolayısıyla demek ki kaliteyi biraz eğitim öğretim süreci içerisinde kazanımla yani bilgi, beceri, yetkinlik kazanımıyla beraber düşünmek gerekiyor.

Daha da söylenecek çok şey var ama sizin sorularınız olduğu için; ben burada beni sabırla dinlediğiniz için her birinize ayrı ayrı teşekkür ederim. Sağ olun, var olun.

Cevabını bildiğim sorular varsa cevaplarım, değilse bilmiyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Hocam bilgilendirmeniz için.

Tabii, vakit de ilerliyor, ben Komisyon üyelerimize, vekillerimize sırasıyla söz vereceğim.

İlk söz talebi Sayın Tiryaki'den.

Kısa konuşursak söz almak isteyen diğer arkadaşlara da...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Kısa konuşacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Çok teşekkür ediyorum Başkan.

Sayın Başkan, size de teşekkür ediyorum, aydınlatıcı oldu.

Önce şunu söyleyeyim: İhtisaslaşma, niteliğin veya kalitenin artırılması konusunda atacağımız her adımı sonuna kadar destekleriz hiç kuşkusuz. Fakat daha önce ki YÖK Başkanları geldiğinde de aynı şeyi söyledik, şahsınızdan bağımsız olarak söylüyorum, bizim YÖK'e ilişkin bir rezervimiz var, parti olarak Yükseköğretim Kurulunun kaldırılmasını savunuyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Affedersiniz, hangi partidensiniz? Ben tanımadığım için şahsen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – HDP Milletvekiliyim.

Bunu daha önce de dile getirdiğimizde selefimiz “Siz, her bir üniversitenin YÖK olmasını istiyorsunuz.” gibi bir cevap vermişti. İstedığımız şey o değil, kuşkusuz demokratik, bağımsız, özerk üniversiteler olması.

İki tane şeyi söyleyeceğim. Birincisi: Çok sık söylüyoruz ama “En iyi üniversiteler, dünyanın en iyi üniversiteleri arasında ilk 100, ilk 200, ilk 300, ilk 500, ne dersiniz deyin Türkiye’den üniversiteler yok.” diyoruz. Yine, selefimiz, bunu sorduğumuzda aynen şu yanıtı vermişti, demişti ki: “İstesek biz de yaparız çünkü dünyanın pek çok ülkesinde yani Orta Doğu’da da bazı ülkelerde, Uzak Doğu’da da bazı ülkelerde bazı üniversiteler akademik yayınları çok atf almış büyük üniversitelerden öğretim üyelerini getirerek sadece bu yolla bile ilk 100, ilk 200, ilk 300 üniversite arasına üniversitelerini yerleştirebiliyorlar. Biz bunu doğru bulmuyoruz, biz üniversitelerimizin niteliğini artırarak bu aşamaya gelmek istiyoruz.” Ayrıca bu, ilk 100, ilk 200, ilk 300, ilk 500 üniversite meselesinin kendisince de tartışmalı olduğu, bu kriterlerin çok doğru olmadığı yönünde görüşleri vardı. Fakat, şimdi, bunu söyleyen selefimiz, hani, Türkiye’de üniversitelerin kalitesini, niteliğini artırmak için çok büyük bir çaba sarf etmiş sanırsınız çünkü deneyimli biriydi, çok uzun yıllar yönetimde yer almıştı, Başkanlık yaptı falan ama şu anda üniversitelerimizde hiçbir atf almamış, makalesi olmayan rektörler var. Yani bu koşullar altında, bu rektörlerin yönettiği üniversitelerden herhangi bir nitelik artışı, kalite artışı beklenebilir mi? Bence beklenemez, ben böyle düşünüyorum. Dolayısıyla, bu ülkede rektör seçimi ciddi bir sorun. Kanımızca, üniversite rektörlerinin öğretim üyeleri arasından ve demokratik bir yöntemle seçilmesi, en azından bu sorunu, bu konudaki tartışmaları ortadan kaldıracak diye düşünüyoruz.

Şimdi, çok güncel olduğu için sadece bir konuya değinip bitireceğim, o da baraj puanının düşürülmesi; uzun uzun anlatınız. Bakın, şu anda YÖK’ün internet sitesinde duruyor: “Yükseköğretim Politikalarında Yeni YÖK” Sanırım 2018’de yayınladınız bu kitapçığı. Bu kitapçığın 15’inci sayfasından size bir bölüm okuyacağım: Bu da duruyor. Kitapçığın ismi “Yükseköğretim Politikalarında Yeni YÖK” Birçok başlık var, başlığın biri: “Yükseköğretime Giriş Sisteminde Baraj Puanının Yükseltilmesi”

Diyorsunuz ki: “Bilindiği gibi, yükseköğretime giriş puanları 2009 tarihinden sonra 3 defa düşürülmüştür. Bu uygulama, girdi esaslı bir olumsuzluk oluşturuyor ve eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkiliyordu. Baraj puanının yükseltilmesi, girdi esaslı bir iyileştirme olup yükseköğretim süreçlerinde kalitenin yükseltilmesi adına önemli bir adımdır.” Yani bundan üç buçuk yıl önce Yükseköğretim Kurulu diyor ki: “Baraj puanının düşürülmesi, üniversite eğitiminde kaliteyi düşürüyor. Bu yüzden, biz baraj puanının düşürülmesi uygulamasına son veriyoruz. Baraj puanını yükselterek eğitimin kalitesini artıracamız ve zaman söylüyorsunuz? Üç buçuk yıl önce ve daha önceki baraj puanının düşürülmesi uygulamalarının kaliteyi düşürdüğünü söylüyorsunuz. Şimdi bize uzun uzun aslında önemli olanın sıralama olduğunu, baraj puanının olup olmamasının bir önemi olmadığını, sonuçta baraj puanı işte 500 üzerinden 100 de olsa, 200 de olsa, 300 de olsa, her ne olursa olsun o sıralamaya göre öğrencilerin gireceğini söylüyorsunuz. Ama 2018 yılında bunu söylememişsiniz, bambaşka bir şey söylemişsiniz, şimdi söylediğinizin tam tersi bir şey söylemiş ve 2009’dan öncesini mahkûm etmişsiniz.

Şimdi, şöyle bir hikâye anlatılıyor: Cumhuriyetin ilk yıllarında Ankara Sultanisinin Müdürü Sakallı Celal diye biri var –mutlaka okumuşsunuzdur- dönemin Millî Eğitim Bakanı da Galatasaray Lisesinden Sakallı Celal’in arkadaşı Hamdullah Suphi Tanrıöver’dir. Cumhuriyetin erken dönemleridir, büyük kadro sıkıntısı vardır; rivayete göre, bu nedenle, Millî Eğitim Bakanı, “Maarif Vekili Hamdullah Suphi” imzalı bir mektupla Celal Bey’den liseden mezun olacak öğrencilerin bitirme sınavlarında fazlaca zorlamamasını ister, “Öğrencileri fazlaca zorlamayın, öğrenciler mezun olsun.” der. Sakallı Celal şu cevabı verir: “Ankara Sultanisi boyacı küpü değildir.” ardından da istifa eder. Hamdullah Suphi cumhuriyetin kadro ihtiyacını anlatır, arkadaşlıklarının hatırına istifasını geri almasını ister, Sakalı Celal burada çoğumuzun bildiği o tarihî cevabı verir ve bunu Millî Eğitim Bakanına söyler, der ki: “Bak Hamdullah, meşrutiyeti ilan ettik, olmadı; cumhuriyeti getirdik, yine olmadı; bir de ciddiyeti getirsek, ne dersin?” Evet, YÖK ciddi olmalı. 2018’de “Baraj puanının düşürülmesi eğitimde kaliteyi düşürüyor.” derken 2022 yılında da sanki eğitimin kalitesini artırmaya katkı sunacakmış gibi baraj puanını ortadan kaldırmamalı diyorum, hepimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam şimdi mi cevap vermek istersiniz? Siyasi cevap verseniz bir cümle ama akademik, sizin bunu bir düzeltmeniz gerekecek.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Sonra isterseniz, belki diğer vekillerimizin de soruları varsa.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, öncelikle yeni görevinizde başarılar diliyorum.

2002 yılında iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi, seçim beyannamesinde YÖK’ü kaldıracağını iddia ederek iktidara gelmişti ama YÖK’ü pekiştirerek yoluna devam etme niyetinde olduğunu defalarca gösterdi. Şimdi, öyle bir şey yaptınız ki son on dakikalık konuşmanızda, uzun uzun taban puanının kaldırılmasının eğitimde niteliği düşürmeyeceğini, eğitimde bugüne kadar uygulamanın devam edeceğini söylediniz ama Adalet ve Kalkınma Partisinin ve YÖK’ü yönetenlerin yirmi yıldır yanlış yaptığını bize döne döne anlatmaya çalıştınız. Çünkü taban puanının hiçbir anlamı yok, taban puanı kaldırılmıydı ama bu...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Taban puanı kalkmadı Sayın Vekilim, düzeltelim de. Bir yanlış anlaşılma var tarafınızdan.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Taban puanı değil, kastettiğim baraj puanı. Zaten kastettiğim de baraj puanının kaldırılması.

Sayın Tiryaki geniş geniş anlattı, 2018'deki YÖK genel kurulunun almış olduğu kararın tam tersine YÖK genel kuruluyla mı tartışarak aldınız bilmiyorum, Millî Eğitim Bakanlığının bu konudaki görüşlerini aldınız mı onu da bilmiyorum, ÖSYM'nin görüşleri alındı mı bunu da bilmiyorum ama şöyle bir ihtiyaç doğduğunu siz de görüyorsunuz: Kamuoyunun bu konuyu anlamaya ihtiyacı olduğunu ve bu grubun, milletvekillerinin de özellikle bizim Komisyonumuzun da bu konuda aydınlatılmaya ihtiyacı olduğunu siz de hissediyorsunuz. Çünkü yaptığınız işin kendisi, YÖK'ün daha önceki kararlarının tam tersi ve siz nasıl ikna oldunuz ya da YÖK genel kurulu bunu ne kadar tartıştı, ciddi bir tartışma yürüttü mü? 2018'de alınan kararı masaya yatırdınız mı? O kararı masaya yatırdıysanız hâlâ YÖK'ün sayfasında niye duruyor? Onu gören insanlar bu çelişkiyi görsünler, yaşasınlar diye mi bakıyorsunuz? Bunların hepsi ciddi anlamda problem.

Baraj puanı düşürüldükten sonra hemen arkasına şöyle bir açıklama yapıldı: “3 sınava giriliyor, her bir sınava 115 lira para ödeyecek; 3 sınavın toplamında bir öğrenci 345 lira para ödeyecek.” Şimdi, tercihlerinde başarı sıralamasına göre bir sıralama olacağına göre baraj puanının düşürülmesi, YÖK'ün ya da üniversitelerin sırtındaki hangi yükü hafifletiyor, neye hizmet ediyor? Eğer bir öğrenci baraj puanını aşmış, 140 ya da 150 puan almışsa “140 puanla tercih yapamıyor, zaten hiçbir yere yerleşmiyor.” diyorsunuz siz, çünkü başarı sırasına göre yerleşme olacak. O zaman bu uygulamayı niye yaptınız? Ya da yirmi yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi kadroları bunu hiç düşünemedi mi? Bunu gerçekten merak ediyorum.

Şunu da sormak istiyorum: 2018'deki kararı değiştirdiğinize göre 16 Ekim 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bir kanun çıkarttı. Bu kanun, vakıf üniversitelerinde tıp fakültesi biriminin açılmasıyla ilgiliydi. 31 tıp fakültesi var vakıf üniversitelerine ait. Buradaki kanunda altı çizilen nokta şu: Tıp fakültesi olan her vakıf üniversitesine 200 yataklı hastaneye sahip olma koşulu getiriliyor. Şimdi, ben baktım, inceledim, 31 fakülteden sadece 10'u bu koşulu yerine getirmiş, yedi ay var önümüzde, 21 fakülte bu koşulu yerine getirmemiş. Yarın bir gün şöyle bir şeyle karşımıza çıkacak mısınız merak ediyorum: “Ya bu kanun yapılmış ama biz bu kanunu değiştirelim.” diye Parlamente'ye bir teklifle gelinecek mi? Siz getirmeyeceksiniz teklifi ama muhtemelen siz hazırlayacaksınız, milletvekili arkadaşlarımız da bu teklifle gelecekler. Çünkü, bu koşulu yerine getiremeyen ve getirmeyen 21 fakülte var. Bu vakıf üniversitelerinin bu bölümleri şu ana kadar koşullarını yerine getirmediği için uygulamalı ders yapma şansları yok, nerelerde ders yapıyorlar bunları çok bilmiyoruz. Bu konuda çok açık, net gelecek günlere kayıt düşmek açısından bugünden bu yanıtı vermenizi bekliyorum doğrusu. Çünkü bu benim kafamı kurcalayan bir konu.

Dediniz ki: “Bizim üniversitelerimizin dünya üniversiteleriyle yarışır hâle gelmesi lazım.” İlk 500 üniversite içerisinde kaç üniversitemiz var? İlk 100 içerisinde kaç üniversitemiz var? İlk 200'e giren üniversitelerimiz kaç tane? Bir dediniz ki: “Uluslararası üne sahip olmuş, gerçekten kendi eğitim anlayışıyla, kendini ispat etmiş üniversiteleri korumak gerekir.” dediniz. Boğaziçi Üniversitesindeki kayyum rektörden kurtulacak mıyız? Bu kayyum rektör uygulamasına son verilecek mi?

Ayrıca, biliyorsunuz kişiye bağlı kadrolar açılıyor üniversitelerde. Rektörler bunu yapıyor. Daha önceki YÖK Başkanına biz bu konuları ilettiğimizde ilgili rektörlerle konuşup soruna müdahil olunuyordu ve kişiye mahsus kadrolar iptal ediliyordu ya da genel bir uygulamaya geçiliyordu. Eş dost, akraba kayırmasının olduğu bir uygulama bu, bu konuda sizin tavrınız ne olacak? Ayrıca, hem Parlamente'nin sorunu hem de atanmayan öğretmenlerin ciddi bir sorunu, çok sayıda mezun veriliyor, bir planlama yok, bir planlama düşünüyor musunuz? 700 bine yaklaşmış olan atanmayan öğretmen var, bunun nedeni, her yıl eğitim fakültelerinden mezun olan öğrenci sayısının yüksekliğidir. Bu konuda bir planlama yapmaya yönelik düşünceniz var mı?

Sizinle tanışacağımızı ve Komisyonda konuşacağımızı duyan öğrenciler, özellikle öğrenci affı konusunu merak ediyorlar. Bu konuda sanırım sözünüz olur. Bir de yüksek lisans ve doktora öğrencilerine dönük bir af talepleri var. Bunlar benim sorularım değil, bu sorunları yaşayan arkadaşlarımızın soruları.

“Yurt dışına giderken YÖK’ten yazılı onay aldık, döndüğümüzde diplomalarımıza denklik verilmedi.” diyorlar. Bu iddialar doğru mu yani yurt dışına giderken YÖK’ten bir onay alarak mı gidiyorlar? En son Ukrayna’daki öğrencilerimiz var, bu öğrencilerimizin sayısı oldukça kabarık. Bunlar yarın gelecekler, diyecekler ki: “Ukrayna’ya gittik ama savaş çıktı, savaş çıktığı için yeniden ülkemize geldik. Biz, üniversitelere devam edelim.” Örneğin, tıp fakültesine giden birisi gelip Hacettepe’de kayıt yaptıрма hakkını talep ettiğinde nasıl bir tutumla karşı karşıya kalacak?

Bir de 50/d’li araştırma görevlileri doktoralarını bitirdikleri gün işsiz kalıyorlar. Aynı görevi yapan 33/a’lı araştırma görevlileri doktorlarını bitirince araştırma görevlisi doktor unvanıyla doçentliğe hazırlanıyor, 50/d kaldırılarak 33/a’ya geçirilmesi düşünülmekte midir?

Son olarak da şunu sormak istiyorum: Devlet üniversitelerindeki brüt maaşlarının bir kısmını oluşturan, gelir vergisinden istisna olan birçok tazminat ve ödeneğin vakıf üniversitelerinde olmaması ödenen net maaşlara bakıldığında büyük farklara yok açmaktadır. Aynı kanun maddesinin gerekçesinde maddeyle vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elamanlarının mali haklarının devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan emsalleriyle eşitlenmesi öngörülmektedir ancak bunların emsalleriyle eşitlenmediği, uygulamada bunun kesinlikle olmadığını siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz. Bunlara ilişkin bizim kaldırmak istediğimiz ama Adalet ve Kalkınma Partisinin inatla devam ettiği YÖK’ün çözüm önerileri olacak mı? Olacaksa ne zaman olacak? Bu konulara yanıt verirseniz sevinirim.

Son olarak şunu söyleyeyim: 72 üniversitemizin bilimsel yayınlarına hiç atıf yapılmayan rektörler tarafından yönetildiğini siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz. Buna ilişkin bir çözüm öneriniz olacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Kaya.

Sayın Başkanım, Şenol Hanım’a da söz vereceğim, ondan sonra size söz vereyim. Böylece, 3 muhalefet partimizden bir üyemiz konuşmuş olurlar, siz de toplu cevap vermiş olursunuz ancak Şenol Hanım’a söz vermeden Sayın Kaya’nın bir sözünü...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Belki iktidar partisi de eleştirecek Başkanım, ne biliyorsunuz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sonra yine biz bir fasıl daha yaparız yani...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Allah’ın emri mi bu?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Soracak bir şey bırakmadınız, soracak bir şey kalmadı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben de eleştirebilirim yani.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, istiyorsanız herkese söz vereyim yani o zaman cevapları doğru düzgün alamayız, daha sıhhatli cevap almak adına söylüyoruz ama.

Şenol Hanım, size söz vermeden önce Sayın Kaya’nın konuşmasındaki değindiği konular, tabii, bizim için değerli konular, onlara bir şey demiyorum ama Meclisin çalışmasıyla ilgili bir ifadesi var, ona katılmıyorum, onu ifade etmek istiyorum, düzeltmek istiyorum. “Siz kanunu hazırlasınız, Meclise gönderirsiniz.” dedi.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – “Meclise gönderirsiniz.” demedim. “Milletvekili arkadaşlar kanun teklifi olarak getirirler.” dedim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hayır, biz öyle çalışmıyoruz, neticede son karar mercisi Meclistir. Bizim parti grubumuz vardır, herhangi bir ihtiyaç olan konuda YÖK olur, Millî Eğitim olur, başka kurumlar olur, neresi olursa olsun biz otururuz devletin bütün kurumlarıyla çalışırız çünkü bunun mali boyutu vardır, diğer kurumlarla ilgili Adalet Bakanlığını ilgilendiren konular vardır. Enine boyuna tartışılır, ondan sonra tabii, muhatap olan kurum elbette ki ilk muhatap odur, onun görüşleri değerlidir ama neticede grubumuzda bulunan milletvekillerimiz, komisyonlardan başkanlarımız ve birkaç vekilimiz çağrılır, muhakkak ciddi bir tartışma yapılır, bir elemenden geçirilir, değerlendirme yapılır. Ondan sonra, olgunlaştıktan sonra parti grubumuz kararı verdiği zaman da milletvekilimizin imzasıyla ve milletvekillerinin imzasıyla Genel...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Her milletvekilinin bu hakkı var mı?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tabii ki.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kamudaki çalışanların kanun tekliflerinde çalışma, birlikte çalışma hakkı var mı?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, muhalefet partileri açısından siz kendiniz bir şey yapmak istiyorsanız kurumlarla ilişkinize bağlı. Kurumlar sizinle elbette ki...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İlişkinize bağlı olmaz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bilgi alma açısından.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani bilgi alabilirsiniz. Meclisin saygınlığı açısından bu hususlara milletvekillerinin daha dikkatli davranmasının ben faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, sözü Sayın Sunat’a bırakıyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ama biraz daha tadını çıkarın yani bu kanun teklifi verme işinin gerçekten tadını çıkarmakta fayda var nasıl olduğunun çünkü hani biz kanun teklifleri verdiğimizde maalesef görüşülmüyor bile, belki faydalıdır diye bakılmıyor bile.

Neyse, konumuz YÖK. Sayın Hocam, tekrar hayırlı olsun. Sayın Hocam bir hayli yoruldu YÖK’ü anlatmaktan. YÖK’ün aslında bir koordinasyondan sorumlu kurum olduğunu anlatmaya çalıştı Sayın Hocam ama tabii ki öyle gözükmüyor yani siz anlatmaya çalıştınız, üniversitelerle irtibatınızı anlattınız ama yani öyle gözükmüyor, hatta sizin üstünüzde de tabii bir güç, tek insan gücü olduğu için atamalar falan sizin artık inisiyatifinizden çıkmış durumda. Rektör atamalarından söz ediyorum yani tepeden atandığı için sizin de...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bu kanunla malum biliyorsunuz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Biliyorum efendim, bilmez olur muyum. Bazı şeyleri kanuna yudurursunuz, o şekilde devam ediyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yok.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, Sayın Hocam, üniversitelerin yani siz, yeni bir iktidara gelmiş gibi anlatıyorsunuz olayları, sizden önceki YÖK Başkanının yaptıkları var, ondan öncekinin de var yani siz, AK PARTİ iktidarının bürokratlarınsınız ve neticede sanki bambaşka, yepyeni, üniversitelerin de reorganize edilmesinde söz ediyorsunuz. Yani bugüne kadar çok yanlışlar yapıldığını sanki ifade eder gibi bir şey yani birbirinden...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yok, öyle bir ifade olmadı.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bakın, üniversiteleri birbirinden farklılaştırmaktan söz ediyorsunuz, bugüne kadar yapılmadığını söylemek istiyorsunuz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Sayın Vekilim, bir dakika ama. Şimdi, söylemediğim şeyi atfetmeyin ama.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hayır, efendim, bunları söylediniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ben açık ve net bir şekilde önceki YÖK Başkanlarını anarak, onların yaptığı çalışmaların devamını altını çizerek sizlere açık ve net bir şekilde söyledim.

Şimdi, burada, bunu söylersiniz hani bu, olacak bir şey değil yani ben, siyasi o tür tartışlara girmem asla ama bana söylemediğim şeyi...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hayır, siyaseten girmeyin, siz bir bürokratsınız.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Gerek yok.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan, onu anlatmaya çalışmadı yani uygulamayla bunu anlatamaya çalışıyorsunuz, onu ifade etmeye çalışıyor Sayın Başkanımız.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Evet.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ama o zaman takip etmiyorsunuz demektir.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yoksa yani sizi veya daha önceki YÖK Başkanını kınamıyorum. Bakın, siz de konuya yeni yeni vâkıf oluyorsunuz Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bir dakika ama “misyon farklılaşması” dediğim zaman sizin gayet iyi bilmeniz lazım gelir ki benden önceki selefim...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama beni konuşturuyorsunuz Sayın Başkan. Ben konuşayım, bitireyim, ondan sonra cevap verin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Affedersiniz ama söylemediğim şeyi nasıl atfediyorsunuz bana?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Efendim, siz bahsediyorsunuz üniversitelerin durumundan. En son...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, isterseniz not alın, bitirsin ondan sonra şey yapalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Söylenmiş bir şey yok ya.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam, not alın.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Merak etmeyin “Arkadaşımıza bir laf söylediniz.” demedim, “Daha önceki YÖK Başkanlarına bir söz söylediniz.” demedim, ben sadece “İktidara yeni gelmiş bir parti gibi yepyeni şeyler söylüyorsunuz.” dedim, “Üniversitenin reorganize edilmesinden bahsediyorsunuz, üniversitelerin farklılaştırılmasından bahsediyorsunuz.” dedim ki doğru bir şey yani ihtisas üniversitelerinden mi bahsediyorsunuz yoksa üniversitelerin bazılarının bölümlerinin her üniversitede aynı olduğundan mı bahsediyorsunuz, 95 ve 96 üniversitede eğitim fakültelerinin olmasından mı bahsediyorsunuz? Hep böyle üstü kapalı sözler ettiniz, süslü cümleler ettiniz Sayın Başkan.

Bakın, üniversiteler bu ülkenin en önemli kurumlarından biri. Evet, genç bir nüfusa sahibiz, biraz önce barajdan bahsediyorsunuz. Evet, tabii ki bu çocuklara ne verdik biz? İki sene pandemiden dolayı uzak eğitim alan lise son öğrencileri veya bir önceki seneyi değerlendirdiğimizde hemen hemen iki seneye yakın telafi programları bile olmayan bu çocuklara ne verdik de ne istiyoruz diye, biz, bu barajın kaldırmasında ben sessiz kaldım.

Şimdi, söylemek istediğim: Siz barajı niye kaldırdınız biliyor musunuz Sayın Başkan? Vakıf üniversitelerin kontenjanları dolsun diye.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Soruları biraz kolaylaştırırlar, baraj, problem bir şey kalmaz. Buradaki mesele soruların zorluğudur.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Şimdi, bakın, bana kalsa ben üniversite imtihanlarının kalkmasından yanayım. Bunun yolu da temel eğitim ve ortaöğretimde süreç odaklı bir eğitimden geçer, ezbere değil, beceri eğitiminden geçer, meslek liselerinin yeniden yapılanmasından geçer. Ben sizden önceki YÖK Başkanından duydum yani “2 + 2’yi bilmeyen çocuklar üniversiteye geliyor.” dendi bir toplantıda. Yani ortaöğretimde siz öğrencileri iyi yetiştiremezseniz barajın falan anlamı yok zaten. Siz sadece ne yaparsınız biliyor musunuz? İşsizliği ötelersiniz dört yıl daha, iki yıl da ön lisansa ötelersiniz ama önemli olan, üniversitede kalitenin artabilmesi, niteliğin artabilmesi, ortaöğretimde niteliğin artabilmesi. Bu çocuklar hepimizin çocukları ya, yazık ediyoruz çocuklarımıza. Şimdi iyi şekilde eğitim almaya... İlla o kontenjanları doldurmak için mi uğraşacağız? Evet, ne güzel, 8 milyon öğrencimiz var. “8,5 milyon üniversitede öğrencimiz var.” diye Sayın Cumhurbaşkanı da Almanya’da övündü hatırlayın, hatta güldü yani “Almanya’yla aynı nüfusa sahibiz, 2 milyon 800 bin üniversiteli öğrencisi var.” dedi. “Bizde 8,5 milyon...” Peki, bu çocuklara istihdam mı sağlıyoruz? Bu çocuklara her üniversitede iyi eğitim ve öğretim mi veriyoruz?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yurt veremiyoruz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kaç tane üniversitemiz var iyi eğitim ve öğretim verebilen? Bunları tartışmamız lazım.

Okul başarı puanları... Biraz önce dediniz ki: “Burada bir sıralama olacak yine.” Okul başarı puanları hormonlu değil mi Sayın Başkan? Bu okul başarı puanları her bir okulda, birbirinden özel okulda 100, 100, 100 alan çocukla...

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – İyi de Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili o.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Olur mu? Özel okullardan üniversiteye gitmiyor mu Hanımefendi?

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Kabul ediyorum da Hocam...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bakın, hormonlu notları olan çocuklara, o başarısı sıralamasındaki -virgül oynuyor- bu çocuklara yazık değil mi? Ha, bana kalsa -bakın, biraz önce de ifade ettim- temel eğitimden ortaöğretime, öğrencilerimizi süreç odaklı eğitimle eğittiğimiz ve öğretim yaptığımız takdirde üniversiteler yetkinlik imtihanları yapar, böyle merkezi bir imtihana bile gerek yok.

Şimdi, ulusal tezler 600 bine dayanmış ve en çok da bu yirmi yıl boyunca. 600 bine yaklaşmış bilimsel araştırma rekoru kırıyor gibiyiz ama sonuç? Tez borsaları var. Sayın Başkan, özellikle söylüyorum, YÖK Başkanısınız.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bu tez borsalarını araştırın. İntihaller alabildiğince ileri, artık asgari ücrete tez yazabilen bürolar var, hocalar var.

Biraz önce söylediniz yani üniversitede öğretim üyesi sayısı da yeterli değil; üniversitelerde en az 100 bin öğretim üyesine ihtiyaç var. Yani diğer Anadolu üniversitelerinin daha iyi hâle gelebilmesi için bu öğretim üyesi açığının da kapatılması gerekiyor ve kesinlikle üniversitelerin mali ve idari açıdan özerk olması, siyasetin üniversiteler üzerinden elini çekmesi, bilimsel bağımsızlığın olması gerekiyor.

Rektörleri niye atıyoruz? Niye atansın? Rektör niye kendi bünyesinden çıkmassın? Bu şekilde üniversite anlayışıyla nereye gider ülke? İşte, ortada. Bilimsel yayınlar yapan üniversite öğretim üyesi sayısı -yani indekslere geçen- o kadar azaldı ki. Ama bilim adamı bağımsızlık ister yani bilim adamı üstünde baskı hissetmeyi istemez, görüşlerini rahatlıkla ifade etmek ister. Hukuk katlediyor bazen, hukuk fakültelerinden ses yok, görüş ifadesi yok. Nereye geldi Türkiye? Yani ülkemizin geldiği durumu iyi değerlendirmemiz lazım.

“Uluslararasılaşma” diyoruz. Ben size soruyorum Sayın Başkan, uluslararası öğrenci hangi ülkelerden geliyor bu ülkeye? Yani “uluslararasılaşma” demek, dünyanın gelişmiş ülkelerinden de bu ülkeye öğrenci gelmesi, bizim öğrencilerimizin karşılıklı gitmesi demek. Kimler var bizim ülkemizde, ne katıyorlar bizim bilimsel dünyamıza?

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Ben onlara hâkimim yani Pakistan’daki öğrenci zaten Amerika’daki üniversitelere de gidiyor veya...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ben görüşlerimi ifade edeyim, siz sonra şey yapın...

Hayır ama bakın, bu bir tenkit değil, bu bizim problemimiz. Suriyeli öğrenciler mi, Iraklı mı, Afgan mı? Bunları da söyleyin. Yani uluslararasılaşmaya inanıyorum, uluslararasılaşmalıyız, üniversitelerimiz böyle kalkınır, buna inanıyorum ama uluslararasılaşmanın şeyi üniversite kalitesini artırmakla oluyor yani dünyada yeri olan üniversiteler olması gerekiyor.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sadece o değil, tercihlerin birçok sebebi var. O da önemli de birçok sebep var, kültürel yapı var, dil kolaylığı var, ekonomik...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Balkanlardan geliyor, Afrika’dan geliyor.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – İşte, Balkanlardan, Afrika’dan falan da...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Avrupa’dan da geliyor.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Avrupa’dan da gelsin, Çin’den de gelsin, her yerden gelsin.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Var, var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam, bir dakika arkadaşlar...

Şenol Hanım, bitirirseniz...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bitiriyorum.

209 üniversitemiz var, vakıf üniversiteleri de hâlen açılmak için sıra bekliyor. Yani üniversite sayısını bu kadar arttırıyor isek ilk önce kalitesinin -nicelik-nitelik meselesi- niteliklerinin artması gerektiğine inanıyorum. Bunları bir tenkit olarak söylemiyorum Sayın Başkan, bu ülke hepimizin ülkesi, bu çocuklar hepimizin çocukları. Ne yapabilirsek muhalefetiyle, iktidarıyla... Bugün biz muhalefetiz, yarın belki siz muhalefet olacaksınız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Belki değil.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hayır, ben sadece o kadar kesin konuşmam hiçbir şeyi ama Allah nasip etsin.

Şunu söylemek istiyorum: Muhalefetin görüşlerine bizim saygılı olacağımızı ifade etmek istiyorum. Yani mutlaka sizler de iyi şeyler düşünüyorsunuz, ülkenin geleceğiyle ilgili, yanlış yapmayı kimse istemez yani hepimiz bir sorumluluk taşıyoruz, vicdan.

O yüzden ben teşekkür ediyorum. Kusura bakmayın yani üzerinize varmak değil niyetim, sadece bir şeyi devam ettirin. Mesela, ben -yine konuşma devam ediyor- Sayın Saraç'a bu araştırma üniversiteler ve bölgesel odaklı üniversiteleri konusunda -kendisinin de yüzüne söylediğim için- aman, bunu devam ettirin dediğimi hatırlıyorum ama bu kriterleri belirlerken de doğru kriterler belirlemenizin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Her kaybedilen gün, ay ve yıl bu ülkenin zararına.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Sunat.

Sayın Başkanım, 3 partimizin üyeleri konuştu, mümkünse bir değerlendirme yapın, sonra da duruma göre devam ederiz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şenol Hanım'ın konuşmasında hemfikir olduğum hakikaten çok nokta oldu, önce oradan başlayayım yani yükseköğretimde kalite güvencesi ve endişesi fevkalade önemli. Doğrusu o noktada, siz yani emin olun, gerçekten nitelik meselesinde bütün üniversitelerimiz, yönetimler gerçekten ellerinden gelen bütün gayreti sarf ediyorlar. Yükseköğretim Kalite Kurulunun temel işlevi, doğrusu, bu kalite güvencesini sağlamak oldu ve Türkiye, Avrupa yükseköğretim alanı içerisinde kalite süreçleri bakımından tam puan alan 5-6 ülke arasında yer alıyor Şenol Hanım. Bakın, bunu biz yapmıyoruz. Yani ben desem size pek inandırıcı olmaz, Yükseköğretim Kurulu olarak “Ya, bizim bütün kalite süreçlerimiz Avrupa standartlarındadır.” desek biraz ikna edici olmayabilir ama European University Association'a bağlı kalite güvencesini temin ve bu süreçleri takip eden ilgili alt kuruluş bizi betimledikleri, nitelendirdikleri süreçleri tamamlayan Yükseköğretim Kurumları bakımından 5-6 ülkeden bir tanesi olarak tam puanla seçtiler.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kriterler ne Hocam?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Avrupa kriterleri, eğitim öğretim sürecinde... Örnek vereceğim, basitçe söyleyeyim: Mesela, her bir dersin kazanımlarının öğrenciler tarafından biliniyor olup olmaması, işte, falanca dersin uygulamalarının falanca yerde olup olmaması gibi. Kaliteyi metrik düzenle ölçen Avrupa Üniversiteler Birliğinden söz ediyorum size yani bizim de bütün ülke olarak dâhil olduğumuz süreçten söz ediyorum. Bu açıdan yani bu endişenin sayın vekillerimiz tarafından da paylaşıyor olması fevkalade, ülke açısından çok büyük bir kazançtır ama bilin ki yükseköğretimde dünyada her ülkede olmayan Yükseköğretim Kalite Kurulu gibi fevkalade önemli bir kurumumuz var. Bunun faaliyetlerini inşallah başka bir zamanda geniş olarak sizlerle paylaşırım.

İkinci olarak, hemfikir olduğum ve benim de altına imza atacağım ikinci önemli husus, altını çizdiğiniz, Türkiye'de öğretim üyesi açığının hâlâ devam ediyor olması. Bakın, ben bir hesap yaptım, son yirmi sene içerisinde biz toplamda 83-84 bin civarında doktora mezunu verdik; çok şükür, bunun yarısı kadın. Bu, sadece kadınların yükseköğretime ulaşması bakımından değil, araştırmacı olmaları bakımından fevkalade önemli bir gelişme Şenol Hanım. Fakat, buna rağmen, bu rakamlar, inanır mısınız -toplam rakamlardan söz ediyorum- Hollanda'nın, Fransa'nın ve Almanya'nın altında. 25-34 yaş piramidi içinde doktorasını tamamlamış araştırmacı sayısı, doktoralı araştırmacı sayısı Hollanda'da yıllık binde 3-4 oranında; Türkiye'de ise bu oran, şu an için söylüyorum, on binde 5-6 oranında. Şimdi, bakın, sizin de işaret ettiğiniz gibi, önümüzdeki yıllarda yükseköğretime erişim daha da genişleyecek ve artacak ve Türkiye'de -benim de kanaatim, en önemli hususlardan bir tanesi ki bu yüksek öğretimin temel ajandasıdır- doktoralı araştırmacı sayısının fevkalade oranda artırılmasına ihtiyacımız var. Tabii ki burada kalite, nitelik, yabancı dil, uluslararası alan falan; onlarda da zaten hepimiz, hep beraber hemfikiriz. Bu noktada sizlerle aynı kanaati paylaştığımı ifade etmek isterim ki Yükseköğretim Kurulu olarak, bakın, daha önceki dönemlerde, daha kurulduğundan beri bu konuda çok önemli çalışmalar

var. Bir tanesini söyleyeyim: Bazı araştırma görevlileri kategorileri, 100/2000 Projesi, efendim, buna mümasil doktora öğrencilerini desteklemeye yönelik -ki biraz önce sayın vekilimiz işaret etti- 50/d, ondan öncesi 33/a'lı araştırma... Aslında bunların her biri aslında aynı amaca matuf hususlar.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Mutlaka çözülmesi lazım 50/d'liler...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Buna da cevap vereceğim.

“Ulusal tezler 600 bin.” dediniz. Efendim, şu anda bilimsel doküman üretimi bakımından Türkiye, dünyada 17'nci sırada yer almaktadır. Şenol Hanım, Çin son yıllarda, son iki senedir, üç senedir Amerika'yı geçmektedir. Şimdi, tabii ki bu bilimsel dokümanların niteliğinin hiç şüphe yok ki artması gerekmektedir fakat şunu da kabul etmek lazım: Üretim olmazsa üretimin kalitesini tartışamazsınız yani önce üretim olacak, üretim olacak ki ondan sonra bunun kalitesini tartışalım. Türkiye'de bunu görmek...

Paralı tez konusunda, Yüksek Öğretim Kurulu olarak, ben nerede bir şikâyet görürsem hemen orayı -bakın, ne olursa olsun, gerek internet sitesi olsun gerek normal posta adresi olsun- savcılığa şikâyet ediyorum. Eğer üniversitelerde böyle bir şeye rastlarsam ilk işim bir inceleme ve soruşturma başlatmak oluyor. Bugün, intihal vakası -aslında “vaka” dememek lazım, bu bir vakıta hâline geldi- bütün dünyada, bütün üniversitelerin, ülkelerin mücadele ettiği bir süreçtir. Bunun altını bilhassa çizmek isterim.

“Okul başarı puanları hormonlu değil mi?” dediniz. Şimdi, bakın, ben şahsi kanaatimi paylaşacağım bir hoca olarak, Başkan olarak değil. Efendim, ben, eğitim kurumlarımızın fazla törpülenmesi taraftarı değilim. Lise olsun, üniversite olsun, öğrencilerine hormonlu puanlı diplomalar dağıtan okulları tartışmak, bunu gündeme getirmek -varsa bunu yapanın üzerine gideceğiz ama- yani sanki Millî Eğitim ve Yükseköğretim kurumlarının yani üzerine bu tür... Doğrusu, ben biraz konuşmamayı tercih ediyorum. Suçlu olan varsa, efendim bunu yapanlar varsa üzerine gitmek lazım ama sistemin kendisini, okul sektörünün kendisini böyle betimlemenin ben doğru olduğu kanaatinde değilim. Üniversite sınavını da 0,12 oranında etkilemektedir. Bazen, bazı vekillerimiz, bu konuda, efendim bu lise puanıyla, ortalamasıyla, işte efendim... Ya, şimdi çok basit bir matematik yapmak lazım. Düşünün, çok tembel bir çocuk 100 puan aldı diyelim diploma notuyla. Üniversitede bunun başarısının, sınav başarısının düşük olacağını hepiniz takdir edersiniz. Tembel... Bu çocuk yani şöyle bir oturup hesap yapılırsa, 100 puan olsa ortaöğretim başarı puanı bu çocuğun puanını ne kadar yükseltir? Basit bir matematik ya.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Hocam, kontenjanı belli yani o zaman o çocuğun yerine hak eden başka bir çocuğun gidememesi söz konusu. Çok özür dilerim, sözünüzü kestim Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Efendim, o çocuğun da ortaöğretim puanı var.

Dolayısıyla, sanki liselerde bütün puanlar, diplomalar hormonlu... Gerçekten ben bir hoca olarak bundan yararlanıyorum.

(Gürültüler)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Hiç yararlanmayın ama bu şekilde bir açıklama olmaz ki Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yapmayın, özel mözel demeyin.

Bakın, bu konularda vaka varsa Şenol Hanım, üzerine gidersiniz.

Şimdi, 0,12 oranı önemli...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Olmaz olur mu? Yani bu konularla ilgili bu şekilde bir açıklama meseleyi çözümüyor, onu söylemek istiyorum.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ya, şimdi benim söylediğim o kadar net ki. Eğer böyle vakalar varsa üzerine gideceksiniz ama sektörün kendisini suçlamanın kimseye bir faydası yok yani.

Şimdi, devam edelim çok hızlı bir şekilde. Ödenen maaşlar konusu... Yani Yükseköğretim Kurulu olarak biz net-brüt ayırımını yapıyoruz. Şimdi, kendi aralarında bir özel, gizli anlaşma yapılmışsa bunlara nüfuz edebilmemiz, sayın vekilim, çok zor. Eğer bize şikâyet gelirse biz Yükseköğretim Kurulu olarak üzerine gidiyoruz ve bu şekilde soruşturma açtığımız ve ciddi ceza alabilen üniversiteler çıkabilir.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kamuoyuyla paylaşırsanız birçoğu yapamaz yani bir yaptırım...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani bu bizim açımızdan da fevkalade...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kanunu uygulamaları gerekiyor Hocam...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Tabii, bizim denetleme olarak bunu yaptığımızı bilmenizi isterim.

Şimdi, af meselesini hızlı bir şekilde geçeyim. Bu yetki yüce Meclisin yetkisindedir. Bunu Meclis olarak sizler zaten değerlendirirsiniz. Bizden Yükseköğretim Kurulu olarak veri, bilgi talep ederseniz biz onları eksiksiz, noksansız bir şekilde sizlerle paylaşırız.

Geçmişte, yanlış hatırlamıyorsam 2014’te var, 2018’de var. Bunlar umum aflar; kısmi aflar da hatırlayacak olursanız bu pandemi dolayısıyla Yükseköğretim Kurulunun yaptığı var. Dolayısıyla yani siz Meclis olarak, üyeler olarak bu konuda çalışma...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Biz kanun teklifi verdik İYİ Parti olarak.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani, bu sizin şeyiniz, bunu ifade edelim.

Şimdi, devam ediyorum. 50/d ve 33/a var. 50/d’den istifade eden gerçekten çok sayıda araştırma görevlisi arkadaşımız var. İşte, bunun sebebini de zaten biliyorsunuz yani onu burada tartışmaya gerek yok.

Ben, öğrencilerle, öğretim elemanlarıyla gerçekten çok içli dışlı bir insanım, üniversitelere gittiğimde -pek çok üniversitede eşim, arkadaşlarım var, mesai arkadaşlarım, öğrencilerim de var- onlarla oturup bunları konuşuyoruz, bir Yükseköğretim Kurulu Başkanı olarak öğrencilerimizle muhabbetimiz iyi, asistanlarla da bir araya geliyoruz. Tabii, benim onlardan şöyle bir beklentim var: Şimdi, Türkiye’de doktor öğretim üyeliğine, kadrosuna atanabilmek için o üniversitenin atama, yükseltme kriterleri var, o kriterleri öncelikle sağlayacak bir gayret içinde olmanız lazım. Yani ne demek, daha açık ifade edeyim: Doktora tezinizi bitirdiniz veya bitirmek üzeresiniz, bir, doktora teziniz bitmek zorunda; iki, yabancı diliniz gerçekten belli bir seviyenin üzerinde olmak zorunda. Yani 50-55, 40-45 bunlarla bilim zor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yeterli olmuyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – O zaman hepsini tamamladın, referans geldi...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Devam ediyor, devam ediyor.

Şimdi, son yıllarda, biraz şey gelebilir ama üniversitelerimiz doçent, doktor ve profesör atama, yükseltme standartlarını -sizler de takip ediyorsunuz, teslim ediyorsunuz- biraz yükseltmiş vaziyette ve yeni doktorlardan nitelikli yayın bekliyorlar. Nitelikli yayından kasıt nedir? Onu da gayet iyi biliyorsunuz, belli dergi türlerine makale verebilmek. Benim onlara söylemek...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Rektörlerden de bekliyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Efendim?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Rektörlerden de bekliyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Rektörlerle de alakalı bir iki şey söyleyeceğim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Rektörler zamanın kriterine göre, o günün kriterine göre...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şimdi, biz şöyle...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yani bugüne bakıp dünü değerlendiremezsiniz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bir tane de olmaz mı, bir tane?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şimdi, rektör atamalarını tartışmaya gerek yok, biliyorsunuz yani benim değil o yüzden benim o konuda söyleyecek bir şeyim yok.

Şimdi, benim söyleyeceğim şu -50/(d)'lerle alakalı konuşuyorum- arkadaşlara verdiğimi ipucu bu: Bakın, hiç olmazsa 2 makale çıkartın, hazırlayın; teziniz bitmiş olsun, yabancı diliniz hazır olsun. Hakikaten bu standardı yakalayan öğrencilerimiz, bu şeylerden, kendi doktora yaptığı üniversiteden veya mücavir bir alanda kadro bulma konusunda üniversitelerimiz onlara... Tabii, diğerlerine hakkaniyeti, onu da gözmeniz lazım. Bakın...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Referans olursunuz yani. Bu açıklamayı ben paylaşacağım...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yok, şöyle, dediğimiz şu: Şu anda 50/(d)'li arkadaşlarımız diğer doktorayı bitirmiş araştırmacılar gibi rekabete açıklar. Yani bu ne demek? Bu, şu demek: Kanun gereği... Sizler de eleştiriyorsunuz ya "Bazı üniversiteler şahsa kadro çıkarmaya teşebbüs ediyor." diye. Bu nasıl olamıyorsa...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Oluyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Denetlemeye rağmen, oluyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şimdi, şöyle...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bir YÖK var, YÖK'ten içeri...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – O insanlar için, o 50/(d)'ler için ben mesela böyle bir ilan vermeye kalksam -diyelim, rektör olarak düşünün- siz hemen dersiniz ki "Bak, bu arkadaşta siz ne yaptınız; efendim, şahsa ilan verdiniz."

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yeğeninizse bu...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ya ben, bu 50/(d)'li o yüzden destek olacağım desem, bu şekilde bir eleştir de gündeme gelebilir. Ama biz Yükseköğretim Kurulu olarak bu arkadaşların sayıları, nerede doktora yapıyorlar, hangi alanlarda yapıyorlar, nitelikleri nelerdir... Şimdi, nitelik açısından arzu edilen doktora seviyesinde olmayan arkadaşları kazandırmaya kalkışsam Sayın Tiryaki ne diyecek "Ya, siz ne kadar kalitesiz insanlar varsa üniversiteye soktunuz." Hakkınız, diyebilirsiniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Söyleriz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Diyebilirsiniz ama yani burada dikkatli olmak gerekiyor hem hakkaniyeti, adaleti hem de niteliği hakikaten terazinin kefesine koymak lazım yani.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Geçmişte bir sefer YÖK tarafından bir kararla verilmişti, o üç ayı geçirmişlerdi. O ÖYP'di galiba.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – O, ÖYP'yi biliyorsunuz yani.

Buna devam ediyorum, hızlı bir şekilde. Kayyum rektör... Yani o kanunla oraya atanmış rektördür. Bu, zaten siyasal bir söylem; siz siyasetçisiniz, bu tabiri kullanıyorsunuz ama Sayın Cumhurbaşkanı tarafından atanmış herhangi bir rektör, rektördür yani. Bu hangi Cumhurbaşkanı olursa olsun geldiğinde, şimdi, diyelim ki, düşünün, ben başka bir ülkede, başka bir Cumhurbaşkanının YÖK Başkanı olsam,

şimdi aynı şey olsa... Yani bu noktada, benim biraz önce dile getirdiğim bu siyasal çatışmanın dışında bazı kurumları muhafaza edelim derken kastım bu. Yani bu, üniversiteye zarar veriyor; bakın, emin olun, zarar veriyor. Yani ben rektörlük yaptım, yıllarca yaptım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan, bu atama biçimi mi, bunu eleştirmek mi zarar veriyor? Atama biçimi zarar verir de bunu eleştirmek...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani “kayyum” tabirinin hukuken ne manaya geldiğini siz herhâlde gayet iyi bilirsiniz yani benim açıklamama gerek yok herhâlde.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Biliyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Biliyorsanız, bunu niye kullanıyorsunuz, kullanmamak daha uygun olur.

Devam ediyorum, afilyasyon önemli bir mesele. Afilyasyon konusunda bu senenin sonuna kadar bir durum var. Şunu bilmenizi isterim: Tıp fakültesi açmış üniversiteler, yine mevzuattan istifadeyle afilyasyon yoluna gittiler. Yani afilyasyon, sağlık hizmetinin veya tıp öğrencilerinin uygulamada tıp eğitimi almadığına anlamına gelmez; tam aksine afilyasyon, aslında çocukların uygulamalı tıp eğitimi alması için yapılan bir anlaşmadır. Ben afilyasyonu olan bir üniversitede rektörlük yaptım. 1.200 yataklı bir hastanede, ilk 5 binden giren tıp öğrencilerinin tıp uygulamaları Sağlık Bakanlığının araştırma uygulama hastanesinde verilmiştir. Vakıf üniversitelerine böyle bir imkân tanınmıştır. Şimdi, burada, bunlar, şu anda, doğrusu müzakere ediliyor. Önemli olan Türkiye’de tıp eğitim kalitesinin hem teorik hem de uygulama bakımından mevcut seviyesinin düşmesine mâni olmak, tam aksine daha da yukarıya çıkmasına vesile olmaktır. Şunu lütfen, kaydetmenizi isterim: Bakın, Türkiye’de lisans eğitimi -bunu pek çok veriyle de sizlerle paylaşabilirim, kendi çocuklarınızdan da gayet iyi bilirsiniz- çok rekabetçi ve kaliteli eğitim. Aynı şeyi doktora için şu an için söyleyemeyeceğim ama lisans eğitimi, buradan mezun olan çocukların dünyanın herhangi bir tarafında kolaylıkla kendi alanında yüksek lisans ve doktora yapabildiğine şahit olmaktadır; bu, hepimiz için bir iftihar vesilesidir ama doktora için tamam yani koşmamız, gayret etmemiz, mücadele etmemiz gereken çok ama çok taraf var. Bunun için de gayret içinde olduğumuzu bilmenizi istirham ederim.

Sıralamayı zaten biliyorsunuz, sıralama konusunda seleflerimizin söylediği, dile getirdiği hususların pek çok tarafı muhtelif açılardan kabul edilebilir. Dünyanın en büyük üniversite rektörleri bile bugün mesela, Oxford Üniversitesinin rektörünün açıklamalarını okursanız, sıralamaların aslında çok indi olduğunu dile getirir Oxford Üniversitesinin rektörü ama “1’inci olmak da beni mutlu ediyor İngiltere ve dünyada” diyor. Şimdi, bu sıralama meselesi şu açıdan önemli: Uluslararası öğrenci çekebilmek açısından sıralamaların önemi var, bu önemli. Türkiye’de ilk 100’de, ilk 500’de üniversitenin olmadığı doğrudur, hakikaten böyledir ama performans açısından bakıldığında Türk üniversiteleri yerinde durmamaktadır, üretmeye devam ediyor fakat rakiplerimiz gerçekten, son birkaç sene içerisinde çok güçlü bir atağa kalkıştı yoksa Türk üniversitelerinin üretmediğini, bir şeyler ortaya koymadığını söylemek eskilerin tabiriyle hilafihakikattir. Devam ediyor fakat rakiplerimizin ciddi birkaç önemli atağı olduğunu sizlere söyleyebilirim.

Araştırma üniversiteleri -Şenol Hanım ifade etmişti- uygulama olarak devam ediyor; şu anda biz A1, A2, A3 biçiminde sınıflandırdığımız üniversitelerimiz var ki bunların her açıdan paylaşıyoruz bütün verilerini. Ve hangi sorularla neleri ölçtüğümüzü, hangi metrik düzenle devam ettiğimizi değerli arkadaşlarımız, hepsini internette “web” sitemizden aynı o kılavuzu bulduğunuz gibi bulabilirsiniz puanlarıyla beraber. Ama bir farkımız var: Bu sene ilk defa vakıf üniversitelerini de araştırma üniversiteleri kapsamında takip etmeye başladığımızı bilmenizi isterim ve böylelikle bütün vakıf üniversitelerine aynı devlet üniversitelerinde olduğu gibi ilgili mülakat soruları gönderilmiş ve onların

içerisinden performansıya 3 üniversite “araştırma üniversitesi” etiketi almaya hak kazanmıştır: Koç, Sabancı ve Bilkent. Bunları takip eden bazı diğer üniversitelerimiz de var ki bunlar çok önemli. Biz, üniversiteleri, vakıf veya devlet diye asla ayırmıyoruz, bu ayrımı yanlış buluyoruz. Hepsi bizim ulusal, millî üniversitelerimizdir; hepsi öğrencilerimize hizmet etmektedir. İnşallah, hep beraber sizlerin de destekleriyle ben inanıyorum ki sıralamalarda da önümüzdeki yıllarda gerçekten zorlayacak üniversiteler çıkacak. Bakın, önümüzdeki sene lütfen birlikte takip edelim, inşallah bir araya geldiğimizde sonuçları birlikte değerlendiririz.

Denklik konusu: Ukrayna’yı yakından izliyoruz. O noktada hakkaniyete ve maşerî vicdana rahatsızlık vermeyecek şekilde izlediğimizi ve değerlendirme yaptığımızı bilmenizi isterim. Ukrayna üniversitelerini gayet iyi tanıyoruz, onların statülerini iyi biliyoruz. Ben öğrencilerime söylüyorum: Çocuklar gitmeden yurt dışına gideceğiniz üniversitenin Türkiye tarafından tanınır olup olmadığını lütfen kontrol edin, kontrol etmeden asla gitmeyin. Nasıl ki bazı Türk üniversitelerini yurt dışında bazı ülkeler tanımyorsa Türkiye de bazı üniversiteleri tanımamaktadır. Bu sebeple -ki bu, herkes tarafından, aslında aileler tarafından da biliniyor- dolayısıyla bu konuda bizlerin vicdanları da rahatsız etmeyecek çözüm bulması gerektiğine biz inanıyoruz. Ukrayna’yı ben en başından beri izliyorum yani kaç öğrenci var, ne yapıyorlar, ne zaman geliyorlar; onları da yakından takip ettiğimizi bilmenizi istirham ederim.

Onun dışında “yüksek lisans, doktora affı” dediniz; bu, zaten genel af dendiğinde onların içinde değerlendiriliyor, aslında siz onları büyük ölçüde değerlendirmiş olacaksınız.

Başka ne var? Kişiyeye mahsus... Kişiyeye mahsus bir ilan veya onu andırarak bir ilan gördüğümüz zaman Yükseköğretim Kurulu olarak kesinlikle oraya müdahale edip o ilanı iptal ettiriyoruz ki ama bu konuda da hakikaten biraz insaflı davranmak gerektiğini düşünüyorum. Yani uzmanlık talep etmek, beklemek... Bakın, kişiyeye adres, kişiyeye işaret eden ilan şartlarından bahsetmiyorum...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Ama rektörlerin yakınları çıkıyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Spesifik bir alandaki uzmanlıktan bahsediyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Uzmanlık mesela...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tez adını yazıyor, direkt kişinin yazdığı tez adına yönelik...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Tez adı yazamaz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yasak.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yasak.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Rektör yakınları, dekan yakınları çıkıyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Değerli Vekilim, tez adı yazamaz, böyle bir şey varsa lütfen bize haber verin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, biz olanları söylüyoruz, siz olması gerekeni söylüyorsunuz. Biz aynı fikirdeyiz, doğru ama olan başka bir şey Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Her gün bu ilanları yakından takip eden birisiyim, hepsini takip ediyorum. Bir şikâyet...

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Başkan, size bu konuyu somut ulaştırdığımız zaman daha önceki YÖK Başkanının yaptığı uygulama gibi doğrudan ilgili dekan ya da rektöre müdahale edecek misiniz, etmeyecek misiniz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Böyle bir durum varsa elbette ki değerlendiriyorum. Getirin...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben, şimdi oğlumun ya da kızımın girebileceği ya da baldızımın girebileceği bir ilan çıkmışsa...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Öyle bir şey olursa lütfen bize bildirin.

YILDIRIM KAYA (Ankara) - ...onun liyakatle falan hiç alakası yok, gitsin başka bir üniversiteye girsin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bakın, kişiye mahsus... Zaten yönetmelikte çok açık, tez adı yazamaz, bakın makale adı yazamaz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yönetmelik, bunları biliyoruz Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Varsa böyle bir durum..

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Var, var.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Böyle bir ihlal olursa lütfen bize gönderin.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Var, Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay’a yazılı soru önergesi olarak sunduk, şu ana kadar yanıt gelmedi. Bizim istediğimiz şu...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ya, bana, bize gönderin, bu kadar.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bunu soru önergesiyle gündeme getirmek yerine size alo dediğimizde bunların üzerine gidin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Gönderin bize, bize gönderin.

Evet, şimdi, zannediyorum...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bitirdiniz mi Başkanım? Bitirdiniz mi, var mı daha?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şimdi, bu yakadaki vekillerimize söz hakkı...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, şimdi, isterseniz bir şey yapalım, sonra soruları...

Şimdi, Değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımız; tabii Sayın Başkanımız pek çok konuda cevaplarını verdi.

Bu atıflar konusunda -bir akademisyen olarak konuşuyorum- sosyal ve fen bilimleri alanında ciddi bir dengesizlik var. Yani ben 2004 yılında profesör oldum, 98’de doçentim, sosyal alanlarda bir tane dergi dahi bulamıyorduk yayımlamak için. Uluslararası hakemli dergilerde mesela benim de makalelerim yayımlandı o zamanlar ama bunlar “science citation”a giriyor mu, girmiyor mu vesaire bazı konular meselesi var. Öbür taraftan mühendislikte, tıp alanında bakıyorsun 100 tane giriyor yani bütün o alanda o kadar çok dergi var ki şu son durumları ben araştırmadım ama... Şimdi mevcut rektörlerle ilgili konuştuğunuz zaman -Ahmet Hocam da söyledi- o günün şartlarını değerlendirmemiz lazım. Şimdi, eğer sosyal alanlarda -yakinen tam bilmediğim için söylemiyorum- bu dergi sayıları arttı vesaire şimdi üniversitelerde kriterler sürekli yükseltiliyor, dolayısıyla burada biraz insafı olmamız gerektiğini düşünüyorum. Onların da pek çok uluslararası hakemli dergide makaleleri vardır, kitapları vardır, şunu vardır, bunu vardır.

İkincisi “torpil” dediniz. Bakınız, ben Millî Eğitim Komisyonu Başkanımı yani torpil olsa en çok torpili benim yapmam lazım. Benim bir sürü arkadaşım bekliyor, benim asistanım rektör oldu. Bize de talep geliyor size de geldiği gibi. Bir arkadaşımın, emekli profesörün kızının profesörlüğü gelmiş “Ya, işte bizim çocuğun profesörlüğü geldi.” Bana gelen talebe şunu diyorum: Hocam, üniversitelerin belli bir işleyişi vardır ama çok istiyorsan sorayım. Sordum, diyor ki rektör bey: “Ya Hocam, onun önünde 6 kişi sıra bekliyor.” Torpil o zaman nerede Sayın Kaya yani burada nasıl torpil olabilir? Diyorsunuz ki: “Ada ilan veriliyor.” Ya ben ta işte 90’lı yıllardan beri üniversitedeyim; evet, tez adı yazılmaz ama

konu adı yazılır. Siz akademinin nasıl çalıştığını biliyorsunuz, akademisyen olanlar biliyorsunuz; akademisyenler kendi elemanı yetiştiği zaman doktorasını bitirdi, yardımcı doçent olacağı zaman onun dışında başka biri almıyor muydu? Alınmazdı, bölüm neye karar verirse onu alır. Bize de talep geliyor “Benim çocuğumu şuradan buraya getir, buradan buraya getir, Ankara’ya getir, İstanbul’a getir.” Bana gelen taleplere diyorum ki: Bakın burası üniversitedir, üniversitenin kendine has bir işleyişi vardır. Bir defa öncelikle bölümlerin sizi istemesi lazım. Bölüm seni istiyor mu kardeşim? Bölüm isteyecek, ondan sonra fakülte isteyecek, rektörlük; bir hiyerarşi vardır. Ha, biz bu sizin dediğiniz torpilleri bizden önceki dönemde yaşadık, ben Gazi Üniversitesinde yaşadım. Anayasa Mahkemesi Başkanının torpiliyle solcu rektör zamanında üniversiteye giren bir doçentin ne hâllere düştüğünü ben biliyorum. Oda dahi vermediler, ders vermediler, bunları biz yaşadık yani bakınız...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, şimdi de yaşıyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, yaşıyorsa bakın, Sayın Kaya...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bak “ilan” dediniz örnek vereyim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, bir şey söyleyeyim. Ankara Üniversitesi Rektörüyle iki gün önce görüştüm. 45 tıp alanında denklik için müracaat olmuş, 44’üne “hayır” demişler, 1 tanesi denkliğe kabul edilmiş.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Denkliği YÖK yapıyor zaten.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yok, hayır...

Yani böyle olumlu sonuçlar var yani 45 kişinin hatırlı gelenler de olmuş ama koşulları uymadığı için reddetmiş. Bizim istediğimiz de zaten bu, liyakat. Yani siz şimdi tabii ki şunu yapmadınız: Baldızımızı rektör olduğunuz üniversitede kadroya almadınız, almazsınız da, sizin vicdanınız buna elvermez...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, olmaz tabii, yapıyorsa buna yapan...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – ... ama buna vicdanı elverenler var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama bakın, şimdi -Şenol Hanım çıktı, gitti buradan, keşke olsa da dinleseydi- tez borsasından bahsetti. Bu tez borsası YÖK’ten önce akademisyenleri ilgilendiren bir konu. Ben bir akademisyen olarak benim yürüttüğüm tez danışmanlığında, master tezinde veya doktora tezinde eğer benim öğrencim bir yerlerde bunu yazdırıp ısmarlama yapıyor da efendim siparişle falan ve ben bunun farkında değil ve bunu onaylıyorsam o zaman o kişisel bir sorundur, akademisyenin sorunudur. Tabii ki kurallar bellidir ama bu suistimal ediliyorsa o zaman bu ciddi bir sıkıntı demektir yani bunun da altını çizmekte fayda var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yönetime...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, rektör ataması Sayın Tiryaki, rektör ataması...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, Hükümet buna müdahale edebilir; bu, bu kadar basit bir sorun değil.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, işte, zaten Başkanımız dedi ki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Her birimiz şimdi telefonumuza bakalım, yazıyor ya, ısmarlama tez... Yüzlerce site var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam da ne yapacak? Dediniz ki: “Üniversitede özgürlük var.” YÖK Başkanı herkesin, her akademisyenin başına bir polis mi dikecek? YÖK Başkanı diyor ki: “Bize gelen taleplere biz soruşturma açtırıyoruz.” Daha ne yapsın yani devlet olarak?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bakın, bir tane bile şeyde bırakmadım, bir tane yani. Hatta bir kısmını, uluslararası gruplarla yazıştığım şeyler var, oradan gelenleri bile direkt savcılığa şikâyet ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir de “kayyum rektör” diyorsunuz yani bunu gerçekten bir saygısızlık olarak görüyorum; bu doğru bir ifade değil, çirkin bir ifade.

Bakın, ben üniversiteden gelen bir arkadaşım; üniversiteden gelen Komisyon üyelerimiz var, milletvekilleri var. Bu ülkede rektörlük seçimi varken biz yaşadık bunu; üniversitelerin nasıl kamplaştığını, insanların nasıl birbirine karşı tavır aldığını, cephe aldığını, 6 kişilik liste olması için siparişle isim yazıldığını, üniversiteden gidecek o 6 kişilik listede 1 oyluk vesaire adaylar gösterildiğini gördük. 6’ncının 1 oyla... Bakın, 1 oyla seçilene Sayın Ahmet Necdet Sezer atadı. O zaman kimse “kayyum rektör” dedi mi?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – O zaman 3’tü, şimdi 209 var; aradaki fark bu.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Nasıl 3’tü?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Saysanız, 3’ü...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Tiryaki, şimdi, bak...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, hiçbir suçlu olmadan 209 kişiyi attınız.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – 28 Şubatta atılan akademisyenleri biliyorsunuz değil mi?

ALİ KEVEN (Yozgat) – Aynısını siz de yapıyorsunuz. KHK’yle adam attınız ya!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hepsine karşı çıktık; o zaman da karşı çıktık, şimdi de karşı çıkıyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, bakın, arkadaşlar...

ALİ KEVEN (Yozgat) – 650 bilim adamını attınız. Mahkeme kararı var “Dön.” diyor; niye ısrarla susuyorsunuz? Bunu konuşun. Ayıp ama ya! Objektif olun biraz. Hâlâ yirmi sene öncesine gidiyorsunuz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani neticede Cumhurbaşkanı da Meclisin vermiş olduğu kanun yetkisi çerçevesinde atamalarını yapıyor. Bugün Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’dır. Başkası başa geldiği zaman onlar da atayacaklardır. Elbette ki bir sistem olması lazım. Bugün uygulanan sistem bu. Yarın siz eğer iktidar olursanız -yani olacağınızı iddia ediyorsunuz, ben öyle bir ihtimal de görmüyorum, onu da söyleyeyim- o zaman, seçim geldiği zaman...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Geliyoruz, geliyoruz. İnşallah geleceğiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Seçimde insanların nasıl birbirine kurşun attığını... Bakın, biz muhtarlık için insanların birbirini öldürdüğü bir ülkede yaşıyoruz. Bunu da belirtmekte fayda görüyorum.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Çalmazsanız olacağız, bu kadar basit. İstanbul’da yaptığınızı...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – İstanbul’u ve Ankara’yı kazandığınıza 18 Haziran 2023 akşamı pişman olacaksınız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Komisyon Başkanım, bizim de soracaklarımız var.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam, söz vereceğiz. Bizim de Komisyon Başkanı olarak elbette bir değerlendirme hakkımız var.

Sayın Karabıyık, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, önce bu kadrolardan girelim isterseniz. Bu adrese teslim kadrolarda gerçekten tez isimleri var, ben az sonra vereceğim yani örneğin, gıda bölümünde araştırma görevlisi ya da doçentlik kadroları var. Bakıyorsunuz, gıdada her konu yazılabilir ama işte, bir tane okuyorum “Kiral moleküllerinin biyokatalitik dönüşümleri konusunda tez yazmış olmak.” gibi; o da bir kişiye dayanıyor, o da zaten görevine başlıyor Batman’da. Bir tane örnek verdim, çok zaman almayayım.

Şimdi, en başta dediniz ki: “Kontenjanlar arttı, kadrolar arttı.” Ama Sayın Başkan, kontenjanlar boş kalıyor, bir sürü boş kontenjan var. Daha önce bütçede de...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Zaten onun için yapacağız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ama onun için yapılması gereken bence başka şeyler var. Mesela, neler var? Ben daha önce size Plan ve Bütçe Komisyonunda da şöyle söylemişim: “Bu kontenjanları bu defa açıklamadınız, neden?” Herhâlde bir sıkıntı vardı ya da kontenjanlar artıyor ama kontenjandan daha fazla boş kalan kontenjan sayısı var yani kontenjan artışının boş kalmayla ilişkisini kuramıyoruz orada. Bunun için şöyle diyecektim: Şimdi, hani, hep klasik bir cümlemiz var “Bir dekan bir mekân anlayışıyla açılan üniversiteler” diyoruz yani buraların tercih edilmeme nedenlerini araştırarak buraları nitelikli hâle getirmek, aslında, yöntemlerden bir tanesi; bunun yapılması lazım.

Şimdi, siz hep “psikolojik baskı” diyorsunuz. Ben Cumhuriyet Halk Partisinin Eğitim Politikaları Genel Başkan Yardımcısı olarak dört beş basın açıklaması yaptım, tabii ki size hitaben söyledim, siz “psikolojik baskı” dediğiniz için, orada da şunu söyledim, dedim ki: “Gerçekten psikolojik baskı varsa öğrencilerde öncelikle yurt sorununu, barınma sorununu çözmek; öncelikle iş bulamayan gençlerin geleceğiyle ilgili umut verici çalışmalar yapmak yani ekonomi politikaları ile eğitim politikalarını Türkiye’nin kalkınma stratejisiyle örtüştüren çalışmalar yapmak, buralara kafa yormak lazım.” Yine şunu net olarak söyleyeyim: Evet, üniversiteye giriş sınavlarında, LGS’de de YKS’de de öğrencilerin başarısı düştü Sayın Başkan yani bunu Covid süreciyle ifade etmeyelim, Covid süreci sadece biraz daha derinleştirdi ama gerçekten ortaöğretimden gelen bir başarısızlık tablosu var ve siz orayı düzeltmeden, millî eğitim politikaları bunu düzeltmeden siz yukarıda ne kadar kalite çalışması yaparsanız yapın, başarılı olamazsınız diye düşünüyorum. Ben bunu Yekta Hocaya da söylemişim. Bunları görmezden gelmemeliyiz yani bunları tartışmayacağız ama şimdi diyeceğiz ki: Baraj düştü, birtakım sorunlar gitti, işte, psikolojik olarak öğrencilere baskı olmayacak falan. Ama mesela, ben şunu da size söyleyeyim: Bakın, 2021 TYT’de sıfır ile 100 arasında kalan ve puanı hesaplanamayanların oranı yüzde 0,98; 100-150 arası yüzde 31,68; 150-180 arası yüzde 20,53; 180 ve üzeri yüzde 46,80. Başka çalışmalar da var ama tercih tabanını genişletmek ya da rekabeti sağlamakla örtüşmüyor bu sonuçlar yani buradaki amaçla örtüşmüyor Sayın Başkan. Bir şeylerin iyi gitmediğini kabul etmek lazım. Ortaöğretimden gelen ve fazla açılan, belki mesleki envanter yapmadan açılan bu fakültelerin, bölümlerin, üniversitelerin neden seçilmediğini tartışmak, bunlara kafa yormak lazım; akademisyen olarak güçlendirmek lazım, buraların seçilebilmesi lazım. Mesela, bu kadar da akademisyen kaçıyor bu ülkeden. Oturup hani, neden bu akademisyenler göç ediyorlar, bunlara kafa yormak lazım. Mutlaka düşünüyorsunuz ama bu yeterli olmuyor. Tabii, bu sadece sizin yapacağınız bir şey değil yani özerk olmayan üniversitelerde, artık özgürlüklerin kısıtlandığı ülkede kalmak istemiyorlar; böyle bir gerçek var ya da üniversite öğrencisinin umudu yok, ya “İş bulamam.” diyor veya “Özgürlüklerim kısıtlanır.” diyor, öğrenciyken kaçmak istiyor. Hani, bunları da bilmemiz gerekiyor.

Şimdi, şöyle: Bu yayınlar konusunda -Sayın Başkan, demiştiniz- şunu da bilmek lazım; çok sayıda da sanal dergi var Hocam. Yani “social sciences”ta özellikle birileri açmış, böyle gruplar açmış ve kendi yayınlarını geçiriyorlar; böyle de bir gerçek var. Fen bilimlerinde daha az. Bunların çok yakından takip edilmesi lazım. Ben de yirmi yedi yıllık akademisyenim ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

yaptım, o zaman da vardı ama şu anda bakıyorum, hakikaten daha fazla geliyor, gerçekten fazla. Yine, ben bu adrese teslim kadroları yaptığım basın açıklamasında dile getirdim ve şöyle söyledim: “Hakki yenen akademisyenler, sizler idari mahkemeye gidin, böyle bir hakkınız var. Sonuçta, görevsizlik kararına kadar gidilebilir ve böyle bir karar alındığında, savcı böyle bir karar verdiğinde, Sayın YÖK Başkanının önüne geldiğinde zaten yapacağı iş bellidir. Gidin, hakkınızı arayın. Hatta siz korkuyorsanız, aynı, sizinle eşit seviyede olan ama hiçbir zaman üniversiteye girme niyetinde olmayan başka birisi de sizin adınıza açabilir.” Ve böyle yönlendirmek zorunda kaldım. Bu önemli.

“Okul başarı puanları” demişlerdi özel okulları ön plana geçiren; evet, bunları zaman zaman görüyoruz ama benim burada daha önem verdiğim bir konu var. Siz dediniz ki: “Ben üniversiteleri ayırmıyorum vakıf-devlet diye. Yani vakıf üniversitelerini ayırmıyorum.” Ben vakıf üniversitelerini ayırıyorum Sayın Başkan. Benim de çocuğum vakıf üniversitesinden mezun ama vakıf üniversitelerinde, hani, az önce saydığımız üniversiteler var, birkaç tane daha ilave edebiliriz “üniversite” denen ve vakfın getirdiği misyona uygun hareket eden üniversiteler var ama bir de ticarethane görünümünde olan üniversiteler var ki ben bunları ayırıyorum, kesinlikle ayırıyorum; onlara “vakıf üniversiteleri” diyorum, öbürlerine “ticarethane” diyorum. Onlar için öğrenciler öğrenci, öbürleri için, ben söylemek istemiyorum ama müşteri.

Sizin bir kitapçığımız var, ben o kitapçıya çok bağılıyım, çok izlerim onu ben, sürekli bakarım. O kitapçıkta Sayın Başkan, siz de daha iyi biliyorsunuz ki özellikle öğrenci başına düşen kitap sayısından, kütüphane alanından, verilen tam burs –tabii, tam burs önemli sizin için yarım, çeyrekler değil-oranından filan böyle sıralama var. Oraya baktığımızda, o kadar bariz fark ediliyor ki ticarethane görünümünde olanlar, hani bir şeyleri “mış gibi yapanlar” ama öbürleri de gerçekten “eğitim yapmış olmak için yapanlar.” Onun için, bunları incelemek, özellikle öteki grubun üzerine gitmek gerekiyor diye düşünüyorum. Bunlar nasıl eğitim yapıyorlar? Hani, hakikaten, biliyorum, oradan bir hoca alıyor, buradan bir hoca alıyor, böyle pat pat pat pat açılıyorlar; biraz para yuvası gibi... Ve şu andaki bu baraj, işine geldi onların Sayın Başkan.

Bir de şunu anlayamıyorum: İşte, vakıf üniversitelerine “Burs oranınızı arttıracaksınız.” diyor. Meclise geliyor bu konu, biz destek veriyoruz, tabii ki -mademki devletin bir sürü arazisi, arsası onların üstünde yani- arttırsın burs oranını. Kıyamet koparıyorlar, haydi külliyeye gidiyorlar “Arttırmayalım, indirelim.” Size de baskı geliyordur veya siz görevde değilken herhâlde Yekta Hocaya da geliyordü diye düşünüyorum, tahmin ediyorum, bilmiyorum. Ama işte şimdi hocamın söylediği hastaneler meselesi, o konu geldi, gene baskı, bizi bile aradılar ki sizleri kim bilir... Yani külliyeye dolmuşlar diye de duydük. Ya, bu vakıf üniversiteleri niye bu kadar söz sahibi olabiliyor? Neden yani? Bir kural konur, YÖK koyar, götürülür gider. Yani bilmiyorum, niye bu kadar, böyle baskı yaratıyorlar? Bunun da üstüne gitmekte fayda var.

Geliyorum baraj konusuna. Tabii, basın açıklamamın en büyük kısmını bu oluşturmuştu Sayın Başkan. Yani ben bizim konumuzun baraj değil, nitelik olduğunu söylemiştim orada. Öncelikle şunu ifade edeyim: Evet, işte, tartışmayalım ortaöğretimin başarısızlığını. İşte, vakıf üniversiteleri biraz daha rahat edecek. İşte, birtakım öğrencilerin başarısızlığının düşmesi tartışılmayacak, seçilmeyen üniversiteler tartışılmayacak falan, böyle bir faydası olabilir. Yalnız, bu sistem gelince, başarı sıralaması olan gruptaki alanlar, başarı sıralaması olmayan gruptaki alanlar, değil mi, yanılmıyorum? Yani fen edebiyat gibi, İİBF’ler gibi değil mi, orada başarı sıralaması yok. Şimdi olmayınca, hani önceden Millî Eğitim Bakanlığı “nitelikli lise” yapmıştı, dolayısıyla öbürü de “niteliksiz” gibi düşünülmüştü. Şimdi de burada bir “nitelikli alan” “niteliksiz alan” gibi öğrencilerin bence psikolojisini olumsuz etkileyecek bir nokta var.

Bir başka nokta “ataması yapılmayan öğretmenler havuzu” diyoruz biz, 700 binin üstünde. Şimdi, bakın, başarı sıralaması geçerli olan yerden de başarı sıralaması olmayan taraftan da öğretmen yetişiyor. Buradan, öğretmenlik bölümlerinden; bu taraftan da fen edebiyattan geliyor çünkü formasyon var, 2 taraftan da öğretmen yetişiyor. Mesela, bu uygulamanızın nasıl bir çarpan etkisi var bu havuza?

Ben şunu beklerdim Sayın Başkan: Barajı düşürdünüz yani barajı kaldırdınız, neyse, bunun bir etkinlik analizinin, bunun bir... Ama bunun açıklanmadan önce yapılması, bir hafta sonrası benim için kıymetli değil yani önce bunun yapılıp ona dayandırılarak yapılması gerekiyordu.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Kılavuzdan önce hepsi açıklandı onların.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Biz bunu görmedik çünkü bunu bizimle paylaşmadınız, tabii bilemiyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Kılavuzdan önceydi, sonra kılavuz açıklandı.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Ama yok, bu kararı açıklamadan önce...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bu karardan önce, sonra kılavuz açıklandı.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Biz görmedik, bilmiyorum diğer partiler gördü mü. Ben görmedim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Hocam, tamamlayalım lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tamamlayacağım, çok kısa.

Evet, yani biz onu tabii görmediğimiz için onu söylemede sorumluluk hissediyorum.

Şimdi, bir başka nokta da şu: Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK; Sayın YÖK Başkanı, Sayın Millî Eğitim Bakanı; öbür tarafta da Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu, doğru mu söyledim ismini, bilmiyorum, bir külliye var. Bu, çok yanlış. Bazı konular, mesela –gelen- Diyanet Akademisi bile, bana göre sizlerin dışında, Sayın Millî Eğitim Bakanı dışında, oradan geliyor, pişiyor geliyor. Bu, yanlış Sayın Başkan, hani en çok bunu sizin iletmeniz gerekir. Olmaz böyle bir şey, yani üç taraflı, üç başlı olmaz, hani paralel yaratmak...

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Yürütmenin bütün ayakları için geçerli bir sistem.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Evet ama doğru mu?

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Yani her birinin orada da bir karşılığı var. Bu yeni sistemde böyle maalesef yönetimde. Yani siz katılmayabilirsiniz ama böyle.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ama maalesef, maalesef ama karışıyor her şey, karışıyor.

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Tam tersine, çift dikiş daha da güçleniyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hayır, hayır.

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Birinin hatası öbür tarafta düzeliyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – O sıkıntıları belki siz fark edemiyorsunuz. Yani öyle büyük sıkıntı ki arası Millî Eğitim Bakanlığımı eleştiriyor, öbür taraf YÖK’ü eleştiriyor. Ya, kendi içinde de örtüşemiyorsunuz o zaman ve eleştiri yağmuruna tutuluyor. Yani bir iktidarın kendi içinde birbirini eleştirmesi bile kötü bir görüntü. Yani doğru bir yöntem değil, yoksa gerçekten hani YÖK kararını alır. Hayır, yukarıda pişiyor, YÖK’e empoze ettiriliyor, yukarıda pişiyor...

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Hocam, söz hakkı isteyen 6 arkadaş daha var.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tamam, son cümlemi söylüyorum. Şimdi izin alarak sizden söylüyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI KAMİL AYDIN – Estağfurullah.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Çünkü geçen sefer çok kızmıştınız, demiştiniz ki: “Bunun yeri burası mı?” Ben de dedim ki: “Sanayi Komisyonu değil ki Millî Eğitim Komisyonu.” “Ama YÖK Başkanının olduğu yerde söyleyin.” demiştiniz, izninizle söyleyeceğim, üzüntümü de ifade ediyorum bu arada.

Sayın Başkanım, şöyle: 800 küsur akademisyen, mağdur akademisyen var. Geçen bir komisyonda hoca barış akademisyenlerini söylerken benim de bu grup akademisyenler aklıma geldi, onu söyledim. Safa Hocam bu konuyu çok net biliyor. Bu akademisyenler üniversitelerinden “FETÖ’cüdür” diye ihraç edilmişler ama sonra “Pardon, suçsuzsunuz!” denmiş. Bütün davalar, her şeyi kazanmışlar, üniversitelerine döndüklerinde “Şimdi, bu üniversitede sizi şikâyet edenler ile sizler bir kaos yaşarsınız, onun için sizleri yakın bir yerlere verelim.” demişler ve başka üniversitelere gitmişler ve bu insanlar 2 kez cezalandırılmışlar. 2 grup var; küçük üniversiteden büyüğe giden, büyük üniversiteden küçüğe giden. Büyükten küçüğe giden tabii memnun değil, küçükten büyüğe giden tabii memnun. Burada bir cümle -kanun ama bu kanunu yapan gene bunu yapabilir- tercih hakkı vererek dese ki: “İsteyen şu tercihi, isteyen şu tercihi yapar üniversitesine döner.” Bu insanlara bu zulüm fazla.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gaziden Kırıkkale Üniversitesine giden var, her gün Ankara’ya gidip geliyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Evet, yani tanıyoruz, çoğunu tanıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sataşmadan bir söz alacağım, kısa bir söz de.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sevgili Hocam, yani bu siteminizi yapmak için benim buraya geçmemi mi beklediniz? Aradan on beş yirmi gün geçti, bana çok net söyleyebilirdiniz ama...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben size demedim, ben Sayın Başkana dedim zaten.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bana sanki, siz dediniz ki...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hayır, hayır, Sayın Başkan bana “Burası yeri mi?” dedi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ha, bana böyle şey yapınca...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hayır, hayır, ben Sayın Başkanın makamına söyledim, siz arada kaynadınız.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ha, talihsizliğim o oldu ama...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Konu benim...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben de dedim ki: “Burası Sanayi Komisyonu değil ki nerede söyleyeceğim?” Bir de bitmişti, gündem bittiği için söylemişim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Siz hâlâ eski toplantıda kalmışsınız Lale Hanım.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İşte, ama üzüntüm orada kaldı, onun için sizden izin alarak sordum şimdi.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama şöyle, bakınız, siz o toplantıda ben Komisyon üyelerine söz vermeden... Yıldırım Bey dedi ki: “Lale Hanım çıkacak gidecek, ona bir öncelik yapmanız.” dedi, biz yaptık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tamam, ona teşekkür ettim zaten.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Siz sözü aldınız, dediniz ki: “Ben biraz sonra bir daha geleceğim.” Yani böyle bir durumla karşılaştık. O gün size kaç defa söz verdik ve son artık kapanıyor, saat on ikiyi geçmiş, bire geliyor “Ya, bari gündemle ilgili konuşun.” dedik, buna alındıysanız bilemiyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İşte, bu gündem değildir de nedir? Eğitimle ilgili, bu gündemle ilgili. Ben çok üzülmüştüm o gün, neyse dile getirdim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Burcu Hanım, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, Hocam, eğitim, en temel insani haklardan biri. Anayasa’mızın 42’nci maddesi “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” der. Sağlık, ekonomik, ailevi ve benzeri sebeplerle eğitimini yarım bırakmak zorunda kalan yaklaşık 1 milyon 300 bin öğrenci var bu ülkede. Bu öğrenciler kaldıkları yerden devam etmek ve diplomalarını almak istiyor. Bu konuda öğrencilerin yaşadığı bu mağduriyet giderilecek mi? Öğrenci affının çıkarılmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz? Onlar çünkü sürekli bu konuda gündem yaratmaya, seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Buradan, birinci ağızdan sizden bu konuyla ilgili bir açıklama bekliyorlar.

Ayrıca, bu torpil konusuyla ilgili olarak da bir örnek vermek istiyorum, “Somut bir örnek var mı?” demiştiniz. Afyon Kocatepe Üniversitesi -benim seçim bölgemin bulunduğu yerde- Gıda Teknolojisi bölümünde, öğretim görevlisi giriş sınavında kişiye özel bir şartname düzenlenerek alım yapıldığı iddiası var ki çok güçlü bir iddia. Çünkü 2 aşamalı sınavın ilkinde 1’inci olan kişinin yerine, sonuncu olan ve ne hikmetse, bölüm başkanının da akrabası, yakını olan birisi bu kadroya alınıyor. 1’inci olan aday şu anda idari yargıya müracaat etmiş durumda. Sosyal medyada ve diğer mecralarda tepkiler artınca da ilan metnindeki işte o “marka” ibaresi kaldırıldı, ilanın özel şartı “gıda mühendisliğini bitirme” işte “alanında tezli yüksek lisans şartı” işte “birtakım yazılım ve donanım sertifikasına sahip olma” şartı sonradan ilandan kaldırıldı. Ama buradaki nokta çok önemli: 1’inci olan aday 85 ALES puanı almış, 90 yabancı dil puanı almış ve 1’inci olarak müracaat etmiş; bölüme alınan kişiye, 80 ALES puanına ve 51 yabancı dil puanına sahip ve sonuncu olan aday. Şimdi, bu konuda herkes illa haksızlığa uğrayınca... Tamam, yargıya müracaat edebilirsiniz, yargı yolu malum ama yargıya müracaat etmeden önce, bu tip haksızlıkların önüne geçmek gerekmiyor mu? Yani burada objektif kriterlerin ortaya konulması gerekmiyor mu? Ki bu çok somut bir olay. Biraz önce özellikle “Böyle bir şey var mı?” diye sorduğunuz için ben bu örneği naçizane vermek istedim. İsim bilgilerini vermiyorum ben kişileri deşifre etmemek adına ama haber sitelerinde de çıktı, isterseniz size Komisyondan sonra kişilerin isimlerini de verebilirim.

Ayrıca, üniversitelerde gördüğüm bir sıkıntı var; siz de söylediniz, öğretim görevlisi sıkıntısı. Sanki bunun nedeni, her yerde her bölümü açmak. Yani, şimdi, ben hukuk fakültesi mezunuyum, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunuyum. Bizim okulumuzda hocalarımız vardı, öğretim görevlilerimiz, profesörlerden asistanlara kadar, ne mutlu bütün derslerimizi onlardan görebildik ama şu anda benim ilimdeki hukuk fakültesi dâhil birçok hukuk fakültesinde hoca yok, profesör yok ve birbirlerinden, mesela Denizli’den, Konya’dan öğretim görevlileri ders vermek için geliyor. Keza tıp fakültelerinde de öyle, kız kardeşim AFSÜ Tıp mezunu ve öğrencilik döneminde, hoca olmadığı için diğer yakınlardaki üniversitelerden hocalar geliyordu, bazen dersleri boş geçiyordu. Şimdi, her yerde her fakülteyi açmak yerine -mesela gerçekten Afyon’da hukuk fakültesi var, Denizli’de de hukuk fakültesi var, Eskişehir’de de var, Konya’da da var- bunların bir kesişim noktasında açılmaz mıydı? Yani çözüm, sanki her yerde fakülte açmak yerine o fakültede öğretim verebilecek yeterli öğretim görevlisi kadrosu, yeterli hoca bulundurmak. Ayrıca birçok fakültede fiziki yetersizlikler de var, bunları da görüyoruz. Bunlarla ilgili ne düşünüyorsunuz? Önümüzdeki süreçte bunların düzeltilmesiyle ilgili YÖK olarak bir çalışmanız var mı? Bunu merak ediyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyoruz Sayın Köksal.

Hocam, devam edelim mi yoksa...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Siz bilirsiniz yani siz nasıl şey yaparsanız.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Sayın Aydın.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Yani çok önemli. Tabii, Türkiye’de gerçekten hemen hemen herkesi ilgilendiren bir mesele. Her ne kadar Hocamız “8,5 milyon civarında bir öğrenci kitlesini ilgilendiriyor.” dese de gerçekten dolaylı ya da doğrudan bütün ülkemizi, herkesi ilgilendiren bir meseleyi konuşuyoruz.

Şimdi, üniversitelerde tabii -YÖK adına ben notlar aldım- özellikle üniversitelileşme bağlamında birazcık böyle bir çeşitlilik getirilmesi, amaca matuf bir şekilde dönüşmesi gayet yerinde bir uygulama. Yani tematik üniversiteler çok iyi oldu, araştırma üniversiteleri yine çok iyi oldu. Bölgesel bazı üniversitelerin bölgenin kalkınma modellerine göre işte belirli bir hedef koyup vizyon eşliğinde faaliyet göstermesi ve buna ilaveten benim ilk defa duyduğum -bu da sanıyorum yönetiminizle beraber başlamış bir süreç- burada da tabii bir “big data” adı altında gerçekten üniversiteleri motive edecek, her üniversitenin büyük bir bilgi bankasını oluşturması. 204 üniversite gibi güzel bir rakam verdiniz, hemen hepsi zaten bu neredeyse. Böyle bilimsel bir data hazırlama şeyi benim kulağıma çok hoş geldi, inşallah uygulayabiliriz.

İkinci olarak, yine, bir başka vizyondan bahsettiniz, uluslararasılaşmak. Bu, tabii, uluslararasılaşmayı sadece Erasmus, Sokrates gibi, böyle ya da işte bizdeki Mevlâna gibi şeylerle değil de bunlar daha böyle ikili olabilir, bölgesel olabilir. Hâlihazırda bu tür anlaşmalar vardı bizim akademik yıllarımızdan kalan. Bunların biraz daha aktive, dinamik... Buyurduğunuz gibi, gerçekten dinamikleştirmek lazım. Burada, tabii, belki istenmeden söylendi ama bu aralar bu Ukrayna meselesinde Polonya’daki muhabirler tarzı bir açıklama oldu; yani bizim bölgemiz belli, yani ille de sarışın mavi gözlü olmak zorunda değil birine yardım edeceksek ya da bilimsel, evrensel bilgiyi paylaşacaksak. Yani Allah korusun, bunu Aziz Sancar Hocaya da yıllar önce birisi demiş olsaydı aynı tepki olurdu diye düşünüyorum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Çok zarif söylediniz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ki ben Erasmus Projesi kapsamında gittim, Batı’da çok üniversitede de anlattım ama benim Batı’daki çok üniversitelerden -yani Romanyalı, Polonyalı, İspanyol- öğrencilerim de oldu, onu da söyleyeyim. İnşallah, bunları artırmamız lazım. İkinci vizyon, bu uluslararasılaşma çok yerinde.

Bir başkası, bilimsel diplomasiden bahsettiniz; gerçekten çok ilginç, çok güzel. Sevgili Başkanım, bunu biz gayriresmî yapıyorduk zaten. Yurt dışı ihtisası olan arkadaşlar bilir ya da gidip gelenler de farkındadır, gerçekten sizin bilimsel ahlakınızı, çalışma temponuzu, hangi ülkeyi, hangi milleti temsil ettiğinizi öğrenince inanın ciltlerce yazılmış kitaptan daha etkili oluyor. Ben bunu danışmanımın yazdığı raporlardan hatırlıyorum, mutlaka son cümleleri öyle biterdi.

Şimdi, bunları ifade ettikten sonra, tabii ki hani hiç eksikimiz ya da talebimiz yok mu? Var tabii. Biz bir akademisyen olarak bizatihi hâlâ bir ayağımızla, bir gözümüzle, bir kulağımızla o alanla ilgili eksikleri takip etmekteyiz. Bunların başında, tabii, YÖK’ten direkt talep edeceğiz, burada muhabetimiz sizensiz kurumsal olarak. Yoksa Türkiye’nin eğitim politikasını ya da işte üniversitelerdeki aksaklıklar falan filan, böyle spesifik maddelere girmektense benim sizden birinci dereceden talebim... Gerçekten çok kalabalık bir kitleye hitap ediyorsunuz yani öğretim üyesi ve çeşitliliği fazla bir de. Yani öğretim üyesi statüsü altında bir sürü çarpanları var, öğretim görevlisi altında bir sürü geçmişte vardı. Öğrenciler öyle, uzaktan eğitim, 4’e 4 gibi bir örgün ve uzaktan eğitim var. Bunların hepsini

dikkate alarak, biliyorum işiniz zor ama... Hocam, birinci dereceden istenilen şey, gerek akademik unvanların kazanımlarında gerekse önce öğrencilerin yurt içi ya da yurt dışı meselelerinde, ne olur, talep edilen bilgi, belge ya da kararın hızlı bir şekilde alınıp ivedilikle cevaplandırılması. Mesela, buna örnek: Yatay-dikey geçişler olabilir, etik ihlaller olabilir. Hocalarımız arkadaşlarımız ifade ettiler yani bu intihal olayı, bu kopyacılık, bu sahtekârlık ayyuka çıktı. Üniversitede etik kurulu üyeliği yaptım ben, yani gözlerimle bizatihi tanıklık ettim; adam bir tek ismini değiştirmiş, Kamil Aydın'ı silmiş, Emrullah İşler yazmış, baştan aşağı intihal yani. Bunlarda tabii, bir şekilde, karar mercisi üniversiteler değil bildiğim kadarıyla, eğer yasa değişmediyse. Bu YÖK'e rapor ediliyor, YÖK gerekeni yapıyor. Bunun gibi, efendim, özellikle denklik konusunda çok güzel bir şey söylediniz: "Bize öğrenciler gitmeden önce söylesin." Biz de burada Orhan Bey'le kendi aramızda şöyle bir teatide bulunduk, dedik ki: Dünya üniversiteleri belli, bölge üniversiteleri belli; Hocam, biz basın-yayın yoluyla, YÖK olarak keşke "Şu üniversitelerin denkliği var, şunların yok, dikkatli olun." desek... Çünkü size şikâyetle gelecekler. Yani testi kırılmadan önce gönderilmesi bence daha yerinde olur ve çok basit, size gelemezler bile artık çünkü siz baştan zaten bu uyarıyı yapmışsınız. Bu aklıma geldi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Önce yayımlanması lazım denkliği olanların, doğru.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bu master, doktora programlarında, lisansüstü programlarında biz Milli Eğitim Kanunu'nu görüşürken -malumunuz, bir meslek kanununu çıkardık- orada da gerçekten hocaların önünü açma adına, teşvik etme adına, master, doktora yapanlara işte efendim sınavsız bir şekilde uzman öğretmenlik, başöğretmenlik gibi şeyler söyledik. Şimdi, bunu niye söylüyorum? Belli ki master, doktora ya da lisansüstü eğitime karşı bir yönelim olacak, bir talep artışı olacak. Aman ha -benim hep böyle hocalığım tutuyor- burada kaliteden, burada gerçekten disiplinden ödün vermeden -Allah korusun- bu saydığımız, bu gerçekten etik olmayan meselelere düçar olmama adına şeyi sıkı tutalım. Mesela, somut bir örnek vereyim: Bazı kontenjanlara müdahale, olabildiğince kontrol tabii ki hakkınız Hocam, kontrol ediniz, yetkiniz vardır. Yani 10 öğretim üyesi olan bir bölümde 5 tane, 3 tane master programı açıyorsa burada keyfilik var ama taşımaya 3 kişiyi bir araya zorla getirmiş, orada 50 tane lisansüstü kontenjan istiyorsa burada o keyfiligi onun elinden almak lazım. Bu, maalesef kötüye kullanılan bir şey. O zaman bir hocaya 15 tane doktora ya da master danışmanlığı verildiğinde, Sayın Başkanımın ifade ettiği, o danışman da o 15-20 kişinin çalışmasını -bu bir de katlamalı olacak, 2'nci yıl bir 15 daha gelecek, 10 daha gelecek- kontrol etme imkânı olmaz artık, bu iş çığırından çıkacak. Bu bağlamda da ne olur, özellikle yani kim doktora kontenjanı istiyor, öğretim üyesi kadrosu dikkate alınarak, master programı istiyor... Yani kim ne öğretiyorsa ne akamete uğrasın, ataletle dönüşsün ne de... Yani çok kadro, zengin kadro yatıyor; çok fakir, çok kısıtlı bir kadro ama aman Ya Rabb'i, müthiş bir performans gösteriyorlarmış gibi görünüyor. Bu, çok önemli çünkü bu ortaöğretimdeki, ilköğretimdeki -dediğim gibi- meslek kanunu da tetikleyecektir.

"Dinamik bir süreç" dediniz, çok hoşumuza gitti. Gerçekten, biz durmamalıyız, bu puanlar inşallah bir rekabete dönüşecek. Mesela, geçmişte büyüklerimiz, bizden önceki kuşak derdi ki: "Kimya mühendisliğini tercih ettim, tıbbi istemedim." Çünkü kimya mühendisi olmak... İşte, bizim otuz yıllık emeğimiz var. Demek ki 1960-70'lerde kimya mühendisliği daha popülermiş herhâlde. Sonradan tıp olmuş, sonradan hukuk oldu, mühendislikler oldu ama biz bunları ifrat tefritle itibarsızlaştırdık yani şimdiki koyduğumuz gibi barajlar koymadığımız için, 300 bin, 100 bin gibi bir ön şey koymadığımız için bu meslekler zamanla itibarsızlaştı. Niye? Çünkü kemiyet keyfiyeti bozar. Bu, tabii, bir kuraldır; sayıyı artırırsanız kaliteden ödün verirsiniz bir bakıma.

Bir de bazı üniversitelerde... Tabii, rektörlerimizin yetkileri çok fazla, eyvallah, tamam ama burada kontrol mekanizmasının da bu yetkilerin öyle çok keyfi kullanılmaması noktasında... YÖK'ün yine hassasiyetine inanıyorum, bunu yapacağımıza da kanaat getiriyorum, yapıyorsunuz zaten. Mesela, bir somut örnek vereyim, bir üniversitede bir branşta o bölümde hoca var ama efendim, dekanın ya da bölüm başkanının böyle bir keyfiliklerinden dolayı, oradaki hâlihazırda üniversitenin büyük emek verip yetiştirdiği bir doktor öğretim üyesi varken onu orada istihdam etmiyor, başka şehirden, şuradan buradan, bazen meslekle de alakası olmayan birisine görev veriyor. Yaşadım, birinde aradım bir rektör yardımcısını, isim vermeyeceğim “Yani Hocam, ben bir bakayım.” dedi ama sonuç, çözüm olmadı kanaatindeyiz.

Bir de son olarak, bölge milletvekiliyim ben, Doğu Anadolu, Erzurum Milletvekiliyim yani Atatürk Üniversitesinin öğretim üyesi olmak benim için çok büyük bir şereftir. Ama tabii ki yurt dışı eğitiminde dünyada ilk 50'deki üniversitelerde de eğitim aldık, geldik, gittik. Zorunlu hizmetimi yaptım, Allah'a şükür. Şimdi, bu zorunlu hizmet konusunda çok talep geliyor. Maalesef, bu diğer kanunu çıkardığımızda da aynı talepler oldu, burada da. Yani bir üniversitenin adına bursu alıyor, gidiyor, döndüğünde orada çalışmak istemiyor, böyle bir şey; bu bir sorun. Asıl önemli sorun şu: Şimdi, biz Atatürk Üniversitesinden bahsederken “Üniversite kuran üniversite.” dedik yıllarca, hâlâ Mecliste Atatürk Üniversitesi mezunu sayısı yüksektir. Bu kanaatteyiz çünkü 1957'de kurulmuş bir üniversite, yola erken çıkmış. Diğer üniversiteleri hani şey olarak, kimse öyle yanlış anlamasın. Şimdi, erken çıkan yol alır misali epey bir mesafe katedildi. Daha sonra bölgede Elâzığ, Diyarbakır, Van, Karadeniz Teknik bu ekibe katıldı. Ama şimdi, bir kanun çıkarıldı, efendim, bu gelişmekte olan üniversitelere, bölgedeki üniversitelere... Ben geçen kürsüden de söyledim, bu 67 yaş sıkıntısı, inanın, böyle bir taltif gibi, birilerini ödüllendirme gibi ama öbür taraftan da baktığımız zaman, madalyonun öbür yüzünde de bölgedeki o köklü üniversiteleri boşaltma gibi algılanıyor ve oluyor şu anda uygulamada. Özellikle uygulamalı branşlarda, mesela tıp, dişçilik, eczacılık, veterinerlik gibi uygulamalı bölümlerde yani Elâzığ Fırat Üniversitesinde 67'ye gelen bir insanı emekliliğe zorluyoruz ya da Atatürktekini; hâlbuki çok verimli -artık, Dünya Sağlık Örgütü bile 65'leri orta yaş gibi kabul ediyor- fiziki şartları çok iyi, sağlığı yerinde. Şimdi, Allah korusun, bu vakıf üniversiteleri olmasa ben diyorum ki Mehmet Haberal Hoca nerede organ nakli yapacaktı, 67 yaşından sonra atıl durumda olacaktı, İlber Ortaylı öyle olacaktı, rahmetli İnalçık Hoca öyle olacaktı. Şimdi, etrafımızda hâlâ böyle duayen hocalarımız var ve doğuda yerleşmiş, bu üniversitelerin ana aksları şeklinde; bunlar orada düzenini kurmuş, bunları oradan almaktansa, zorlu bir göçe tabi tutmaktansa... Ki göçte de 2007-2008 sonrası kurulan bu 40 küsur tane üniversiteye yönelme söz konusu yani adam güle güle, elini kolunu sallaya sallaya Yalova'ya gidebiliyor mesela, Düzce'ye gidebiliyor. Bu, belki bölgeye müthiş bir zarar oluyor çünkü o bölge bu insana alışmış, bu da o bölgede verimliliğini artırmış yani Erzurum'daki bir başka üniversiteye gitmiyor, daha batıdaki bir üniversite imkânını rahatça kullanabiliyor. Bu konuda ben zatalinizi ve ekibinizi... Bir araştırma yapılırsa, bu bölge üniversitelerinde 67'yi 75'e çıkarmak yerinde olacaktır kanaatindeyim.

Ben teşekkürleriniz için teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Diğer arkadaşlara da söz vereceğim de Sayın Başkanımız belki cevap verdim diye vermeyebilir. Burcu Hanım, öğrenci affı konusunda yetki bizde -Sayın Başkanımız da onu söyledi- Mecliste.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, ben görüşlerini soruyorum sadece. Ne düşünüyor, YÖK Başkanımıza soralım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Biz talep edersek... Onlar zaten söylediler.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O da görüşünü paylaşın efendim, biz görüşünü soruyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir diğer husus da -belki demin değinmedim de- Lale Hanım bildiğim kadarıyla profesör, akademiden geliyor; Ahmet Hocam var, Kamil Hocam var, Sibel Hanım var. Diğer arkadaşlarımız akademiden... Şimdi, bakınız, yani burada ülkemizin meselelerini konuşuyoruz, biz bu üniversitelerde seçim olduğu zamanları iyi biliyoruz. O dönemlerde ben yardımcı doçenttim, doçenttim, profesör oldum. Yani seçim için, ben profesör olurken üç beş gün içinde profesörlük kadrosu açıklandı ve sonuçlandı -üç beş gün içerisinde, seçimden önce- çünkü o zaman ikinci döneme gidiyordu rektör, oy için. Rektör seçilirdi, atanırdı, ne yapardı biliyor musunuz o dört yıl içerisinde? Mesela, ben kendi üniversitemden... En az 200 kişiyi dışarıdan getirirdi. Hani “torpil” dediniz ya, “şahsa” dediniz ya... İçeride kadro bekleyen eğer kendi zihniyetinde, kendi fikrinde değilse dışarıdan, başka üniversitelerden veyahut da doktorasını bitirenlerden yardımcı doçent ilanı verirdi, üniversitede patır patır bir yığınak yapardı ki bir sonraki seçime hazır olsun. Bunu buradaki akademisyenlerin hepsi biliyor, belki akademisyen olmayan arkadaşlar bilmeyebilir. Dolayısıyla, Meclisin çıkarmış olduğu, yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi doğru bir uygulamadır. Sayın Cumhurbaşkanımız, şimdi, takdirini kullanıyor, atıyor -başkası geldiği zaman da başkası takdirini kullanacak- neticede dışarıdan getirmiyor, bu ülkenin insanını getiriyor, bu ülkede akademisyen olmuş, profesör olmuş birisini rektör olarak atıyor. Rektörlük, neticede idari bir iş.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama direkt beş ayda bir rektör değiştirmiyor, Boğaziçi’nde Sayın Cumhurbaşkanını...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Boğaziçi farklı bir olay yani o, detaylı bir şekilde konuşulabilir.

Bunları ben bilgilerinize sunmak istedim yani üniversitelerde seçimi yaşamış bir insan olarak -belki diğer akademisyen arkadaşlarımız da katılır- üniversiteleri bölüyor, parçalıyor, akademik fikrin dışına çıkıyor, siyasetten daha kötü duruma düşmüştü.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bizde hiç öyle olmadı.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Lale Hanım, bunu üniversitede siz de yaşamışsınızdır, lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hiç yaşamadım, bizde öyle bir şey olmadı; şimdi, cemaatleşmeler oluyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, siz nerede yaşadınız, Allah’ım, hangi üniversitede, nasıl yaşamadınız? Bütün üniversitelerde, Allah aşkına, millet...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben Uludağ Üniversitesindeydim.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Nasıl yaşamadık yani?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Rektör adayları bir sene öncesinde seçim kampanyası başlatırlar, kalem bastırırlar, bilmem ne verirler. Üniversite hocaları bu duruma mı düşecekti ya?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Şu anki hâli gibi hiç olmadı.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Biz yaşadık yani ailecek.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – En kötü seçim, tek adamın atamasından iyidir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, tamam.

Kısa olursa yani mümkünse altıda bitirelim, Mecliste de oylama olacak biliyorsunuz arkadaşlar, kısa kısa.

Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Hocam; hoş geldiniz.

Şimdi, ben tekrara da çok girmek istemiyorum daha önce soracağım bazı sorular sorulduğu için.

Bir kangren konu var tıp fakültelerinde, bunu daha önceki YÖK Başkanımızla da konuşmuştum ayaküstü. Şimdi, bu tıp fakültesi öğretim üyelerinin muayenehane hakkı belli bir dönemden sonra kaldırıldı fakat geçmişte hak kazananlar buna devam edebiliyorlar ve şu andakiler de bunu alabilmek için mahkemeye başvuruyorlar, sıkıntılar var; bu, işin adaletsiz bir tarafı. Diğer tarafı da şu: Tabii, tıp fakültesinde hoca yetiştirmek çok zor yani işin bir de cerrahi tarafını düşünürsek el becerilerinin gelişmesi, tecrübe kazanması, bunlar çok önemli. Bu hocalarımız da orada ilave bir gelir temin edemediği için, mevcut gelirleri yetersiz de kaldığı için çoğu özel hastanelere gitmek zorunda kalıyorlar ve bundan biz üniversiteler olarak çok şey kaybediyoruz. Yani şu anda zaten kendimiz hasta olduğumuzda veya bir yakınımız hasta olduğunda bunlarla karşılaşıyoruz. Hâliyle normal bir vatandaş için... Hani Sağlık Bakanlığımızın âdeta hani muayenehaneleri kapatmayla... İşte, devlet hastanesinde hizmet alabilmeyi sağlamak noktasında biraz belki halkçı bir tutum gibi görünebilir ama aslında, üniversitelerde bu iş tersine işliyor. Şöyle düşünün: Dar gelirlili bir vatandaş, o hocaya gidebilmek için... Bir özel hastanede ancak kavuşabilir ve orada yüksek meblağlar ödemek zorunda kalacak fakat eğer üniversite bünyesinde olsaydı, o hoca orada olsaydı ondan hizmet alabilecekti. Dolayısıyla, hocalarımızı üniversite bünyesinde tutabilmek için ve adaleti de sağlayabilmek için... Çünkü şu anda hocaların bir kısmı daha önceden hak elde edenler devam ediyor, şu andakiler edemiyor, teker teker de hepsi böyle mahkemeye başvurmak, bu hocaları mahkeme yollarında sürüklemek yerine buna toplu bir çözüm üretmemiz lazım. Ben bunu geçmiş dönemdeki Sayın Başkanımıza, YÖK Başkanımıza da söyledim. Hatta ben bunu konuşunca dışarı geldi benimle, çok ilgi alaka gösterdi. Ya, bu konu hakikaten bizim de büyük sorunumuz. Fakat bu işte Sağlık Bakanlığıyla biz bir arada bir derede kalıyoruz. Yani bunu aslında biraz kendi içinde, biraz Meclis ve bakanlık düzeyinde çözmemiz lazım. “Bizi bu sıkıntıdan siz kurtarın.” dediği için bakın, aradan kaç yıl geçti gene bunu konuşuyoruz. O yüzden daha fazla üniversitemiz kan kaybetmesin, bu konuya bir çözüm üretmek noktasında sizin de katkınızı bekliyorum.

Diğer bir konu, Ordu yerinde enteresan bir gelişme oldu. Hocam, 9 Şubatta Ordu Üniversitesi Rektörlüğü performans değerlendirme yönergesi çıkardı. Bu yönergeye göre, personelin sicilleri tutulacak, siciller puanlanacak ve bu puana göre de işlem yapılacaktır. Yani ne gibi işlemler? Yer değiştirme, emekli etme -bakın çok enteresan, üniversite rektörüne düşük notta olanları emekli etme yetkisi veriyor- soruşturma başlatılan bir personelin daha soruşturması sonuçlanmadan yani suçu ispat olana kadar ve “Herkes masumdur.” karinesine aykırı bir şekilde onun yerini değiştirme, görevden alma gibi yetkiler tanınmıyor. Ve buradaki değerlendirmeler çok subjektif yani bir bilim yuvasında örneğin “gözlemsel” diyor yani bunu gözlemleyerek karar veriyor ve ölçütlerden biri de ahlaki ölçütler. Yani bu ahlakın herkese göre farklı kalıpları olabilir. Dolayısıyla hiçbir puanlama sisteminin böyle objektif veriye dayanan bir şeyi de yok yani bu enteresan.

Ben 2011 yılından sonra 657 Devlet Memurları Kanunu’nda sicil meselesi kaldırıldı diye biliyorum. Şimdi, Devlet Memurları’na tabi bu personel, üniversitelerdeki personelimiz Devlet Memurları’na tabi. Ben akademik personelden bahsetmiyorum. Dolayısıyla akademik personel değil, diğer personel bu, idari personel. Şimdi, bu idari personel bildiğim kadarıyla 657’ye tabi. Şimdi, 657’de sicil yönetmeliğini kaldırmışsınız 2011’de yani bu zaten uygulanmıyor. Fakat akademik personele uygulanan sicil meselesini oradaki devlet memurlarına uygulayıp buradan... Burada böyle enteresan bir şey var yani başka bir üniversitede bunu duymadım. Bunun amacı nedir, belli değil. Burada üniversite rektörüne bir bilim yuvasında tamamen keyfe keder uygulamalara zemin oluşturacak şekilde yani ben... “Senin kaşımın üstünde gözün var efendim.” gibi de diyebilir. Mesela, biri soruşturma açabilir, soruşturma

sonunda o vatandaş aklansa bile görev yeri değişmiş olacak, yerine başka biri atanmış olacak ve bu değerlendirmeler son derece objektif değil. Yani bu konuda üniversiteden... Bende de var ama siz alabilirsiniz, bu 9 Şubat'taki yönergenin amacı nedir?

Bir de enteresan, bakın, 9 Şubat 2022'de bu yönerge çıkıyor, uygulama ne zamandan itibaren başlıyor biliyor musunuz? 1 Ocak 2022. Ya, geriye yönelik; o da enteresan. Yani burada hukuka da aykırı şeyler var. Ya, kötü örnek de olabilir hocam, bu başka üniversitelerde benzer şeyler olabilir. O yüzden bu konuya da bir bakmanızı rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Adıgüzel.

Sayın Sibel Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Başkanım, Değerli Hocam; Erol Hoca'mız ben Marmara Üniversitesinde lisans eğitimi gördüğümde, fakültemizde, bölümümüzde hocamızdı. Bugün tekrar burada yükseköğretimin sorunlarını tartışıyor olmaktan da büyük mutluluk duyuyorum.

Hocam, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Detaylı bir sunum yaptınız ve geçen dönemde de yani Parlamentoda bulunduğum andan itibaren Yekta Saraç Hoca'mızla beraber burada Safa Hoca'mızla çalışmalar yaptığımızda çıkardığımız kanun teklifleri hep kalite ve nitelik odaklıydı ve büyük bir mutabakatla bu konulara büyük önem verildi, öncelik verildi açıkçası. Kalite kurullarının kurulması, üniversitelerin ihtisaslaşması, benim Parlamentoda görev yaptığım dönemde öncelik verilen konulardı. Siz de bugün buna öncelik verdiniz. İşte, üniversitelere biçilen rolden uluslararasılaşması, küresel rekabet içerisinde olmaları, üniversiteye biçilen rol... Burada en dikkat çekici "akademik üretim odaklı yönetim anlayışı" dediniz. Bunlar tabii ki bugün baktığımız zaman Değerli Hocam, sizin bu söylediğiniz konuları hepimiz tabii ki destekliyoruz ama bugün üniversitelerin... Hatta bugünkü tartışma konularını dahi, konu başlıklarını dahi detaylandırdığımızda üniversitelerimizin hangi tartışmalar içerisinde olduğunu...

Ya, kalite ve nitelikten ziyade işte, kadrolaşma sorunları hâlâ -ki Sayın Başkan da Sayın Kamil Hoca da atıf yaptı- geçmiş dönem sorunları, sorun alanları, ben de bizzat gerek öğretim üyeliğim dönemimde şahit olduğum gerekse öğrenciliğim döneminde şahit olduğum bu yapılaşmalar, bu sorun alanlarına biz bugün hâlâ bir çözüm getiremedik. Çünkü bugünkü alt başlıklar da bunu ortaya koyuyor zaten. İşte, intihal tartışması, kadrolaşma, keyfi kararlar, işte, Kamil Hoca bizzat örneğini verdi, hani biz de bunları anlatıyoruz ama onun vermesi çok değerli benim açımdan. Bu yani niceliksel olarak Hocam, hani sizinle öğrenciliğim döneminden, sonra öğretim üyeliği, sonra yurt dışı deneyimim oldu, ya, bugüne geldiğimiz zaman niceliksel olarak bir artış var. Gerçekten bir "niceliksel iyileşme" diyelim; sayı olsun, öğrenci sayısı, öğretim üyesi sayısı, bilim insanları sayısı... İşte, Hollanda örneğini verdiniz ama bunların niteliksel anlamda sonuç doğurması ve üniversitelerimizin gerçekten bu yapısal sorunlarını çözdüğü bir noktada değiliz. Bu niteliksel sorunlar devam ediyor bugün.

Hollanda'yla karşılaştırdınız, bilim insanı sayılarını verdiniz ama bugün Hollanda'nın katma değeri, gayrisafı millî hasılası, teknoloji üretimiyle bizim ülkemizde biz... Ya, sayısal olarak çok muazzam bir sayı var ama bunun dönüşümü sorunu var. Şimdi, bir de karşımıza genç işsizliği gibi, üniversitelerdeki işsizlik sorunu ve akademik nitelik sorunu, eğitim sorunu ki bunu işte, siz baraj sorunuyla tekrar bir tartışmaya açtınız. Ne oluyor yani neden bu öğrencilerin, sınava giren öğrencilerin

yüzde 60'ı 180 puanı geçebilmiş? Tercih yapma hakkına sahip olanların yüzde 42'si sadece başarılı olabiliyor. Ya, neden böyle bir sorun var? Bu, temel eğitimden başlayan sorunlar silsilesinin yüksek öğretime yansması.

Çok iyi bir çalışma oldu, Vakıf Üniversitelerini İzleme Raporu yayımlandı Yekta Hoca döneminde. Sonra 2019'da Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu açıklandı. Burada da aslında bizim söylediğimiz, üniversitelerin bu niteliksel sorunları ortaya koyuluyor. Endüstriyel proje yürütmeyen üniversite sayısında bir artış var. Ya, bu kadar niteliksel, kalite odaklı bir vizyon ortaya konulurken neden üniversiteler bu paralelde ilerleyemiyorlar?

İşte, Teknopark Teknoloji Transfer Ofisi Projesi'ne katılmayan üniversite sayında da yine bir artış var, katılmayan üniversite sayısı artıyor. Öğrenci başına düşen kitap sayısı -Lale Hocamın söylediği-hakemli dergilerde yayın, bugün de çok tartıştık ki üst düzey hani siz "akademik üretim odaklı yönetim anlayışı" diyorsunuz ama bunun gerek kişisel keyfi karar gerek rektörlük seçimleri, rektörlük atama süreçleri, liyakat sorunu, o liyakat kadrosunu yukarıdan aşağıya inme diye, o ara zincirlerde hep bir kişiye keyfi atama, kişisel keyfi kararlar, rektörlerin atamaları, işte, Boğaziçi örneğini vereceğim, Boğaziçinde yaşananları, üniversiteler sıralamasındaki yerimiz, uluslararası anlaşmada öğrenci sayısı ki benim görev yaptığım üniversitede ciddi bir uluslararası öğrenci sayısı vardı, hoca sayısı vardı, bu çok önemli bir aşama bizim için. Yabancı uyruklu doktora öğretim elemanı sayısında yine bir sorun var, bu da düşüyor. Yani sizin söylediğiniz o bize bugün uygulamadan uzak vizyonu sizin raporunuz da bunu ortaya koyuyor Değerli Hocam.

Baraj sorunu... Benim yaklaşımım, sizin bu kararı aldığınız andan itibaren, hatta geçen yaz böyle bir karar verdiğinizden itibaren yaklaşımım farklı oldu. Ya, burada bu kararın bir analizi neden alındı, detaylı bir çalışma, siz bunu bugün anlattınız, bir simülasyon yaptığınızı söylediniz ama Değerli Hocam, Türkiye'de gerçekten plansız bir kontenjan ve plansız bir bölüm açma süreci yaşandı. Ya, bir stratejik alanlar belirlenmedi, bu alanlarda nitelikli akademisyenlerimiz var mı? Burada gerçekten bu vakıf üniversiteleri faktörü, ciddi bir kontenjan var oralarda ve verildi bu kontenjanlar. İşte, Hoca da söyledi, doktoralı öğretim üyesi olmadan ya da öğretim kadrosu olmadan doktora programları açıldı üniversitelerde hızlıca. Ya, ciddi bir plansızlıkla şimdi biz geldik, bu çocuklar tabii ki üniversite sürecine geldiler ve sınavları geçemediler. İşte, yüzde 68 diyoruz TYT'de, yüzde 42'de AYT'de. Yani bu ciddi bir rakam. Yani netleri de söyleyemiyorum Hocam, yani sayısal alanlardaki temel netleri de söyleyemiyorum.

Yani bu, ciddi bir sorun; buna odaklanmak gerekiyor ve bu sorunu çözmek için de başta bizim çok ciddi şekilde bu rektörlük seçimlerini tartışmamız gerekiyor. Bu geçmiş sistem sorunlu, bu yeni sistem sorunlu. Ya, biz nasıl bir rektörlük seçimi getirmeliyiz ülkemize? Bizim mevcut yapımız hâlinde nasıl bir yapı getirilebilir?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Valiler mütevelli heyetini atıyor...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Üniversitelerden bahsediyorum Ahmet Hocam, üniversitelerden bahsediyorum yani keyfi kararların olmaması gerekiyor burada.

Bir seçim sistemi, sağlıklı bir -Cumhurbaşkanının da belki yetkisi olabilir ama- seçim yok. Ama şu anki bakın, Cumhurbaşkanlığı sistemi partili bir Cumhurbaşkanından bahsediyoruz. Şimdi, partili bir Cumhurbaşkanı olduğu zaman atama keyfi kararının üniversitelere yansması da farklı olabiliyor.

Boğaziçi Üniversitesinde Değerli Hocam, çok ciddi sorunlar var. Siz çünkü bugün dediniz ki: "Üniversitenin kurumsal kültürlerini, kurumsal değerlerini, niteliklerini, marka değerlerini korumalıyız ve bunları da geliştirmeliyiz, örnek olmalı ve birçok üniversiteyi de bu noktaya taşımamız." Ama

şimdi, bakın, Boğaziçi Üniversitesi bu ülkenin marka değeri olan üniversitelerden bir tanesi. Şimdi, burada ciddi bir sorun yaşandı. 2021 yılının ocak ayında bir rektör ataması oldu bu kuruma ve sonra ciddi bir üniversite içerisinde akademisyenlerin tepkisi, öğrencilerin tepkisi... Neden, hangi kriterlerle bu kuruma bu atama oldu? Ve sonra karar değiştirildi ve mevcut o atanan rektör hangi gerekçeyle, hangi ölçütlerle, hangi değerlendirmelerle görevden alındı? Bunu da bilmiyoruz, kamuoyu da bilmiyor, üniversite hocaları da bilmiyor. Sonra, rektörün uygulamaları var; dekanları değiştirdi son dönemde, disiplin süreci başlatıldı hocam.

Bunları biz soru önergeleriyle sorduk. Ya ne oluyor bu üniversitede ve bu sorun neden çözülüyor? Dekanların değişmesi, işte üniversite yönetim kurulunun, senatonun yapısının değiştirilmesine siz neden YÖK olarak buna izin veriyorsunuz, neden bu aşamaların yapılması bu üniversite içerisindeki bu hocaların ve bu dekanların bu şekilde bu tartışma içerisinde getirilmesine neden izin veriyorsunuz? Yönetim kurulu yapısı var burada, bu ciddi bir sorun ve kadrolar Değerli Hocam, üniversitelerdeki kadrolaşma sorunları gerçekten ciddi bir sorun ki veriler de var, gelen bilgiler de var. Buna ciddi bir şekilde bir çözüm getirilmesi gerekiyor.

İşte burada da başına gidiyoruz rektör atama süreçlerinin ve daha sonra atanan dekanların, bölüm başkanlarının, yukarıdan aşağıya keyfi ve kişisel kararların maalesef etkin olduğu bir süreç var ve bu ciddi bir kaotik süreç üniversitelerde elbette sizin söylediğiniz, o koyduğunuz perspektifte işte akademik verileri, dil puanı işte adil bir mülakat süreci, ama bunlar olmuyor Değerli Hocam, bunlarda olanlar elbette vardır ama olmayan birçok üniversitenin bizde örnekleri var. Zaman zaman değerli Safa Hocam'a bilgi almak amaçlı soruyorum ya da bilgilerinize sunuyoruz bunlara ciddi bir çözüm getirmeniz gerekiyor. Bu üniversitelerde o keyfilik engellenmesi gerekiyor, o mülakat süreçlerini, yukarıdan gelen baskılar, oluşturulan komisyonlar, bunları biliyoruz spesifik örnekleri var ve Marmara Üniversitesinde kendi bölümümüzde de bunlara şahit oldum Hocam, hocalarımızla yapmış olduğumuz görüşmelerde.

Vakıf üniversitelerindeki özlük hakları... Siz, şu değerli, bütün üniversiteleri eş değer görüyorum ama akademisyenlerin ya da orada yetişecek olan akademisyenlerin özlük hakları, çalışma koşulları, atama kriterleri noktasında da bir eşitlik çalışması yapılması gerekiyor. Yekta Hoca bu konuda önemli adımlar attı, pasaport hakkının verilmesini kanun teklifiyle burada Mecliste beraber geçirdik yeşil pasaport verilmesi noktasında onlara ve maaşlarının eşitlenmesi noktasında ciddi 2 tane önemli kanun yapıldı burada ama hocalar da belirtti, vakıf üniversitelerinin uygulama noktasında sorun var, bu özlük haklarının ciddi bir denetimden geçmesi gerekiyor Değerli Hocam, buna vurgu yapmak istedim.

Yükseköğretim Kurulu olarak sizin elbette bir koordinasyon göreviniz var ama denetim ve bu üniversiteleri o sizin bize bugün çizdiğiniz ve geçmişte de yeni YÖK olarak tırnak içinde söylüyorum çizilen o kalite, nitelik perspektifine tam farklı yönüne giden üniversitelerde yaşanan süreçler var. Bunları dikkatinize sunmak istedim.

Geçmiş hatalar belirtildi, neler olduğu biz zaten o geçmiş hataları yaşadık hepimiz. Ben cemaati üniversiteleri gördüm, cemaat kadrolaşmaları gördüm, nasıl mülakatların yapıldığını, nasıl üniversitelere alındığını ve bizlerin neler yaşadığını. Şimdi, bunları bizim kişiselleştirip spesifik hâle getirmeden bu sorunlar bugün var mı, yok mu; bu sorunlar yaşanıyor mu, yaşanmıyor mu? Bu yapısal sorun...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Öncesini de tartışmamız lazım ama.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Öncesinde olanları biliyoruz zaten hepimiz yaşadık ama bugün de hangileri yaşanıyor, bugün de kimler bu süreçlere maruz kalıyor? İhraçlar süreci, bunları dikkatli değerlendirmek gerekiyor. Ya "Biz de yaşadık." diye bakmamamız lazım. Bu sorun var, bu sorunu kabul edip ve bu sorunlara nasıl çözüm getireceğiz çünkü yükseköğretim, üniversiteler, millî eğitim; bunlar

siyasetin konusu değil, bunlar gelecek nesillere gerçekten önemli şekilde miras bırakacağımız konular. Millî eğitim sistemimiz sorunlu. Millî eğitim sisteminde yaşanan sorunları burada veli olan, ailesi, yaşayan herkes biliyor. Şimdi bu sorunları burada saymak istemiyorum ben tekrar ama yükseköğretim noktasında ciddi kadrolaşma, ciddi keyfî kararlar, seçimler başta olmak üzere sorunlar var bilgilerinize sunmak istedim, teşekkür ederim Hocam.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Topal, söz sırası sizde.

Kısa olursa iyi olur, konuşma sırası bekleyen 2 arkadaşımız var.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Zaten milletvekili arkadaşlarımızın çoğu, gerekeni söyledi, ben de tekrara düşmemek adına birkaç şey söylemek istiyorum.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanı... Her yeni gelen Millî Eğitim Bakanı önceki Millî Eğitim Bakanının sistemini değiştirmeye çalışıyordu. Neden? Yani “Yanlış yaptı.” demiyor ama önceki Millî Eğitim Bakanının sistemini beğenmediği için, yanlış gördüğü için kendi sistemini oturtmaya çalışıyor ama bir şekilde hiçbirinin ömrü yetmedi.

Şimdi, az önce de Şenol başkan ile Yıldırım ağabeyin demek istediği buydu, mesela üç yıl önceki yeni YÖK'teki 15'inci maddede baraj konusuyla ilgili madde ve bugünkü söylem arasında tamamen ters orantı var, doğru mudur? Doğrudur. Yani hani barajla ilgili konu. Tabii, bir zıtlık var yani ters orantı. Şimdi, problem o değil, Sayın Başkanım, sizinle alakalı değil, biz hepimiz çok iyi biliyoruz ki sistemsel bir sorun var. Bu sistemi AK PARTİ iktidarı yirmi yıldır bir şekilde oturtamadı, yürütemedi, yönetemedi. O ayrı bir tartışma konusu.

Şunu ifade etmek isterim ki siz tarihe geçeceksiniz Sayın Başkanım, sizin yani tarihe geçeceğinizin müjdesini şimdiden verebilirim, tarihe son YÖK Başkanı olarak geçeceksiniz. Çünkü Millet İttifakı iktidarında, inşallah, geldiğimizde üniversiteler arasında dün de lansmanda da gördünüz... (Gülüşmeler) Bakın, bu gülüşünüzü hatırlatacağım Sayın Emrullah Başkanım, bunu size hatırlatacağız inşallah.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 2023'te görüşürüz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Hatırlatacağım size Sayın Başkanım. Bakın, ama iki türlü geçmek vardır tarihe: Bu sistemi düzeltmek vardır, bir de bu sistemle ilgili hâlâ...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – YÖK Başkanı seçimden önce değişecek belki, yarın değişebilir.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Aynen yani belli olmaz ama ben o kazayı söylemiyorum.

Şimdi, Emrullah Başkanın az önceki bir cümlesi vardı, dedi ki: “Biz kanunu getirirken devletin kurumları arasında eş güdüm olarak çalışıyoruz, ilgili kurum ve kuruluşlardan uzmanlar tarafından da bilgi alıyoruz.” Bu doğru bir şey, çok doğru, biz de destekliyoruz ki olması gereken de budur ancak Sayın YÖK Başkanı az önce dedi ki: “Biz dedi 1 milyon öğrenciye kapıyı açıyoruz.” Öyle bir şey demiştiniz hatırlarsanız, 1 milyon öğrenci...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – 1 milyon kontenjan.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Kontenjanın artması demek, şu anlama geliyor yani dün 700 bin üniversite öğrencisine yurt bulamayan bir iktidar bugün bu kontenjanlarla birlikte eş güdümden bahsediyoruz, YURTKUR'a soruldu mu? Şimdi, burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin de sorumluluğu var, YÖK'ün de sorumluluğu var YURTKUR'un da sorumluluğu var, herkesin sorumluluğu var, iktidarın da sorumluluğu var, bütün milletvekili arkadaşlarımızın da sorumluluğu var.

Neden? Yeni kontenjan demek yeni yurt demek. Yani hani bu sorunu çözebilmek adına mesela neler yapıldı? Gerçekten önümüzdeki süreçte bizim öğrencilerimiz yurt yani bu yılki gibi parkta mı yatacak, yoksa caddelerde mi yatacak? Bu çok ciddi bir sorun ve birçok veli öğrencisini bu yüzden üniversiteye gerçekten göndermek istemiyor.

Ben lafi fazla uzatmadan son olarak şunu söylemek istiyorum Kamil başkanımızın dediği bir cümle vardı özellikle denklik konusunda yayımlanması gerekiyor, birçok öğrenci mesela mağdur oluyor. Bu konuda bir çözüm bekliyor öğrenci arkadaşlarımız.

Ben lafi fazla uzatmak istemiyorum. Yolunuz uzun ama unutmayınız ki gençlik bizde, Millet İttifakı'nda.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gençler burada bak, gençler burada.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet, zor bir süreç sizleri bekliyor ama unutmayınız ki yine çözüm, azim ve kararlılık Millet İttifakı'nda inşallah. Allah'ın izniyle biz geldiğimizde hepsini çözeceğiz. Size başarılar diliyoruz. Umarım Komisyonun uzun vadedeki düşüncesini de alırsınız.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Topal.

Yalnız bir husus... Temas ettiğiniz bir konuyu ifade etmek istiyorum. Yani, dünyanın hiçbir yerinde, Batı ülkelerinde -Amerika dâhil buna- bizdeki yatak kapasitesi kadar yükseköğretim yurt kapasitesi yoktur. Bilmiyorum, onu bilerek mi konuşuyorsunuz? Yani “Her üniversiteye gidene yurt sağlayacağız.” diye dünyada böyle bir uygulama yoktur. Bizde 800 bin rakamına çıkmış, bu rakam çok büyük bir rakam.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, Avrupa'dan mı bahsediyoruz?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, nereden bahsedersen bahset.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Her bir öğrenciye de ayrıca burs veriyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, şimdi, siz bunu dediğiniz zaman, hani, olur ya, iktidara gelerseniz bu lafları adama o zaman hatırlatırlar. Onu söylemek istiyorum. Sen 4,5 milyon insana...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir yıl içerisinde yurt sorununu çözeceğiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ne kadar zamanda? Arkadaşlar, tutanaklara giriyor mu? Üç ayda mı çözüyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir yıl içerisinde yurt sorununu çözeceğiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir yıl içerisinde 3,5 milyon yatak kapasiteli yurt yapacaksınız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yurt sorununu çözeceğiz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Nasıl çözeceksiniz? Yurtlara almayarak mı çözeceksiniz öğrencileri?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne demek yurtlara almayarak? Ne demek almayarak?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, 3,5 milyon yataktan bahsediyorum ben. Yani “Bunu çözeceğiz.” diyorsanız buyurun, kayıtlara geçsin.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bazı öğrenciler eve çıkıyor yani illa yurt yapacağız diye bir şey yok. Biz onlara... Bakın, yurt sorununu çözeceğiz.

Öğrencilere aynı zamanda burs da vereceğiz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir yıl içerisinde yurt sorununu çözeceğiz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Siz bize yer gösterseydiniz yerel yönetimlerimiz yapacaktı. Yer göstermediniz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, şimdi, bakın, Türkiye’de hiçbir öğrenci sokakta kalmıyor Serkan Bey. O, İstanbul’da gösteri yapmak için yatanlar, onlar gösteri yapmak için dışarıdan gelen insanlar ve öğrenci de değiller. Hiçbir insan, hiçbir insan bakın...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yer gösterin yapalım, yer gösterin yapalım Sayın Başkan.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ya, vallahi, Sayın Başkanım, yatacak yerleri yok ya, Allah şahit, vallahi de billahi de yatacak yerleri yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bırakın Allah aşkına ya! Bak, 800 bine çıkardık kapasiteyi, bizim geldiğimizde ne kadardı? 100 binlerdeydi ya!

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yirmi yıldır iktidardasınız Sayın Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Düşün yani. Peki, ondan önce yine 100 bin kapasitesinin üzerinde bir sürü öğrenci vardı, nerede kalıyorlardı bunlar? Onun için, yani konuşurken lütfen.

Bakın, muhalefette konuşmak iyi oluyor, bol keseden atıyorsunuz ama bak, iktidara gelerseniz hatırlatırlar.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Perşembe günü bu konuyu tartışırız Sayın Başkan.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, şimdi, Sayın Zeynep Hanım, söz sırası sizde.

Size söz veriyorum, buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; çok teşekkür ediyorum Sayın YÖK Başkanımız.

Gerçekten bizim çok önemseydiğimiz alanlardan biri YÖK zaten, Komisyon olarak da ziyaretinize gelmiştik, orada da belli başlı hususları sizlerle zaten paylaşmıştık.

Benim şu alanda bir sorum var: Aslında, hepimizin malumu olduğu üzere, mesleki ve teknik eğitim gerçekten... Bütüncül bir istihdam planlaması noktasında mesleki ve teknik eğitimin önemine istinaden zaten Millî Eğitim Bakanlığımızın çok değerli çalışmaları var. Biz de Ankara’da sahada, bunları bizzat müşahade ediyoruz, gözlemliyoruz yakından. Bu çalışmaların, aslında, bir mütemmim cüzü mahiyetinde YÖK’ün de almış olduğu organize sanayi bölgeleri içerisindeki meslek yüksekokullarına ilişkin çeşitli teşvikler var. Ben, burada... Zaten yakın bir zamanda da Cumhurbaşkanımız kamuoyuyla paylaştı, organize sanayi bölgelerinin içerisinde daha öncesinde -yanılmıyorsam- 82 tane meslek lisesi vardı, şimdi bunların bütün organize sanayi bölgelerine yaygınlaştırılması hususundaki adımı zaten Cumhurbaşkanımız açıkladılar. Bu noktada, meslek yüksekokulları nerede duracak ve buna ilişkin Millî Eğitim Bakanlığıyla koordinasyon hangi safhada; gerçekten, bilhassa genç istihdamı noktasında çok önemseydiğimiz başlıklardan bir tanesi. Bu noktada YÖK’ün teşviklerini de büyük bir ilgiyle takip ediyoruz. Benim sorum, burada koordinasyon ne safhada? Buna bir miktar değinmek istedim.

Bunun yanı sıra Komisyon esnasında tabii ki çeşitli görüşler de beyan edildi; hepimiz siyasetçiyiz, burada görüşümüzü pekâlâ beyan edeceğiz. Millî eğitim gerçekten çok öncelikli bir mesele, her birimiz için çok öncelikli bir mesele ve Millî eğitime ilişkin olarak da yaptığımız her türlü planlamada özü itibarıyla bizim dünya sıralamasındaki üniversitelerimizin sayısının artırılması, buna ilişkin olarak akademik verimliliğin artırılması bence çok önemli. Akademik verimliliğin artırılması hususunda... Ben üniversiteden mezun olalı çok vakit geçmedi. Burada üniversiteden en erken mezun olanlardan, en yakın tarihte üniversiteden mezun olanlardan birisi de benim ve gittiğim üniversiteler mümkün olduğu kadar, aslında, tarafsızlığı ön planda tutmaya çalışan üniversitelerdendi ama her ne hikmetse

benim okulunda öğretim üyeleri yahut profesörler “Başörtülü hâkim olur mu olmaz mı?” tartışmasını yapıyorlardı, ceza hukuku hocam bu tartışmayı yaptı. Çok yakın bir tarihten bahsediyorum, fi tarihinden bahsetmiyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yanlış, tamamen yanlış.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Dolayısıyla, burada “yirmi senelik iktidar” diyoruz ama bir sürü vesayet odağıyla mücadele edilmek durumunda kaldığımızı, akademinin de aslında bir vesayet gibi hareket ettiği gerçeğini hatırdan uzak tutuyoruz; Kemal Gürüz örneği vesaire her birimizin hafızasında mahfuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yanlış, tamamen yanlış.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Dolayısıyla, bu yanlışları da bir kenara koymadan tartışmak bence tek taraflı bir yaklaşım olur, o yanlışları da açık ve seçik bir şekilde ortaya koymamız lazım. Yahut ben şununla da karşılaştım: Bir akademik derste konumuz hukuk ama belirli notlarda “X belediye başkanı, Y belediye başkanı” gibi konuların açıldığını, bunları tartıştığımızı yani akademik ve bilimsel üretime ayırmamız gereken zaman dilimini malanihaye tartışmalarla geçirdiğimize pek çok kere şahitlik ettim. Dolayısıyla, bence şöyle bir sorun da var; akademisyenler siyaseti siyasetçilere bırakmalılar, bilimsel üretime tam anlamıyla odaklanmalılar. Bugüne kadar yaşadığımız sıkıntı da özü itibarıyla aslında bir miktar bu oldu ve gerçekten, aslında, tek taraflı bir politik anlamda bizim baktığımız...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sevgili Zeynep, biz de bireysel karşılaştığımız münferit olayları burada anlatsak bu işin içinden çıkamayız.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bunlar münferit değil, genel olaylar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yok yani...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ben, burada pek çok gencin de...

Bakınız, çok farklı noktalarda çok fazla gençle bir araya geliyorum ve orada, ciddi anlamda, gerçekten “academia”da bugüne kadar bir silsile hâlinde hâlâ etkilerini gördüğümüz tekelin etkileri doğrultusunda, bilhassa sosyal bilimlerde daha nesnel üretimin zor olduğu, kişilerin daha öznel kanaatlerini belirtmek durumunda kaldığı alanlarda bu tek tip görünümle mücadele etmek durumunda kaldıklarını, zaman zaman görüşlerini açıklamaktan geri durduğunu ifade eden arkadaşlarım var, genç arkadaşlarım var. Benim burada onların da bu tereddütlerini, karşılaştıkları bu hususu gündeme getirmem lazım. Mesela, ihraçlardan dem vuruluyor, barış için akademisyenler meselesini her birimiz biliyoruz. Türkiye’nin terörle mücadelesi meselesi siyasi bir meseledir. Dolayısıyla, akademisyenler siyaseti siyasetçilere bırakmalılar, akademisyenler akademik üretime odaklanmalılar ve bu noktada da belirli noktalarda siyasete müdahil olduğu takdirde yahut Türkiye’nin makro ölçekteki plan ve projelerine, bundan çok daha ötesine, terörle mücadelesine ilişkin olarak...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, başka bir tartışma konusuna geçiyor şimdi burada.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Hayır, ben başka bir...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bilim insanlarının siyaseti bırakmasını söylemek bir siyasi skandaldır.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Hayır, siyaset de bakın, siyaset de ben...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Zeynepçiğim, sen genç bir siyasetçiisin de böyle bir yaklaşım olamaz.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Şöyle ifadelendireyim...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Neticede görüşlerimi...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Kendimi daha doğru ifade etmeme müsaade edin.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben de akademisyenlik yaptım, değerli hocalarımın yanında söz almak istemiyorum ama gerçekten, hani, böyle bir bakış açısına, böyle bir tartışma alanına girmemize gerek yok.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Şöyle, ben, burada az evvelki atıflara istinaden...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Müsaade edin, kendi görüşünü ifade ediyor yani bırakın.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Daha önceki atıflara istinaden şunu söylemek lazım: Türkiye'nin terörle mücadelesine ilişkin bir durumda herhangi bir pozisyon alındığında, gerçekten, burada ülkenin... Siz tahayyül edin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Rektörleriniz yapıyor siyaseti. Atadığınız rektörler yapıyor.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Yani bu hepimizin mutabık kaldığı bir alan olmalı diye düşünüyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Objektif...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Siz de objektif olmayan değerlendirmelerinizi paylaştınız. Ben zaten burada az evvel ne dedim? Biz siyasetçiyiz, siyaseten vurduğumuz yeri anlatmak durumundayız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Anayasa hukuku hakkında bir Anayasa profesörü konuşmayacak mı yani? Allah aşkına.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bakınız...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın vekiller...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Şu an bence çarpıtmaktan uzak tutalım isterseniz. Benim orada sizin...

O atfı siz yaptınız.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Ama böyle bir anlatım olmaz yani, böyle bir anlayış da olmaz, emin olun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tartışmayı başka bir noktaya getirdiniz Zeynep Hanım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ben tartışmayı başka bir noktaya getirmedim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, şimdi, Sayın Vekilimiz, bakın, “Akademisyen akademisyenliğini yapsın.” demeye getirdi. Yani siyasallaşmasın. “Üniversite siyasallaşmasın.” Bunu söylüyor. Bunda yadırganacak bir şey yok yani.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bilimsel üretime odaklanalım diyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Üniversiteyi siyasallaştıran, üniversiteye siyasetçiyi rektör olarak atamak zaten...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Onların işine ve işleyişine...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Partili Cumhurbaşkanının rektör atadığı bir yerde siyasallaşması... Tezatlık olur, zaten...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Onlar öğretim üyesi arkadaşlar. Rektör...

Bakın, kanun gereği üniversite öğretim üyeleri bilfiil vazifesini yaparken siyaset yapabiliyor mu? Partilerde genel başkan olabiliyor mu? Genel Başkan Yardımcısı oluyor mu? Oluyor. Dolayısıyla, kanun buna müsaade ediyor. Yani milletvekilliği bittikten sonra üniversiteye dönmüş, rektör olmuş; bunun yadırganacak neyi var?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bakın, ben diyorum ki...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Zeynep Hanım...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ama dilerseniz ben bir tamamlayayım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, vazifesini yaparken eğer siyasi davranıyorsa, siyasetçi gibi davranıyorsa o zaman mesele var, orada sorun var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Üniversitedeki disiplin süreçleri var zaten. Biz de üniversitede görev yaptık Hocam.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Biz de yaptık ya!

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Disiplin söylemlerinin, konuşmalarının, akademik tavrın, bunun zaten bir disiplin süreci var üniversite içerisinde.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Dilerseniz ben tamamlayayım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Zeynep Hanım, bitirsin, lütfen...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Şimdi, netice itibarıyla, siz, burada siyasal görüşlerinizi, “Akademi nasıl olmalı?”ya dair görüşlerinizi ifade ettiniz. Sizin ne kadar bunu ifade etme hürriyetiniz varsa benim de bu kadar ifade etme hürriyetim var, bunu bir kenara koyalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Elbette.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bunun ötesinde, benim karşılaştığım mesele: Şimdi, bir dersi işlerken ortaya konulmuş bir ders süresi vardır. Bu ders süresinin nasıl işlendiği, aslında o dersin özü itibarıyla bir konusu ve müfredatı varken bu müfredata uyulması... Yani bilimsel üretim, makale üretimi noktasında “X belediyesinin şuyu, Y belediyesinin buyu.” vesaire bunların akademik üretime bir katkısı yoktur. Olgusal olarak bir olay vardır, hukuksal anlamda değerlendirilebilir, onların hepsi ayrı durumlar ama netice itibarıyla doğrudan doğruya siyasal tartışmaların olduğu, olgusal anlamda siyasal tartışmaların olduğu şeyler orada vakit kaybettirir. Burada, özü itibarıyla, olgusal bir olayı tartışmaktansa günlük siyasete malzeme edilemeyecek kadar değerli bir vakittir bence üniversitelerdeki vakit. Dolayısıyla, buna ilişkin farklı farklı tartışmaların yaşandığına şahitlik ettiklerini bana genç arkadaşlarım iletğinde, ben de bu noktada üniversitelerde süregelen vesayeti vurgulamak durumundayım çünkü buna şahit olan -hâlihazırda yıllara sâri bir yolculuk akademik yolculuk- yıllara sâri bir şekilde şahit olduğunu bize aktaran genç arkadaşlarımız var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bize aktarılanlar da var. Bu, bu Komisyonun konusu değil.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Dolayısıyla size aktarılan...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Zeynep Hanım, toparlayın isterseniz.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Dolayısıyla, bu noktada, belirli noktalarda akademik verimliliğe odaklanacak şekilde, bilimsel üretime, makale sayılarına odaklanacak şekilde biz bu verimliliği artırmaya odaklanmalıyız. Ben, açıkçası, o genç arkadaşlarım adına da bunu vurgulamak durumundayım ve vurguladım.

Bunun yanı sıra, az evvel, yine -çok da seviyorum kendisini- Vekilimiz Serkan Bey de bahsettiler: İşte, “Gençler burada, gençler burada.” Bence gençler adına gençler konuşsun. Biz “Gençler şurada, burada.” demiyoruz. Türkiye’nin en büyük gençlik teşkilatının Genel Başkan Yardımcılığını vaktiyle yaptım ve hâlâ o teşkilat Türkiye’nin en büyük gençlik teşkilatı ama netice itibarıyla, biz buna rağmen “Gençler şurada, gençler bizim yanımızda, gençler şurada.” değil, her birimiz yaptığımız şeyleri ortaya koyacağız ve gençler buna göre karar verecek. Dolayısıyla son karar, son tercih nihai olarak gençlerin olacak.

Ben çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Zeynep Hanım.

Son söz, Sayın Örs, buyurun, size de sözü verdim.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, kıymetli heyetinize de teşekkür ediyorum bu bilgilendirme toplantısı için. Gerçekten istifade ettiğim bir toplantı olduğunu söylemek isterim.

Burada, tabii, iktidara ve muhalefete mensup arkadaşlarımız birçok meseleyi gündeme getirdiler, hem muhalefet tarafında hem de iktidar tarafında sorunları dile getiren arkadaşlarımız oldu. Ben, bu konuda, özellikle -az evvel tartışması yaşanan- öğrencilerin, talebelerimizin yaşamış olduğu yurt problemiyle ilgili bir iki cümle etmek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar, bu pandemi sürecinden sonra okuluna dönen, üniversitelerine dönen öğrencilerimizin yaşadığı yurt sorunu böyle halının altına süpüremeyeceğimiz kadar ortada, bariz, açık olan bir sorundur. Burada problem şudur: Yurt kapasitemiz öğrencilerimizin talebini karşılamıyor yani böyle bir vaka var ortada. Biz bunun giderilmesi, bundan sonra öğrencilerimizin yurt artı barınma sorununun giderilmesi konusunda neler yapabileceğimizi konuşmalıyız. Bunu “Yoktur. İşte, öğrenciler doğru söylemiyordu.” gibi ifade etmek bence çok yanlış, ortada bariz bir problem var. Bu noktada, bir milletvekili olarak -ben Trabzon Milletvekiliyim- bana öğrencilerden gelen talepler var. Burada iktidar partisindeki arkadaşlarımıza da gitmiştir, diğer arkadaşlarımıza da. Öğrencilerden, ailelerinden gelen talepler vardır yani bunları yok sayamayız, böyle bir problem var. Bu, nasıl planlanmalı, nasıl çözümlenmeli, daha ziyade bu noktada uğraşmalıyız diye düşünüyorum. Yani sorunu -tekrar söylüyorum- halının altına süpürmeden çözmeye bakmalıyız.

Özellikle -arkadaşlar birçok problemi dile getirdiği için, biraz evvel de bahsi oldu- atanamayan öğretmen arkadaşlarımız, çocuklarımız, gençlerimiz var. Bu noktada, bu problemle ilintili olarak eğitim fakültelerinin kontenjanlarının belirlenmesi... Aynı bir şey daha söyleyeyim: Ben Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğretim üyesiye seçildim, Millet Meclisine geldim. Öğrencilerimden birçok talep var. Türkiye’de atanamayan öğretmen sorunu var, bir de İİBF mezunları, işsiz iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunları sorunumuz var yani bunların sayılarının 400 binlere ulaştığı şeklinde ifadeler var. İktisat, işletme, maliye, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, ekonometri mezunu olup iş bulamayan gençlerimiz var.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Hukuk mezunları var, hukuk.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Evet. Bu da ciddi bir sorun. Yani birçok alanda var ama böyle karşımıza gelen, oradan gelen bir hoca olarak talebelerimden bildiğim böyle bir sorun var. Bununla ilintili olarak bunların kontenjanlarının yani iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin kontenjanlarının belirlenmesine ilişkin YÖK’ün önümüzdeki dönemler için bir çalışması var mı, bu çok önemli. Hatta benim akademisyenliğim döneminde şöyle olurdu: İşte, ÖSYM’nin yıllık kitapçığında kontenjanların belirlenmesinde ana bilim dalı derdi ki: “20 kişi alalım.” Ana bilim dalından bölüme giderdi, o 40 olarak dekanlığa giderdi, dekanlıktan da 80 olarak rektörlüğe giderdi -rektörlükten YÖK’e kaç gittiğini bilmiyorum- ama 200 gelirdi yani böyle bir -espri içinde söyleyeyim ama- durum var. Bu çok ciddi bir sorun.

Bir de ihtiyaç var mı, yok mu veya yeterli öğretim elemanı var mı, yok mu? Hesapsız kitapsız açılan ikinci öğretimler var. Eğer uygunsuz açılınsa, ihtiyaç varsa açılınsa ama ikinci öğretimlerin açılması konusunda da bir planlamanın yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Özellikle bu iki örneği verdim toplumda çok sayıda olduğu için. Bir, atanamayan öğretmenlerimiz için eğitim fakültelerinin kontenjanları, bir de iş bulamayan iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunlarımız için bu fakültelerin kontenjanıyla ilgili...

Sayın Başkanım, bir şey daha söyleyip sözlerimi tamamlayacağım. Ben Karadeniz Teknik Üniversitesinde okudum, mezun oldum, orada akademisyen olarak hayatıma devam ederken siyasete atıldım. Bizim üniversitemiz 20 Mayıs 1955'te kanunlaşarak kuruldu. Ben, o zamanki milletvekilimiz Mustafa Reşit Tarakçıoğlu ve 28 arkadaşının vermiş olduğu kanun teklifinin gerekçesini geldim, burada araştırdım ve okudum. Özellikle bir bölge üniversitesi olarak düşünülmüştü ve aradan o kadar sene geçmesine rağmen şu anda görüyorum ki hâlâ daha o gerekçeler devam ediyor yani öyle bir ihtiyaçtan bu üniversite doğmuş. Sizin özellikle yürüttüğünüz Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı kapsamında bazı üniversitelerin araştırma üniversitesi kapsamına alınmasında bizim üniversitemiz de var, Karadeniz Teknik Üniversitesi de var. Onunla ilgili Sayın Rektörümüz de gerekli açıklamaları yaptı. Bunu çok kıymetli buluyorum. Bu noktada desteklerinizin de artmasını temenni ediyorum.

Epey zaman uzadı, beni dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Teşekkür ediyorum Sayın Örs.

Sayın Hocam, şöyle: İsterseniz, altı buçuğa...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Vakit çok ilerledi. Birkaç dakika içerisinde toparlayayım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet. Vereceğiniz somut cevapları verin, daha sonra yine vekillerimiz de sizlerle irtibat hâlinde olurlar.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Formasyon önemli bir konu. Biliyorsunuz, formasyonu mezunlara veriyoruz uzun zamandan beri; 1, 2, 3 ve 4'üncü sınıftaki arkadaşlar da talep ediyorlar. Şimdi, burada bugün o kadar çok ifade edildi ki bu kalite konusu. Gerçekten kaliteyi önceliyorsanız, şimdi, bu çocukların uzun süren formasyon eğitiminin sınıfa intikal ettirilmesi fiziken, sıhhat bakımından imkânsız değerli vekillerim. Bunlar sizler tarafından da zaten biliniyor. Çocuk zaten beş gün eğitim içerisinde. Formasyon eğitimini sınıf eğitimine yerleştirmek demek, çocuğun aynı anda 2-3 sınıfı birden... Yani kaliteyi bir kenara atmamız lazım, kaliteyi bir kenara koyup "Haydi, bu çocuklar bir an önce, çok hızlı bir şekilde alıp götürsün..." Yani biz o şeye diyoruz ki: "Çocuklar öncelikle öğretmenlik bölümünün gereklerini yerine getirin yani önce bu hakkı elde edin, bu bölümü bitirme hakkını elde edin, ondan sonra o hak üzerine bu formasyon eğitimi alın." Çünkü öbür türlü "Bunları zaten biz geçeceğiz..." "Siz bırakın şimdi onu bunu da biz sabah akşam, bir vakitler aralara yerleştirir, mezun oluruz." Biraz bu konularda yani o çıtayı Değerli Vekilim, tutmamız lazım, benim kanaatim o. Onu indirmek yani hakikaten biraz sıkıntılı bir şey. Yani formasyonu biliyorsunuz zaten ne kadar ciddi bir konu.

Yurt sorunu... Yani o konuya çok fazla girmeyeyim ama yurt kapasitelerini biliyoruz, öğrenci sayılarını, örgün eğitimdekini de biliyoruz. Yani örgün eğitimde toplam kayıtlı öğrenci sayısı 4,5 milyon civarında ama fiilen derslere devam eden öğrenci sayısı -yani "kayıt" dediğim hani atılmamış olanları kastediyorum, hepsi dâhil olmak üzere- 4-4,5 milyon. Yani 800 bin, oranını siz buradan... Buradaki sorun, ortaya çıkan sorun biraz konsantrasyon, öğrenci konsantrasyonuyla alakalı yani bazı illerde aşırı sayıda öğrenci yığılmasıyla alakalı -bizim gözlemlediğimiz kadarıyla- olduğunu söyleyebilirim. Ama bu, mutlaka tabii ki ihtiyacı olan öğrencinin de barınma hakkı hiç şüphesiz... Ama her öğrenciye barınma imkânı verebilmek... Keşke hep beraber yapabilesek bunu.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İhtiyacı olana verilse sorun çözülür.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Barınma ihtiyacı olanlara sağlanmasını kastediyorum ama oran olarak bakıldığında dünya ortalamasının üzerinde. Ben dünya ortalamalarına bakıyorum, bizdeki sıkıntı o “per capita” kişi başına düşen yurttan değil de konsantrasyondan kaynaklanan bir husus, sizler de zaten bunu iyi biliyorsunuz.

Zeynep Hanım, mesleki ve teknik eğitim konusunu sordu, hemen geriden ilerliyorum. Millî Eğitim Bakanlığıyla hakikaten bu konuda çalışıyoruz, benden önce Yekta Bey zamanında da başlayan bir çalışma var, ben biraz daha onun kapsamını genişlettim. Arkadaşlarımızla beraber bu OSB içerisindeki meslek yüksekokullarıyla alakalı Yükseköğretim Kurulu öğrenci başına çok ciddi bir yardım yapmaya başladı. Bir de meslek yüksekokullarına şey düşünüyoruz, birden çok programı bünyesinde barındıran meslek yüksekokullarında kaynakların etkin kullanımında ciddi sıkıntılar çıkıyor. Yani bir meslek yüksekokulunda 10 tane program düşünün, altyapı biraz verilebiliyor fakat ondan sonra araç-gereç, teçhizat, sarf malzemelerinin temini biraz sıkıntılı. Onun yerine acaba “Meslek yüksekokulları da uzmanlaşabilir mi?” diyoruz. Bunun üzerinde şu anda çalıştığımızı ve bunu da yakında inşallah gündeme getireceğimizi ifade etmek isterim, bu bizim için çok kritik konulardan bir tanesi.

Tabii, konuşurken dile getirmedik ama sınav süresi de biliyorsunuz TYT’de uzatılmış vaziyette, onu da ben sayın vekillerimle paylaşmak isterim.

Millî Eğitim Bakanlığıyla mesleki eğitim konusunda neler yapıyoruz: bir sefer, zamanlama noktasında ciddi bir şey var. Yani ne zaman, nereden, kim mezun oluyor; bunlardan ne kadarı üniversiteye katılabilir; hangileri mesleğe devam edebilir? Kendi aramızda bu konuda bir çalışma devam ediyor. Bunu size ifade etmek isterim. Mesleki ve teknik eğitim gerçekten çok pahalı bir eğitim. Türkiye’de mesleki eğitim aldığı hâlde üniversiteye taşınmak, üniversite okumak isteyen çok öğrenci var yani mesleğini icra etme ve istihdam imkânı bulduğu hâlde. Sayın vekillerimizin yani bütün herkesin bunu düşünmesi lazım, niçin üniversiteye gitmek istiyorlar, önemli bir konu.

Geriye doğru hemen hızlıca devam ediyorum. Zannediyorum Sayın Vekilimizin, bu sayılarla alakalı... Şöyle: Liseyi bitiren gençlerin Türkiye’de sadece yüzde 32’si üniversiteye ulaşabiliyor, bu oran Amerika’da yüzde 70, OECD’de ise bizim 2 katımız. Şimdi, şunu hep beraber hakikaten fark etmemiz gerekiyor: Önümüzdeki yıllarda yüksek öğretime çok daha fazla sayıda öğrenci ulaşmak isteyecek. Bu şöyle de eleştirilebilir: “Bu çocukların işsizlikleri yani aslında işsiz bunlar, istihdama katılmadan işsizliğin üstünü örtüyorsunuz.” gibi... Ben, doğrusu, bu konuda biraz daha farklı düşünüyorum. Üniversite eğitimi, gerek meslek olsun gerek diğer birimler olsun yani çocuklara beceri ve yetkinlik kazandırmak bakımından bir formasyon alındığı mekânlar buralar. Yani dolayısıyla “Gizli işsizlik üniversitelerdedir.” demek doğrusu Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bu yana yani bu modern Türkiye’nin temel hedeflerinden bizi saptırmak anlamına gelir. Yani bu konudaki tartışmalarda dikkatli olmak lazım. Yani siz eğer modern üniversite eğitimi eğer bu şekilde, deyim yerindeyse, tartışmaya açtığımız zaman ciddi sıkıntılar yaşarız diye düşünüyorum.

Üniversite mezunlarının istihdam oranlarına baktığımız zaman -son iki üç senedir bir düşme olmakla beraber- yüzde 60-65 bandında olduğunu sizlere söylemem lazım.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Mesleki planlama orada önemli.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şu anda fiilen olanı söylüyorum sizlere. Bu oranı tabii arzu ediyoruz ki -OECD’nin biraz altındadır bu oran- gönül arzu ediyor ki bunu yüzde 70’in, 75’in üzerine çıkartalım ama oran bu. Doktora mezunlarında ise yaptığımız sondaj çalışmalarında yüzde 92’lerde bir istihdam söz konusu doktora yapanlarda. O da oldukça zor bir süreç yani çocuğun 30 küsur yaşına kadar bu işlere ayrılması lazım.

Yine, hızlı gidiyorum, “Sınavlarda zıtlık var mı?” Aslında ben zıtlık olduğunu düşünmüyorum; benim kanaatim. Orada yani barajın kaldırılması çok farklı bir sisteme dönüşüm anlamına gelmemektedir, benim kanaatim o çünkü bakın, sınavın türü, puan türleri, soru biçimleri, müfredat, bunların tamamı aynıdır; bakın, bunların tamamı aynıdır. Milli Eğitim Bakanlığının Yükseköğretim Kuruluna teklif ettiği müfredat ne ise biz onu alıyoruz, bizim yerimize yani bizim teklifimizle, bizim adımıza sınav yapan ÖSYM’ye veriyoruz biz. Yani ÖSYM’nin yaptığı aslında Yükseköğretim Kurulu adına sınavı yapmak, bundan ibaret. Bu açıdan bakıldığında, sınavın gerek tekniği gerek puanlaması gerek içeriği bakımından herhangi bir farklılık yok değerli vekillerim, onu ifade etmek isterim sizlere.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Çok özür dilerim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Rica ederim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – 40 soruluk testte 1 milyonun üstünde öğrenci sıfır çekiyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ben sınavın kendini söylüyorum.

Başarı konusuna gelince; ben, şimdi, tabii, bu konuda biraz burada konuşulnlardan farklı düşünüyorum. Burada da telaffuz edilmedi o. Ben başarıyı... Şöyle: Sınavı kendi içinde değerlendirmek lazım. Yani her bir sene yapılan sınav kendi içinde değerlendirilmesi gereken bir sınavdır. Yani 2020 yılındaki sınav performansı -yani öğrenciler bakımından sözünü ediyorum- mücadelesi ve rekabetiyle, bu seneki farklı olacaktır, seneye daha da farklı olacaktır.

Ortalamalar konusunda sizlerin de söylediği rakamlar doğru yani öğrencilerin nerelerde daha ziyade istatistik olarak toplandığı konusunda... Yani sizler de eğitimcisiniz. Biz arkadaşlarla da o kadar çok konuşuyoruz ki millî eğitimdekilerle, ÖSYM’dekilerle her gün yatıp kalkıp tartışıyoruz, emin olun. Şimdi, genelin, ortalamanın o soru aralığında olması emin olun çok sağlıklı bir şey yani. Neden sağlıklı bir şey? Çünkü 2,6 milyon öğrencinin neredeyse şöyle söyleyelim: 1,8 milyonunun sözünü ettiğiniz puan aralığında bulunması aslında başarı sırasını da ortaya çıkartan bir grafik. Yukarıya doğru çıktığımız zaman gittikçe yani deha seviyesindeki çocuklara yaklaştıkça şey azalıyor başarı azalıyor, bu çok normal. Yani ben, gerçekten Türkiye’de, ÖSYM’nin -tamam bazı soruların zorluğu tartışılan bir konu, ondan bağımsız söylüyorum- kendi içinde sınavın iyi bir ölçüm yaptığını düşünüyorum. Tabii, diyeceksiniz ki: “Niçin öğrenci başarısı daha üst puan veya net düzeyinde oluşmasın?” Sizlerin de bildiği gibi, onu belirleyen gerçekten bir sürü, çok farklı parametreler var. Mesela soruların zorluğu meselesi. Soruların zorluğu veya nispi kolaylığı başarının 100 puanlık bir sınavda 50’nin daha üstünde mi, 50’nin daha altında mı olacağına karar veriyor. O zaman, yani 50’nin altında ortalamalar konsantre oluyorsa yukarı doğru çıktığımızda başarılar çok ciddi fark atmaya başlıyor. Değerli Hocam, eğer başarı ortalamadan daha yukarıda oluşuyorsa bu sefer yüksek başarı azalıyor yani. Şimdi, peki, bu nasıl oluyor? İşte, dediğim gibi, sınavı giren çocuklar, soruların zorluğu kolaylığı meselesi, bu çok net yani, bunu rahatlıkla söyleyebilirim size. Ha, diyeceksiniz ki: “Daha iyi yapılabilir mi? O ayrı.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, ben süre uzamasın diye konuşmuyorum.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – İstediginizi söyleyebilirsiniz. Bakın, emin olun böyle.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kaç net yapanın puanı hesaplanacak Değerli Hocam?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şöyle, 100 puan için Türkçe-Matematik 0,5 ham puan alması lazım, ondan sonra bu çocuğun net puanı hesaplanabilecek yani.

“Program kontenjan planlaması var mı?” Kesinlikle var. Yani planlama yapmadan ne program ne kontenjan belirlenir, bu zaten mümkün değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kontenjan artışı düşünüyor musunuz?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Önceki yıllarda yok muydu da bu safhaya gelindi?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Hocam, şöyle yapalım mı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Vakit daraldı.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani, Genel Kurulda görüşme başladı, vekil arkadaşlarımıza da mesajlar geliyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Peki, bitirelim o zaman.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Hocamıza zaten bütün vekillerimiz ulaşabiliyor, son cümlelerinizi söyleyin, kapatalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Tamam.

Uygulamadan uzak bir vizyon, kalite meselesi var. Şimdi şöyle, yani derdimiz gerçekten vizyon, kalite seviyesini yükseltmek.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Onu biliyoruz zaten.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani, arada bir fark olabilir mi? Elbette olabilir. Zaten derdimiz biraz daha üniversitelerle beraber bu işi yukarı çıkarmaktır.

Yüksek Öğretim Kurulunun isminin YÖK veya kaldırıldıktan sonra KÖY olmasının bir farkı yok.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İçeriğini değiştirin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani orada her hâlükârda... Tabii bu politik anlamda bir tartışma konusudur, ayrı ama bu göreve gelen geçmişteki arkadaşlarımı ben gayet iyi biliyorum; eskileri, Doğramacı'ya kadar gayet iyi bilirim. Gelip önce ne söyleyip tam ayrılırken neler söylendiği hâlâ zihnimde, burada hepsi saklıdır. Her hâlükârda bir kuruma ihtiyaç duyacağız, bunun ismi bakanlık olabilir, biliyorsunuz, aynı Fransa'da olduğu gibi, Almanya'da olduğu gibi, İngiltere'de olduğu gibi, İtalya'da olduğu gibi veya bakanlık olmaz da bu müessese olur, dolayısıyla ben doğrusu bunun çok "discursive" bir tartışma konusu olduğunu düşünüyorum. Kendi adıma, hepinize...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – AK PARTİ 2002 yılında "Kaldıracağım." diyerek geldi, dediğiniz gibi, çakıllı hâle geldi.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Evet, sizler de bunu bir "Kaldıracağız." diyorsunuz...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Siz de yani "Yolda devam edeceğiz." diyorsunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Belki siz sınav ücretlerini kaldırabilirsiniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Not aldık.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam bitirdiniz mi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Burada kesiyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hocam, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun, geldiniz, Komisyonumuzu...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Boğaziçiyle ilgili Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Valla Boğaziçi...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, Boğaziçi'ne girerse çıkamaz Hocam, girmeyelim oraya. Ona bire bir girin Sibel Hanım'la.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Orada atanmış bir rektör var, şimdi dekanlıklar konusunda da... Yani, orada da çok arkadaşım var, Boğaziçi Üniversitesinde.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mutlaka Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Yani benim onlara söylediğim şu: “İdarenin elini rahatlatın.” Bunu Boğaziçi Üniversitesi adına böyle düşünmek lazım. Kanun belli, yönetmelik... Onlar da gayet iyi biliyorlar.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İdare de hocalar ile öğrencileri rahatlatın.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Rektör zaten hem dekan hem bölüm başkanı, hepsi bir.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Şimdi, nasıl bu tartışma siyasi bir tartışma...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, uzayacak.

Hocam, biz çok teşekkür ediyoruz.

Ben, YÖK Başkanımıza ve heyetine huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

İnşallah, perşembe günü sabahki toplantıda buluşmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.36

